

**UCHWAŁA NR XXXV/417/21
RADY MIEJSKIEJ W BIERUTOWIE**

z dnia 30 września 2021 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Bierutów na lata 2021-2027

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 6a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372) w zw. z art. 3 pkt 3 oraz art. 4 pkt 1, art.19 pkt 3b ustawy z dnia 6 grudnia 2006r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2021 r. poz. 1057), uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwoju Miasta i Gminy Bierutów na lata 2021-2027 stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Bierutowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega wywieszeniu na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Bierutowie.

Przewodnicząca Rady
Miejskiej w Bierutowie

Irena Wysocka - Przybyłek

Miasto i Gmina
Bierutów

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA I GMINY BIERUTÓW NA LATA 2021 - 2027

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	1
CZĘŚĆ I:.....	4
STAN I WYZWANIA ROZWOJU MIASTA I GMINY BIERUTÓW	4
1. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej	5
2. Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej.....	9
<i>Gospodarka</i>	9
<i>Transport/infrastruktura transportowa</i>	10
<i>Infrastruktura techniczna podstawowa</i>	11
<i>Pozostała działalność w zakresie ochrony środowiska</i>	11
<i>Stan finansów</i>	12
<i>Struktura dochodów i wydatków</i>	13
3. Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej	15
4. Jakość życia w Gminie – wyniki badań ankietowych.....	17
<i>Ocena sytuacji Gminy</i>	17
<i>Pożądane priorytety rozwojowe</i>	18
5. Analiza SWOT z uwzględnieniem elementów partycypacji społecznej.....	20
CZĘŚĆ II:.....	22
STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU MIASTA I GMINY BIERUTÓW.....	22
1. Misja i wizja	23
2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze przestrzennym, gospodarczym i społecznym. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia.....	24
<i>Strategiczna (zrównoważona) karta wyników</i>	41
3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Miasta i Gminy Bierutów.....	44
4. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie	48
5. Spójność kierunków rozwoju Gminy z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań.	50
6. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych	56
7. Ramy finansowe i źródła finansowania	57

Załącznik 1: Diagnoza sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej Miasta i Gminy Bierutów.....	60
1.1. <i>Informacje ogólne</i>	62
1.2. <i>Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne</i>	65
<i>Rewitalizacja</i>	67
1.3. <i>Walory przyrodnicze i kulturowe</i>	68
2.1. <i>Gospodarka lokalna i rynek pracy</i>	70
2.2. <i>Infrastruktura i środowisko</i>	72
<i>Infrastruktura drogowa</i>	72
<i>Gospodarka odpadami</i>	73
<i>Pozostała działalność w zakresie ochrony środowiska</i>	74
2.3. <i>Stan finansów samorządowych</i>	76
<i>Wykonanie budżetu</i>	76
<i>Struktura dochodów i wydatków</i>	78
<i>Potencjał inwestycyjny</i>	80
3.1. <i>Demografia</i>	82
3.2. <i>Kapitał społeczny</i>	85
<i>Edukacja przedszkolna i opieka żłobkowa</i>	85
<i>Edukacja szkolna</i>	86
<i>Edukacja szkolna</i>	90
<i>Bezpieczeństwo publiczne</i>	91
<i>Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne</i>	91
<i>Budżet obywatelski</i>	92
<i>Partnerzy Gminy</i>	93
3.3. <i>Opieka zdrowotna i pomoc społeczna</i>	93
Załącznik 2: Wzór ankiety	96
ANKIETA.....	97
Załącznik 3: Tabele ewaluacyjne	101

WPROWADZENIE

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Bierutów na lata 2021-2027 jest podstawowym instrumentem długofalowego zarządzania Gminą. Określa ona strategiczne kierunki rozwoju w perspektywie do 2027 roku oraz pozwala na zapewnienie ciągłości i trwałości działania władz Gminy, niezależnie od zmieniających się uwarunkowań politycznych. Umożliwia efektywne gospodarowanie własnymi zasobami, takimi jak: środowisko przyrodnicze i kulturowe, zasoby ludzkie, infrastrukturalne, czy środki finansowe oraz stanowi formalną podstawę do przygotowania wniosków o finansowanie zadań ze źródeł zewnętrznych.

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Bierutów na lata 2021-2027 jest dokumentem nadrzędnym względem innych dokumentów planistyczno-strategicznych obowiązujących w Mieście i Gminie Bierutów, a także spójnym z dokumentami wyższego rzędu – Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2030 roku oraz Krajową Strategią Rozwoju

Regionalnego 2030. Będzie ona wyznaczała również ramy dla planów i programów powstających w Gminie podczas jej obowiązywania.

Dokument został opracowany na podstawie aktualnych dokumentów planistycznych, sprawozdań oraz danych statystycznych. Podstawowym dokumentem prawnym wykorzystywanym podczas przygotowania Strategii była ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym. Ponadto wzięto pod uwagę zapisy poprzedniej Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Bierutów, w latach 2015-2020.

Ważnym elementem w pracach nad Strategią była partycypacja społeczna. Diagnoza strategiczna została uzupełniona o analizę ankiet wypełnionych przez mieszkańców.

Nieocenionym źródłem informacji byli członkowie Zespołu Strategicznego, w skład, którego wchodziłi reprezentanci władz:

- **Piotr Sawicki** – Burmistrz,
- **Rafał Nowowiejski** – Zastępca Burmistrza,
- **Mariola Kutek** – Sekretarz,
- **Maria Grelak** – Skarbnik,
- **Magdalena Wiatr-Przybylska** – Inspektor ds. obronnych.

Dodatkowo Zespół Strategiczny wspierali eksperci z Wielkopolskiej Akademii Nauki i Rozwoju z Poznania:

- **Jakub Michałowski** – Prezes Wielkopolskiej Akademii Nauki i Rozwoju,
- **Irma Kuznetsova** – Kierownik Zespołu ds. rozwoju usług dla JST,
- **Anna Królikowska-Tomczak** – Starszy specjalista ds. rozwoju usług dla JST,
- **Agnieszka Osuch** – socjolog, trener, konsultant.

Koordynatorem prac nad strategią ze strony Miasta i Gminy Bierutów z ramienia Urzędu Miejskiego była Magdalena Wiatr-Przybylska – Inspektor ds. obronnych.

Proces tworzenia Strategii poprzedzono analizą sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy, pogłębioną cyklem trzech warsztatów strategicznych oraz badaniem ankietowym.

Warsztaty przeprowadzono metodą design thinking. Podczas warsztatów uczestnicy dyskutowali na temat ochrony środowiska, edukacji, promocji, turystyki, kultury, sportu, usług społecznych, zdrowia, gospodarki, infrastruktury, komunikacji i bezpieczeństwa.

Podczas pracy w grupach zdefiniowano silne strony Gminy oraz szanse i zagrożenia rozwoju. Na tej podstawie wyznaczono cele strategiczne oraz cele operacyjne, a dla nich wyznaczono zadania i działania, których realizacja wpłynie na osiągnięcie postawionych celów. Następnie skonsultowano te zagadnienia z Zespołem Strategicznym i w grudniu 2020 roku przygotowano wstępny projekt Strategii.

Po uwzględnieniu uwag Zespołu Strategicznego, projekt został poddany konsultacjom społecznym i opiniowaniu przez podmioty wskazane w ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju tj. Ustawą z dnia 8 marca 1990 o samorządzie gminnym (aktualizacja 2020).

Cele i kierunki rozwoju opisane w Strategii zostały przeanalizowane także pod kątem spójności z obowiązującymi przepisami prawa, tj.:

- ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju
- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym
- ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,
- ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami,
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska,
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym,
- ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji.

ETAPY PROCESU PRAC NA STRATEGIĄ

CZĘŚĆ I: STAN I WYZWANIA ROZWOJU MIASTA I GMINY BIERUTÓW

1. WNIOSKI Z DIAGNOZY SYTUACJI SPOŁECZNEJ

Z diagnozy sytuacji społecznej Miasta i Gminy Bierutów wynika, że w ostatnim okresie obserwowane są niekorzystne trendy demograficzne. Miasto i Gmina Bierutów w 2018 roku liczyła 9 988 mieszkańców, co w przeliczeniu na powierzchnię wynosiło 68 os./km². Z tego względu Gmina była na czwartym miejscu pod względem gęstości zaludnienia w powiecie (po Gminie Oleśnica, Syców i Twardogóra). Gminy Dziadowa Kłoda i Dobroszyce znajdujące się w tym samym powiecie liczyły w tym samym roku 43 os./km² (Gmina Dziadowa Kłoda) oraz 52 os./km² (Gmina Dobroszyce).

Tabela poniżej przedstawia zmiany liczby ludności w powiecie oleśnickim w latach 2015-2019. Wskazać należy, że w analizowanym okresie liczba ludności w Gminie stopniowo się zmniejszała (z wyjątkiem 2016 roku). Dynamika spadku wynosiła 99,6%, co jest tendencją niekorzystną. Spadek liczby ludności obserwowany był również w pozostałych gminach powiatu z trzema wyjątkami: Dobroszyce, Oleśnica i Syców. Należy również zaznaczyć, że spadek liczby mieszkańców dotyczy głównie części miejskiej.

JST	2015	2016	2017	2018	2019	udział w 2019 r.	średnia dynamika
Powiat oleśnicki	106 486	106 794	106 907	107 062	107 269	100%	100,2%
Oleśnica (miasto)	37 450	37 366	37 300	37 242	37 142	35%	99,8%
Bierutów	10 112	10 125	10 058	9 988	9 960	9%	99,6%
Dobroszyce	6 463	6 504	6 595	6 667	6 801	6%	101,3%
Dziadowa Kłoda	4 634	4 668	4 644	4 597	4 598	4%	99,8%
Międzybórz	5 111	5 118	5 096	5 095	5 092	5%	99,9%
Oleśnica (gmina wiejska)	12 936	13 132	13 299	13 535	13 854	13%	101,7%
Syców	16 771	16 797	16 834	16 878	16 874	16%	100,2%
Twardogóra	13 009	13 084	13 081	13 060	12 948	12%	99,9%

Tabela 1. Zmiany liczby ludności w powiecie oleśnickim w latach 2015-2019

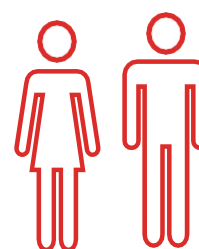
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

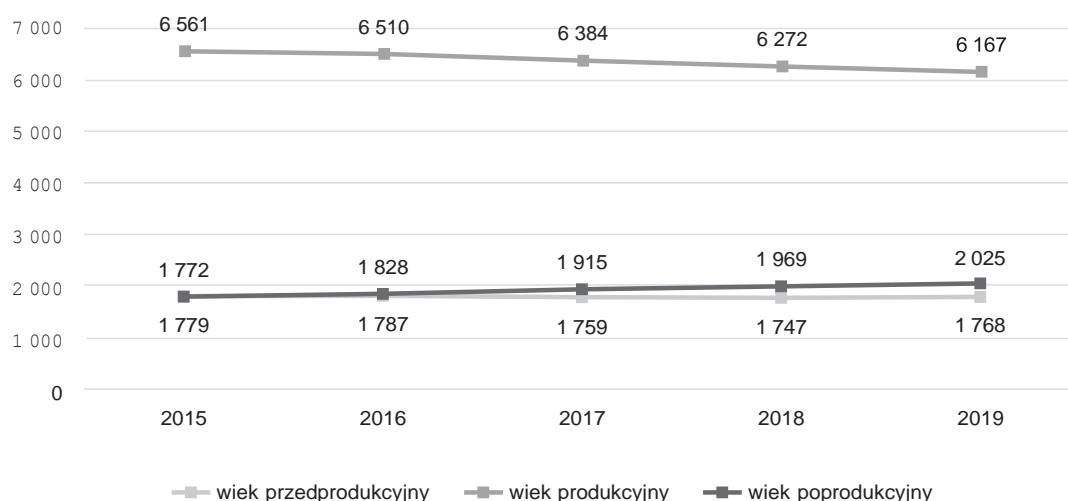
Przyczyną spadku liczby mieszkańców Miasta i Gminy Bierutów jest wysokie ujemne saldo migracji oraz ujemny przyrost naturalny. W 2019 roku różnica między urodzeniami żywymi i zgonami wyniosła -12 osób, a saldo migracji w tym samym czasie było na poziomie -51 osób. Ponadto, władze Gminy stwierdzają, że rzeczywista liczba ludności może być niższa niż wynikająca z danych statystycznych.

Porównując powyższe wskaźniki w przeliczeniu na 1000 mieszkańców na tle innych Gmin można wnioskować, że wskaźnik przyrostu naturalnego w Mieście i Gminie Bierutów był na porównywalnym poziomie do średniej w powiecie oleśnickim i niższy niż w województwie dolnośląskim, natomiast wskaźnik salda migracji był jednym z najwyższych w powiecie. Zauważyć również należy, że wskaźniki te od 2015 roku ulegają pogorszeniu.

Odnosząc się do struktury ludności, w Mieście i Gminie Bierutów obserwuje się starzenie się społeczeństwa, choć sytuacja jest korzystniejsza w porównaniu do

średniej województwa. W 2019 roku udział osób w wieku poprodukcyjnym w ludności w wieku produkcyjnym w Mieście i Gminie był na poziomie 19,4%, z kolei w powiecie oleśnickim wynosił 22,2%, a w województwie dolnośląskim 24,2%. W 2015 roku należy zwrócić uwagę na fakt, że osoby w wieku poprodukcyjnym zaczęły stanowić większy udział w społeczeństwie niż osoby w wieku przedprodukcyjnym, a sytuacja corocznie się pogłębia.

Rys. 1. Struktura ludności w Mieście i Gminie Bierutów w latach 2015-2019

Starzenie się społeczeństwa w wymiarze globalnym przyczyni się do zmiany popytu na usługi publiczne: oświatę i wychowanie, opiekę na osobami starszymi, usługi komunalne, kulturę i sport.

Warto jednak też zwrócić uwagę na wskaźnik mieszkańców w wieku kreatywnym (ludność w wieku 25-34 lat w stosunku do ludności ogółem). Jego stosunkowo wysoka wartość

pozytywnie wpływa na Gminę, ponieważ wskazuje na liczbę mieszkańców, którzy mogą stanowić główną siłę napędową rozwoju ekonomicznego. W Mieście i Gminie Bierutów udział osób w wieku kreatywnym jest trochę wyższy niż średnia dla powiatu i województwa, choć od 2015 roku następuje spadek wskaźnika.

JST	mieszkańcy w wieku kreatywnym (%) ¹			senioralne obciążenie demograficzne (%) ²		
	2015	2019	dynamika	2015	2019	dynamika
Województwo dolnośląskie	16,11	13,96	87%	23,20	28,70	124%
Powiat oleśnicki	16,18	14,49	90%	20,80	25,50	123%
Miasto i Gmina Bierutów	16,84	15,00	89%	18,90	24,00	127%

1 ludność w wieku 25-34 lat w stosunku do ludności ogółem

2 ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym

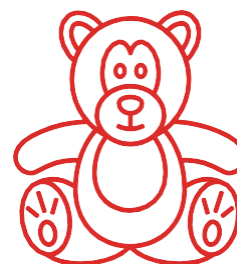
Tabela 2. Wskaźniki demograficzne dla Miasta i Gminy Bierutów w 2015 i 2019 roku

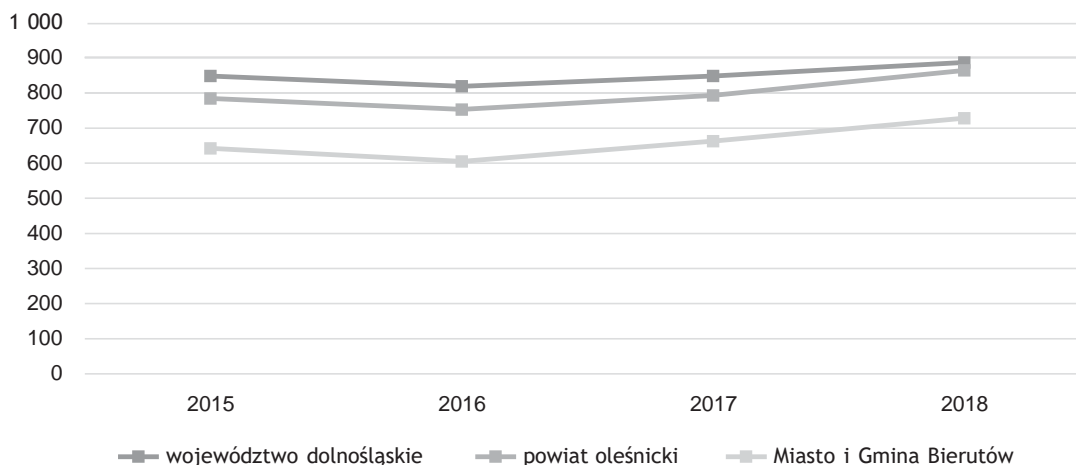
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Władze Gminy dostrzegają konieczność podjęcia działań na rzecz świadomej polityki demograficznej, zwłaszcza przeciwdziałaniu negatywnym tendencjom migracyjnym poprzez działania w zakresie polityki przestrzennej i podniesienia jakości usług społecznych, które przełożą się na podniesienie jakości życia rodzin na terenie Gminy.

Świadomość dość korzystnych wartości wskaźnika mieszkańców w wieku kreatywnym, powinna skutkować intensyfikacją działań w obszarze wzmacniania postawy przedsiębiorczej mieszkańców Gminy oraz stwarzania warunków dla rozwoju lokalnego biznesu.

Poziom upowszechnienia edukacji przedszkolnej jest w Gminie stosunkowo niski – poniższy wykres ilustruje tę kwestię, również w odniesieniu do województwa i powiatu.

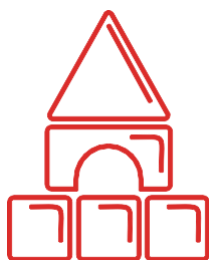

Rys. 2. Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1 tys. dzieci w wieku 3-5 lat w Mieście i Gminie Bierutów na tle powiatu i województwa.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Zjawisko to może przyczyniać się do obniżonej aktywności (głównie) kobiet na rynku pracy. Zauważyć należy, że wskaźnik ten jednak ulega poprawie (w roku 2018 wzrósł do 72,8%). W chwili obecnej przedszkole znajduje się w zaadaptowanych budynkach szkolnych. We wczesnej fazie budowy znajduje się nowe przedszkole, które mieścić się będzie w niezależnym, nowym budynku, co znacząco wpłynie na jakość i dostępność edukacji przedszkolnej. Gmina na bieżąco analizuje zgodność dostosowania obecnej oferty przedszkoli do oczekiwań mieszkańców oraz dąży do zwiększenia wskaźnika upowszechnienia m.in. przez możliwość przyjęcia i organizacji miejsc w przedszkolu dla dzieci młodszych. Stopień upowszechnienia opieki żłobkowej to zaledwie 5,52% - Gmina zauważa potrzebę rozwoju opieki żłobkowej i utworzenie żłobka publicznego.

Infrastruktura i baza dydaktyczna 3 szkół podstawowych wydaje się zadowolająca: wszystkie szkoły na terenie Gminy wyposażone są w obiekty sportowe, pracownie przedmiotowe, sale sportowe lub boiska, świetlice oraz toalety. Szkoły w Zbytowej i Wabienicach posiadają stołówki, z których korzysta odpowiednio 20% i 70% dzieci. Edukacja jest jednak obszarem, którego innowacyjność przyczynia się do długofalowego rozwoju społecznego. W związku

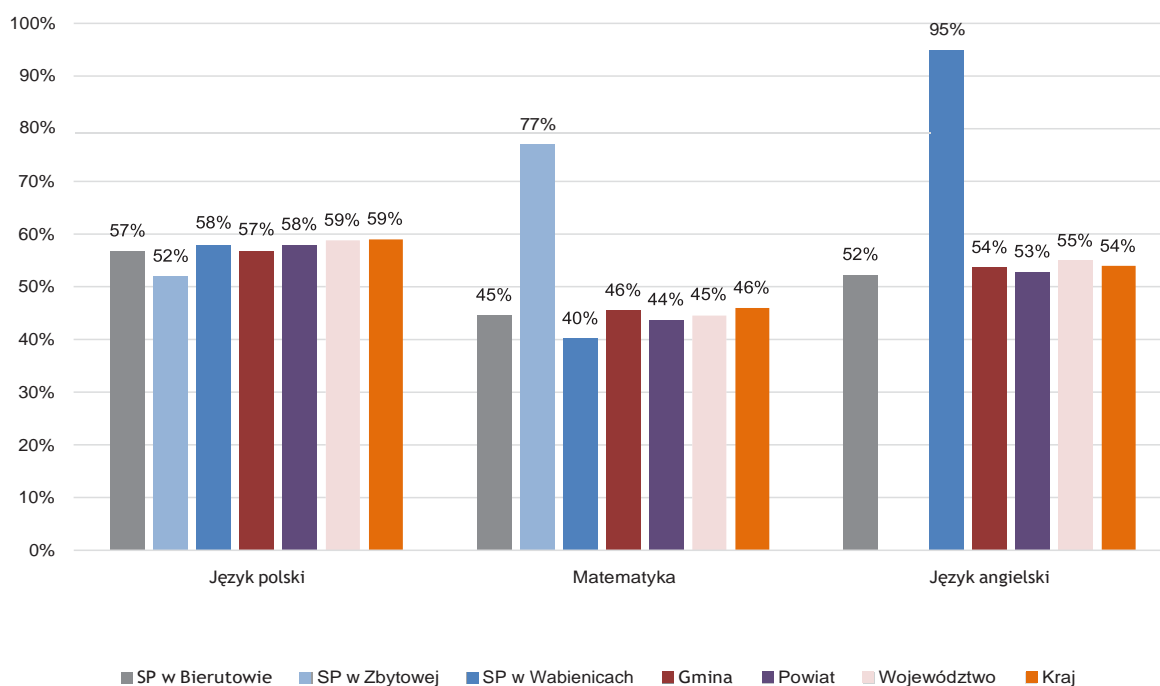
z powyższym, obszarem interwencji organizacyjnej może być wydłużenie czasu działania świetlic i rozbudowa oferty zajęć dodatkowych, a w wymiarze technicznym i technologicznym - doposażenie sal lekcyjnych, laboratoriów językowych i przedmiotowych oraz sal sportowych.

W większości obszarów wyniki zbiorcze osiągnięte przez uczniów są porównywalne z wynikami na poziomie powiatu i województwa lub niewiele słabsze. Fakt, na który zwracali uwagę uczestnicy warsztatów strategicznych to zróżnicowany poziom szkół.

Dla władarzy Gminy kwestia jakości kształcenia jest sprawą priorytetową: dlatego działania w tym obszarze zostaną uwzględnione części wykonawczej dokumentu (cele operacyjne i działania).

Na kolejnej stronie przedstawiono wykres z wynikami egzaminu ósmoklasisty w Mieście i Gminie Bierutów w roku 2020. Na tle osiągniętych wyników wyróżnia się rezultaty języka angielskiego w SP w Wabienicach, jednak nie jest on statystycznie istotny z uwagi na fakt, że egzamin ten zdawała 1 osoba.

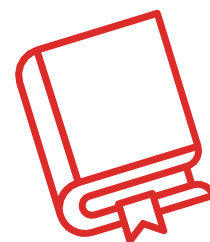

Rys. 3. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w Mieście i Gminie Bierutów w 2020 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE Wrocław.

Wydatki bieżące na oświatę, poza 2017 rokiem, corocznie wzrastały. Najwyższy udział stanowiły wydatki na wynagrodzenia i pochodne (średnio 68% wydatków bieżących). Pozostałe wydatki bieżące mieściły się w przedziale 2,5-3,2 mln zł rocznie. Po istotnych inwestycjach w latach 2017-2018, w roku 2019 wydatki inwestycyjne zmalały do poziomu 65,4 tys. zł, zbliżonego do wcześniejszego, przeciętnego pułapu.

2015	2016	2017	2018	2019
43 050,00	80 190,00	279 842,50	549 055,63	65 435,02

Tabela 3. Wydatki majątkowe inwestycyjne w dziale 801 – Oświata i wychowanie w latach 2015-2019

Subwencja oświatowa w żadnym z analizowanych lat nie pokrywała w całości wydatków na oświatę. Dodatkowo zauważa się malejący stopień pokrycia wydatków subwencją, co oznacza, że coraz więcej wydatków oświatowych Gmina musi pokrywać z dochodów własnych. W 2015 roku wskaźnik ten wynosił 68%, a w 2019 roku obniżył się do poziomu 63%. Jest to bardzo istotne, z perspektywy możliwości rozwojowych oświaty w Gminie, zarówno w wymiarze infrastruktury, jak i poziomu kształcenia.

Na postrzeganie jakości życia mieszkańców wpływa w dużym stopniu oferta spędzania czasu wolnego i możliwości samorozwoju. W obszarze kultury – w Bierutowie działa Ośrodek Kultury i Sportu, w którego ofercie znajdują się zajęcia plastyczne, zajęcia gry na gitarze, tenisa stołowego oraz zajęcia wokalne. Organizowane są również imprezy

okolicznościowe i cykliczne (Jarmark Bierutowski, Dożynki, Warsztaty Wielkanocne i Bożonarodzeniowe, Wakacje z OKiS). Ponadto, w Gminie działa Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Bierutowie oraz jej 2 filie w Solnikach Wielkich i Zbytowej, realizująca funkcje z zakresu zaspokajania potrzeb czytelniczych, upowszechniania i rozwoju wiedzy, nauki i kultury, ale również popularyzacji nauki, kultury, sztuki, organizacji zajęć dla dzieci przedszkolnych i szkolnych. Na terenie Gminy czynne są również świetlice wiejskie w miejscowościach: Jemielna, Paczków, Zawidowice, Kruszowice, Solniki Małe, Solniki Wielkie, Gorzesław, Karwiniec, Radziszyn, Zbytowa, Strzałkowa, Stronia, Posadowice i Sątok. Cztery z nich to obiekty nowe, jedna jest po remoncie, a dziewięć wymaga remontu. Obszar oferty kulturalnej, skierowanej do mieszkańców Gminy wymaga interwencji. W niektórych przypadkach

interwencja dotyczy obszaru organizacyjnego, tj. zwiększenia różnicowania oferty. W innych przypadkach (wymienione powyżej świetlice wiejskie) interwencji wymaga również infrastruktura (remont obiektów).

Baza sportowa jest dobrze rozwinięta pod względem ilościowym i strukturalnym. Niektóre obiekty wymagają remontu¹. Po ich przeprowadzeniu, poza obecnie praktykowanymi modelami użytkowania infrastruktury możliwe jest wykorzystanie bazy w celu organizacji imprez sportowych o charakterze lokalnym, również o charakterze powiatowym lub regionalnym, które mogłyby się przyczynić do poprawy wizerunku Miasta i Gminy Bierutów.

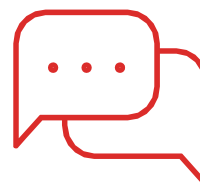
Mieszkańcy Miasta i Gminy Bierutów w zakresie ochrony zdrowia mogą korzystać z usług świadczonych przez przychodnię lekarską – ZPZOZ Bierutów, Centrum Zdrowia i Rehabilitacji (placówka prywatna) oraz dwóch placówek oddziałowych w Zbytowej i Wabienicach. Na terenie Gminy nie funkcjonują placówki świadczące specjalistyczną opiekę medyczną. W zakresie leczenia specjalistycznego i szpitalnego ludność Gminy korzysta z placówek zlokalizowanych w Oleśnicy. Tam też znajduje się najbliższa stacja pogotowia ratunkowego. Zwiększenie dostępu do specjalistycznej opieki lekarskiej stanowi również obszar interwencji.

Na terenie Miasta i Gminy Bierutów zarejestrowanych jest 21 organizacji pozarządowych, w tym 2 fundacje, 7 stowarzyszeń, 6 Ochotniczych Straży Pożarnych i 6 klubów sportowych (Raport o stanie Gminy, 2019). W przeliczeniu

na 1000 mieszkańców liczba ta była niższa porównując ją ze średnią dla powiatu i województwa, co wskazuje na niższą aktywność fundacji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych na terenie Miasta i Gminy Bierutów. Odrębna kwestię stanowi faktyczna aktywność i działalność organizacji pozarządowych, którą władze poddają pod wątpliwość.

Jednym z argumentów pośrednio świadczących o zaangażowaniu mieszkańców w życie Gminy i plany jej rozwoju jest niski poziom zainteresowania badaniem diagnostycznym, przeprowadzonym w procesie powstawania strategii. Ankiety, które miały służyć poznaniu kluczowych opinii mieszkańców Gminy w temacie stanu obecnego i obszarów oraz problemów rozwojowych wypełniło 194 osoby, co stanowi 2%² mieszkańców Gminy.

W opinii uczestników warsztatów strategicznych, władze Gminy oraz mieszkańców uczestnictwo mieszkańców w życiu społecznym Gminy jest stosunkowo niskie. Zwiększenie uczestnictwa mieszkańców w życiu społecznym, to kolejny, przekrojowy cel, który zostanie uwzględniony w strategicznych obszarach rozwoju Gminy.

2. WNIOSKI Z DIAGNOZY SYTUACJI GOSPODARCZEJ

GOSPODARKA

Według danych GUS w 2019 roku zarejestrowanych w REGON było 879 podmiotów gospodarczych, co stanowiło 7,9% podmiotów w powiecie oleśnickim (jest to piąty wynik w powiecie). W ujęciu dynamicznym, liczba ta nieznacznie wzrastała: latach 2015-2019 liczba podmiotów gospodarczych zwiększyła się o 24. Należy jednak zwrócić uwagę, że udział podmiotów gospodarczych zlokalizowanych na terenie Gminy na tle powiatu zmniejsza się na korzyść Gminy Dobroszyce i Oleśnica.

Pod względem liczby zatrudnionych osób, podmioty gospodarcze z obszaru Miasta i Gminy Bierutów to przede wszystkim mikro i mali przedsiębiorcy, zajmujący się głównie handlem, w tym sprzedażą detaliczną oraz usługami branży budowlanej.

¹ Według stanu na 08.2020

² Biorąc pod uwagę populację Bierutowa w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym wysokość próby badawczej, która spełniałaby podstawowe wymogi istotności statystycznej powinna wynosić 367 osób, której w badaniu ankietowym mieszkańców nie udało się osiągnąć. Istotną zmienną mającą wpływ na niski poziom uczestnictwa mieszkańców w procesie tworzenia strategii były ograniczenia związane z pandemią.

Uszczegółowieniem informacji o poziomie rozwoju przedsiębiorczości jest analiza liczby nowo zarejestrowanych podmiotów w REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców. W analizowanym okresie (2015-2019) na tle powiatu i województwa, wskaźnik ten był na niskim poziomie, choć stopniowo wzrastał. W 2019 roku wynosił on 88 podmiotów na 1 tys. mieszkańców i był on o 15 niższy od średniej dla powiatu oleśnickiego i o 44 niższy od średniej dla województwa dolnośląskiego.

Co roku liczba bezrobotnych w Gminie maleje. W 2014 roku wynosiła ona 492 osoby, a w 2019 roku spadła do 323 osób. Stanowiło to średnio 16% bezrobotnych w powiecie. Porównując udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym na tle powiatu i województwa wskazać należy, że wskaźnik ten jest na wyższym poziomie niż w powiecie, choć maleje, co jest tendencją korzystną. W 2019 roku dla Miasta i Gminy Bierutów wynosił 5,2%, dla powiatu oleśnickiego 3%, a dla województwa dolnośląskiego 3,2%.

Władze dopatrują się szans rozwojowych związanych z działalnością gospodarczą, w tym tworzeniu nowych miejsc pracy oraz kreowaniu samozatrudnienia i wzmocnieniu postaw przedsiębiorczych w lepszym wykorzystaniu terenów Gminy pod inwestycje (po uprzedniej aktualizacji planów zagospodarowania przestrzennego), rozbudowie infrastruktury transportowej i tworzeniu jednostek wspierających działalność gospodarczą (rada biznesu, inkubator przedsiębiorczości). Szanse upatruje się również w zacieśnianiu współpracy w ramach Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej „INVEST-PARK” oraz promocji Bierutowa wewnątrz strefy. Wzmocnienie potencjału Bierutowa w Wałbrzyskiej Specjalnej Strefie wymaga równoległych działań skierowanych do wewnętrznych interesariuszy Gminy, w tym potencjalnych pracowników dla przyszłych inwestorów. Miasto i Gmina Bierutów powinna koncentrować działania związane z rozwojem inwestycji na podmiotach lokalnych.

TRANSPORT/INFRASTRUKTURA TRANSPORTOWA

Infrastruktura drogowa wymaga rozbudowy, w niektórych obszarach remontu i modernizacji. Gminne drogi publiczne na terenie Miasta i Gminy Bierutów mają długość 36,23 km, z czego 15,84 km to drogi nieutwardzone. Oprócz dróg gminnych przez teren Miasta i Gminy Bierutów przebiega 6,5 km drogi wojewódzkiej nr 396 (Bierutów-Strzelin), 10,4 km drogi wojewódzkiej nr 451 (Oleśnica-Bierutów-Namysłów) oraz 61 km dróg powiatowych. W zakresie utrzymania i modernizacji dróg powiatowych i wojewódzkich Miasto i Gmina Bierutów zaangażowana była w prace w zakresie finansowym oraz organizacyjnym (opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej na budowę chodników przy drogach wojewódzkich i powiatowych). W celu usprawnienia dostępności do węzła Cieśle na drodze ekspresowej S8 niezbędna jest modernizacja drogi dojazdowej. Droga ta znajduje się poza granicami Miasta i Gminy Bierutów. Będzie przebiegała przez teren Gminy Oleśnica. Jest to droga powiatowa nr 1469 D. Zadanie modernizacji tej drogi pozostaje w kompetencjach Zarządu Dróg Powiatowych w Oleśnicy. W trakcie budowy jest również obwodnica Oleśnicy, dzięki której dojazd do drogi krajowej S8 ulegnie znacznej poprawie.

Miasto i Gmina Bierutów prowadzi konsekwentne działania na rzecz polepszenia sytuacji transportowej Gminy. W ramach tych działań, częstotliwość kursów komunikacji gminnej została zwiększona z trzech razy w tygodniu, do sześciu od stycznia 2021 roku.

W kompetencjach Gminy nie leżą wszystkie wskazane tu obszary problemowe, zatem nie jest możliwa interwencja bezpośrednia (np. poczynienie inwestycji w danym obszarze). Możliwe jest natomiast działanie pośrednie – np. współpraca w ramach organizacji Rzeczpospolita Samorządna (wskazana jako planowana przez Włodarzy Gminy) lub innych organizacji i związków integrujących jednostki samorządu terytorialnego i wzmocniających współpracę w różnych obszarach. Miasto i Gmina Bierutów przystąpiło do Wrocławskiego Obszaru Metropolitalnego (podpisanie listu intencyjnego).

Wrocławska Kolej Metropolitalna będzie jednym z zadań opracowywanych w ramach tego zagadnienia. Miasto i Gmina Bierutów przystąpiło także do Porozumienia międzygminnego w sprawie opracowania Planu Zrównoważonej Mobilności dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Wrocławia. W tym przypadku zadanie realizowane przez Lidera Porozumienia – Miasto Wrocław będzie dotyczyło opracowania koncepcji system transportowego wraz z wyznaczeniem kierunków działania i kierowania przyszłej współpracy dla zrównoważonego rozwoju w dziedzinie mobilności.

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA PODSTAWOWA

Odbiorem i transportem odpadów komunalnych z terenu Miasta i Gminy Bierutów zajmuje się od kwietnia 2020 roku Gminna Spółka Komunalna Bierkom Sp. z o.o. Na terenie Miasta i Gminy Bierutów odpady zbierane są w sposób selektywny z podziałem na 6 frakcji odbieranych u źródła tj. papier, szkło, tworzywa sztuczne i metale, bioodpady, popiół i odpady wielkogabarytowe.

W kontekście zarządzania odpadami w Gminie, uwagę zwraca fakt, że liczba mieszkańców objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi co roku się zmniejsza. W 2019 roku wynosiła ona 7988 osób, co stanowiło 80% mieszkańców Gminy (niska wartość). Dodatkowo, pomimo zmniejszającej się liczby mieszkańców, ilość zbieranych odpadów od 2016 roku zwiększa się, zarówno dla odpadów zbieranych w sposób selektywny, jak i zmieszanych.

Do pozytywów zaliczyć należy fakt, że od 2016 roku corocznie zwiększa się udział odpadów segregowanych: odsetek gospodarstw segregujących odpady uległ zwiększeniu (z 79,40% w 2015 roku do 85,83% w 2019 roku). Wymagany poziomu recyklingu jest przez Gminę osiągnięty.

POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA

Duże znaczenie dla władz samorządowych mają przedsięwzięcia w zakresie ochrony środowiska.

W 2019 roku w Mieście i Gminie Bierutów odbywały się prelekcje edukacyjne dla dot. poprawnego postępowania z odpadami, konkurs ekologiczny dla dzieci szkół podstawowych, piknik ekologiczny „Wielka zbiórka surowców - sprzątanie piwnic”, ufundowano tabliczki „Bądź eko, segreguj odpady” na terenie wspólnot mieszkaniowych oraz zorganizowano prelekcje edukacyjne o tematyce dotyczącej potrzeby segregowania odpadów komunalnych dla radnych i sołtysów.

Gmina uruchomiła systemowe rozwiązania dofinansowania ze środków budżetu Gminy przedsięwzięć realizowanych przez mieszkańców podejmujących działania proekologiczne, służące ochronie powietrza. Dotacja udzielana jest na częściowe pokrycie poniesionych kosztów zakupu i montażu nowych proekologicznych urządzeń grzewczych oraz likwidację nieekologicznych urządzeń grzewczych. Gmina prowadzi też punkt konsultacyjny programu Czyste Powietrze, oferując kompleksową pomoc dla mieszkańców Gminy w uzupełnianiu i składaniu wniosku. Gmina dostrzega konieczność wypracowania dalszych systemowych rozwiązań w tym zakresie.

Miasto i Gmina Bierutów od kilku lat zmagają się występowaniem klęski suszy. Obniżenie wód gruntowych oraz wysokości opadów powoduje brak wody dla

rozwoju upraw rolnych, a tym samym przekłada się na wysokość zbiorów, co może mieć wpływ na sytuację społeczno-gospodarczą Miasta i Gminy. W następstwie suszy obniżeniu ulegają dochody rolników. W ramach działań służących przeciwdziałaniu i skutkom suszy Miasto i Gmina Bierutów współpracuje z Dolnośląskim Urzędem Wojewódzkim we Wrocławiu, Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Sycowie, ze Starostwem Powiatowym w Oleśnicy, z Izbami Rolniczymi we Wrocławiu oraz z Dolnośląskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego we Wrocławiu. Gmina wspomaga także rządowe działania prowadzone przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu w zakresie gromadzenia i wykorzystywania wody deszczowej w związku z programem Moja Woda.

STAN FINANSÓW

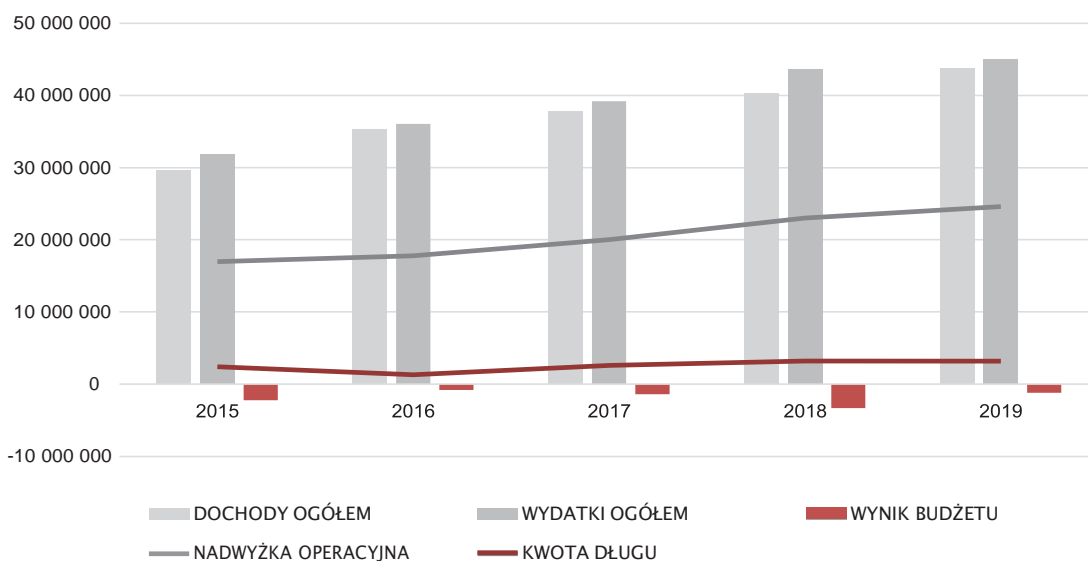
W latach 2015-2019 dochody Miasta i Gminy Bierutów corocznie zwiększały się z poziomu 29,5 mln zł w 2015 roku do 43,7 mln zł w 2019 roku. Największy wzrost nastąpił w 2016 roku na skutek znacznego wzrostu dotacji na cele bieżące (w szczególności dotacja na program Rodzina 500+). Wówczas dochody zwiększyły się o 5,7 mln zł w porównaniu z rokiem poprzednim. Przeliczając dochody na 1 mieszkańca wynosiły one średnio 3 484,84 zł, co sytuowało Gminę na nieco niższym poziomie w stosunku do średniej powiatu oleśnickiego. W 2019 roku dochód na 1 mieszkańca w Mieście i Gminie Bierutów wyniósł 4 388,05 zł i był on mniejszy o 1 433,04 zł od Gminy Oleśnica, która uzyskała najwyższy wynik w powiecie (5 821,09zł).

Wśród dochodów budżetowych najwyższy udział stanowią dochody bieżące (średnio 97%). Widoczny wpływ na ich kształtowanie ma coroczne i stabilne zwiększanie się udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych, subwencji oraz dochodów własnych.

Corocznie wzrastają również wydatki bieżące Gminy. W 2015 roku wydatki bieżące kształtowały się na poziomie 26,2 mln zł i w 2019 roku wzrosły do 39,6 mln zł. Tendencja ta jest zjawiskiem naturalnym, typowym dla Gmin w Polsce. Ważne jest jednak, aby wzrost wydatków bieżących był współmierny do wzrostu uzyskiwanych dochodów bieżących. W Mieście i Gminie Bierutów notuje się

coroczną nadwyżkę operacyjną (różnica między dochodami a wydatkami bieżącymi) w tym w latach 2018 i 2019 na poziomie ok. 3 mln zł.

Należy również wspomnieć, że średnio Gmina przeznaczą 5,2 mln zł na inwestycje rocznie. Wyjątek stanowił 2018 rok, w którym Gmina poniosła 7,7 mln zł na wydatki majątkowe. Skutkowało to ujemnym wynikiem budżetowym w tym roku na poziomie -3,3 mln zł. Ujemny wynik budżetu wpłynął z kolei na konieczność zaciągnięcia nowych zobowiązań na poziomie 4,6 mln zł. Spowodowało to wzrost zadłużenia do poziomu 23 mln zł. Kwota długu od 2015 roku corocznie wzrasta i na koniec 2019 roku wyniosła 24,6 mln zł (56% w stosunku do dochodów ogółem).

Rys. 4. Wykonanie budżetu Miasta i Gminy Bierutów w latach 2015-2019.
Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych.

STRUKTURA DOCHODÓW I WYDATKÓW

Wśród dochodów budżetowych najważniejszą rolę odgrywają dochody własne, które decydują o samodzielności finansowej jednostki. Zalicza się do nich przede wszystkim podatki i opłaty lokalne. Jest to o tyle ważne, że w przypadku tej kategorii dochodów gmina posiada kompetencje do wydawania uchwał, dzięki którym może decydować o stawkach podatkowych, wprowadzaniu ulg i zwolnień, umarzaniu należności, a także do przejmowania z nich wpływów. Dzięki dużemu zakresowi swobody w kształtowaniu tych dochodów, jednostka może również oddziaływać na podmioty gospodarcze, które funkcjonują na danym terenie, a przez to stymulować rozwój lokalny.

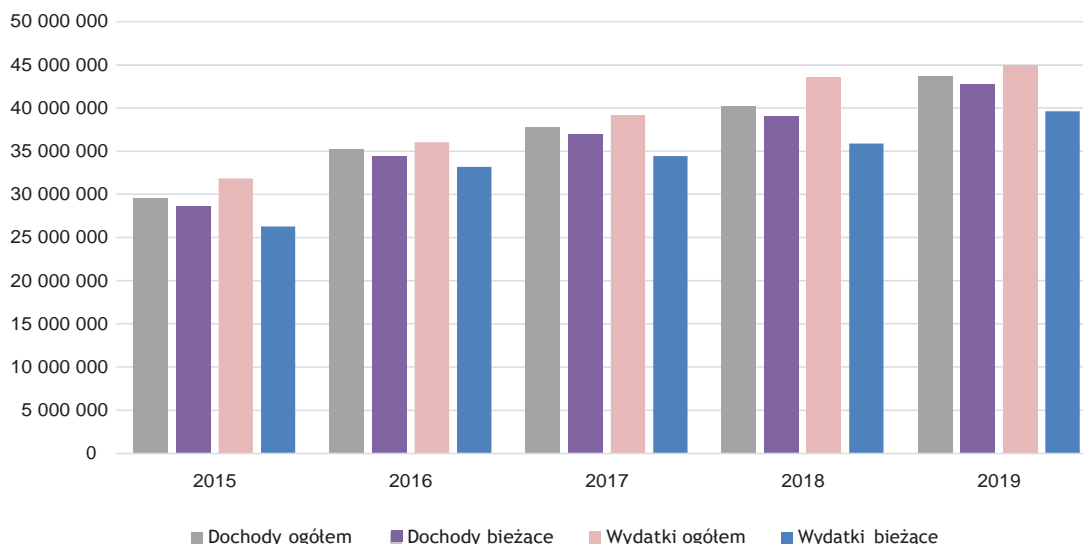
Rekomendacją jest działanie na rzecz zwiększania udziału dochodów własnych względem dotacji i subwencji w strukturze całkowitych dochodów Gminy. Dochody własne

z podatków, opłat i majątku w przeliczeniu na 1 mieszkańca w roku Bierutowie są niższe zarówno w porównaniu do średniej w powiecie, jak i województwie (tab.4).

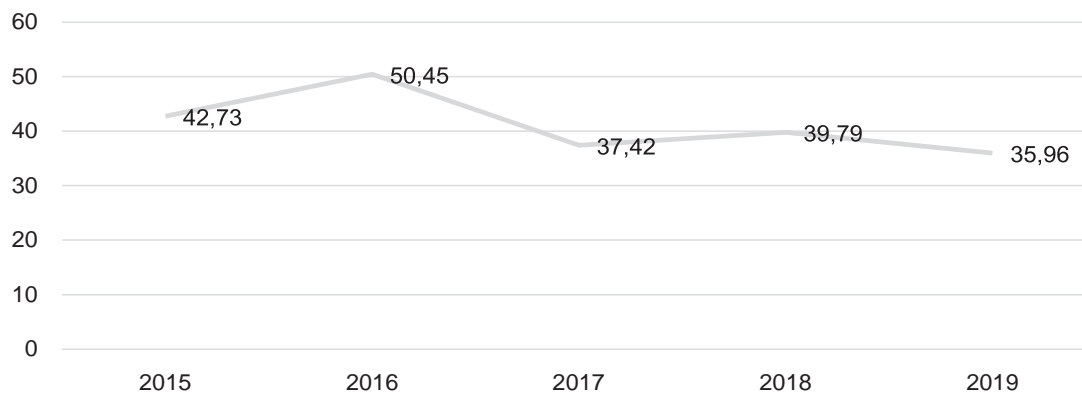

	Miasto i Gmina Bierutów	Średnia dla gmin w powiecie	Średnia dla gmin w województwie dolnośląskim	Średnia dla gmin w Polsce
2015	1245,2	1722,66	2009,33	1545,26
2016	1758,12	2234,93	2531,23	2136,33
2017	1401,68	1764,16	2173,81	1679,67
2018	1597,21	2030,18	2373,64	2076,45
2019	1577,87	2256,78	2585,17	2052,95

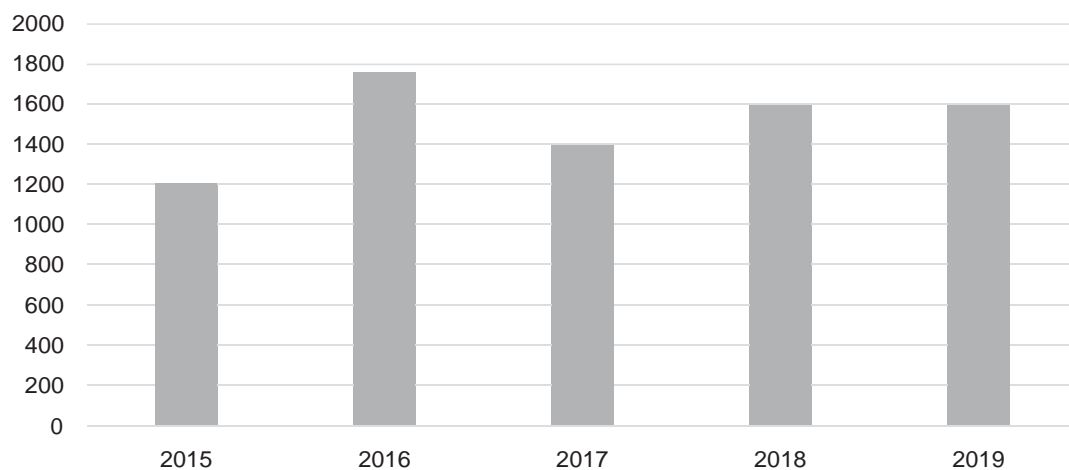
Tabela 4. Udział dochodów własnych w dochodach ogółem (%) - Miasto i Gmina Bierutów na tle powiatu, województwa i kraju. Źródło: opracowanie własne na podstawie Systemu Analiz Samorządowych, www.systemanaliz.pl

Rys. 5. Wydatki i dochody Miasta i Gminy Bierutów w latach 2015-2019
Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych

Rys. 6. Udział dochodów własnych Miasta i Gminy Bierutów w dochodach ogółem (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Systemu Analiz Samorządowych, www.systemanaliz.pl

Rys 7. Dochody własne Miasta i Gminy Bierutów w przeliczeniu na 1 mieszkańca [zł] w latach 2015-2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie Systemu Analiz Samorządowych, www.systemanaliz.pl

	Miasto i Gmina Bierutów	Średnia dla gmin w powiecie	Średnia dla gmin w województwie dolnośląskim	Średnia dla gmin w Polsce
2015	1245,2	1722,66	2009,33	1545,26
2016	1758,12	2234,93	2531,23	2136,33
2017	1401,68	1764,16	2173,81	1679,67
2018	1597,21	2030,18	2373,64	2076,45
2019	1577,87	2256,78	2585,17	2052,95

Tabela 5 . Dochody własne z podatków, opłat i majątku w przeliczeniu na 1 mieszkańca [zł] w roku 2019 - Miasto i Gmina Bierutów na tle powiatu, województwa i kraju. Źródło: opracowanie własne na podstawie Systemu Analiz Samorządowych, www.systemanaliz.pl

3. WNIOSKI Z DIAGNOZY SYTUACJI PRZESTRZENNEJ

Miasto i Gmina Bierutów stanowi obszar o charakterze rolniczym z rozwijającymi się funkcjami usługowymi i produkcyjnymi. Prawie 70% terenu zajmują tereny rolnicze. Około 23% powierzchni Gminy pokrywają lasy. Miasto Bierutów jako lokalny ośrodek obsługi ludności, pełni zróżnicowane funkcje usługowe, a obszar wiejski – przede wszystkim funkcje rolnicze.

Dla możliwości rozwojowych Miasta i Gminy Bierutów kluczowe znaczenie ma jej położenie i skomunikowanie z gminami sąsiednimi i stolicą regionu oraz dostęp do dróg ekspresowych i autostrady. Gmina leży na obszarze odznaczającym się bardzo dobrze rozwiniętą siecią komunikacji lądowej. Sieć drogową jest stosunkowo gęsta. Na dostępność drogową Gminy znaczący wpływ ma zlokalizowana w jej pobliżu droga ekspresowa S8 relacji Kłodzko-Białystok z węzłem Cieśle. Dojazd do węzła odbywa się drogą przebiegającą przez teren sąsiedniej gminy i zajmuje ok. 20 minut transportem indywidualnym. Niezbędna jest modernizacja tej drogi we współpracy z zarządcą, tj. Gminą Oleśnica. Bardziej dogodny dojazd do drogi S8 będzie możliwy dzięki budowie obwodnicy Oleśnicy, co może stanowić szansę dla Bierutowa w perspektywie możliwości pozyskiwania inwestorów.

Walory przyrodnicze i krajobrazowe wzbogaca położenie w dolinie rzeki Widawy, która stanowi oś hydrograficzną Gminy. Na terenie Gminy znajduje się obszar chroniony Natura2000: Bierutów i Lasy Grędzińskie. Tereny na południe od rzeki Widawy porośnięte są rozległymi lasami. Atrakcyjne warunki krajobrazowo-przyrodnicze doliny rzeki Widawy i obszarów leśnych stwarzają warunki do rozwoju turystyki pieszej i rowerowej. Historyczny układ przestrzenny miasta Bierutowa stanowi jedną z najważniejszych wartości kulturowych Gminy, stąd w rejestrze zabytków odnaleźć można zespół urbanistyczny: Miasto – ośrodek historyczny. Gmina nie ma opracowanego i przyjętego Programu opieki nad zabytkami. Gminna ewidencja zabytków obejmuje ponad 356 pozycji, z czego 143 w mieście Bierutów.

Nadrzędnym dokumentem planistycznym Gminy jest studium uwarunkowań i kierunków

zagospodarowania przestrzennego. W wyniku analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym Gminy oraz oceny aktualności Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Bierutów uchwałą Nr XVI/207/19 Rady Miejskiej w Bierutowie z dnia 19 grudnia 2019 roku uznano za aktualne obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Bierutów, przyjęte uchwałą Nr XLV/389/10 z dnia 29 kwietnia 2010 roku oraz zmieniane uchwałami: Nr XII/100/11 Rady Miejskiej w Bierutowie z dnia 29 września 2011 roku, Nr V/42/19 Rady Miejskiej w Bierutowie z dnia 31 stycznia 2019 roku, Nr VII/70/19 Rady Miejskiej w Bierutowie z dnia 28 marca 2019 roku, Nr IX/89/19 Rady Miejskiej w Bierutowie z dnia 30 maja 2019 roku, Nr XI/105/19 Rady Miejskiej w Bierutowie z dnia 27 czerwca 2019 roku.

Dokument zawiera informacje wynikające z inwentaryzacji aktualnego stanu zagospodarowania i funkcjonowania Gminy, istniejących uwarunkowań ekologicznych, społecznych, gospodarczych, kulturowych i przestrzennych oraz barier i ograniczeń rozwoju. Dokument wyznacza kierunki zagospodarowania przestrzennego Gminy, a także podstawowe zasady polityki przestrzennej. Jednocześnie stwarza podstawy do koordynacji sporządzania planów miejscowych, integruje politykę przestrzenną państwa i województwa z interesami samorządu Gminy, a także promuje walory i możliwości inwestycyjne.

Biorąc pod uwagę istniejące uwarunkowania, w Studium Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Bierutów określono następujące cele polityki przestrzennej:

- ochrona środowiska przyrodniczego,
- ochrona środowiska kulturowego,
- dywersyfikacja kierunków rozwoju Gminy,
- podniesienie komfortu życia mieszkańców.

W obszarze ochrony środowiska, wskazano następujące działania priorytetowe:

- ochronę już istniejących form ochrony,
- tworzenie nowych form ochrony środowiska przyrodniczego,
- ograniczenie inwestycji szkodliwych dla środowiska poprzez ograniczanie szkodliwych technologii w już istniejących obiektach oraz poprzez wskazywanie nowych terenów tylko pod inwestycje, których wpływ na środowisko jest ograniczony do minimum,
- ochronę korytarzy ekologicznych cieków, wzdłuż których należy zachować pas min. 10 m od granicy rzeki Widawy i Młynówki - wolny od zabudowy, lokalizacji stawów, zalesień i zadrzewień (z wyjątkiem lokalizacji urządzeń służących ochronie przed zalewaniem i podtapianiem).

W obszarze ochrony środowiska kulturowego Ze względu na fakt, iż miasto Bierutów jak i większość okolicznych wsi posiadają cenne pod względem historycznym jak i krajobrazowym elementy oraz znajdują się tu liczne stanowiska archeologiczne, jednym z ważniejszych celów polityki Gminy jest ochrona środowiska kulturowego realizowana poprzez:

- przestrzeganie już ustanowionych form ochrony, szczególnie omówionych w tomie I „Uwarunkowania Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Bierutów”;
- zachowanie elementów dziedzictwa kulturowego poprzez prowadzenie polityki sprzyjającej ochronie środowiska kulturowego, dążenie do odbudowy i rewaloryzacji zabytków architektury i budownictwa;
- ustanawianie różnych form ochrony, obejmujących poszczególne elementy środowiska kulturowego.

Dywersyfikacja kierunków rozwoju Gminy ma z kolei dążyć do zminimalizowania ryzyka związanego z niekorzystną koniunkturą na rynku rolnym, a także problemami i zagrożeniami wynikającymi z prowadzenia działalności rolniczej. Wszelkie działania mające na celu niwelowanie niekorzystnych skutków prowadzonej dotychczasowej polityki Gminy należy ukierunkować na wielofunkcyjny rozwój realizowany poprzez następujące działania:

- zwiększenie atrakcyjności turystycznej i wypoczynkowej poprzez wskazywanie nowych terenów pod inwestycje, które by zaspokoili w dostateczny sposób potrzeby w tym zakresie;
- zwiększenie wpływów do budżetu Gminy oraz ich dywersyfikację - stworzenie różnych form zainwestowania na terenieminy (nie tylko powiązanych z działalnością rolniczą) m.in. poprzez tworzenie dogodnych warunków do inwestowania na terenach wyznaczonych pod rozwój aktywności gospodarczej,
- poprawę niekorzystnej sytuacji demograficznej, wskazując nowe tereny pod rozwój osadnictwa oraz podjęcie działań mających na celu zatrzymanie młodych ludzi na terenie Gminy poprzez tworzenie nowych miejsc pracy, które zapewniłyby godne płace i szanse na dalszy rozwój mieszkańców;

- poprzez tworzenie na rynku pracy, warunków dla rozwoju usług powiązanych z rolnictwem oraz poza nim (strefa aktywności gospodarczej);
- racjonalizacja rozwoju osadnictwa na obszarze Gminy poprzez wyznaczenie nowych terenów pod budownictwo mieszkaniowe wielorodzinne i jednorodzinne, itp.;
- rozwój infrastruktury technicznej poprzez rozbudowę i modernizację systemu komunikacyjnego oraz uzbrojenia technicznego.

Podniesienie komfortu życia mieszkańców ma zostać osiągnięte również przez działania związane z gospodarowaniem przestrzenią. Mają się do tego przyczynić następujące kwestie:

- podnoszenie bezpieczeństwa na terenie Gminy w tym ochrona przed powodzią,
- zapewnienie możliwości rozwoju poprzez m.in. wskazywanie nowych terenów mieszkaniowych, tworzenie warunków do rozwoju miejsc pracy (inwestycje),
- rozbudowę infrastruktury społecznej, tj. usług podstawowych,
- rozbudowę infrastruktury technicznej, w tym dróg, chodników, ścieżek rowerowych itp.

Aktami prawa miejscowego regulującymi planowanie przestrzenne w gminie są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Na obszarze Gminy obowiązują ustalenia 13 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które pokrywają 56% powierzchni Gminy. Dotyczą one przede wszystkim terenów zabudowy mieszkaniowej, a także terenów usługowych, produkcyjnych i rekreacyjnych w miejscowościach: Bierutów, Karwiniec, Kijowice, Kruszowice, Paczków, Posadowice, Sątok, Solniki Wielkie, Radzieszyn, Zbytowa, Wabienice oraz dwa plany miejscowe wyznaczające nowe tereny pod intensywną zabudowę mieszkaniową jednorodzinną szeregową i wolnostojącą przy miejscowościach Posadowice i Radzieszyn.

Trwają prace nad zmianą miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla wsi Solniki Małe, Karwiniec i Zbytowa. Duże pokrycie planami miejscowymi ułatwia racjonalną politykę przestrzenną władzom samorządowym, pozwalając na racjonalny rozwój przestrzenno-funkcjonalny i tworzenie ładu przestrzennego.

4. JAKOŚĆ ŻYCIA W GMINIE – WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH

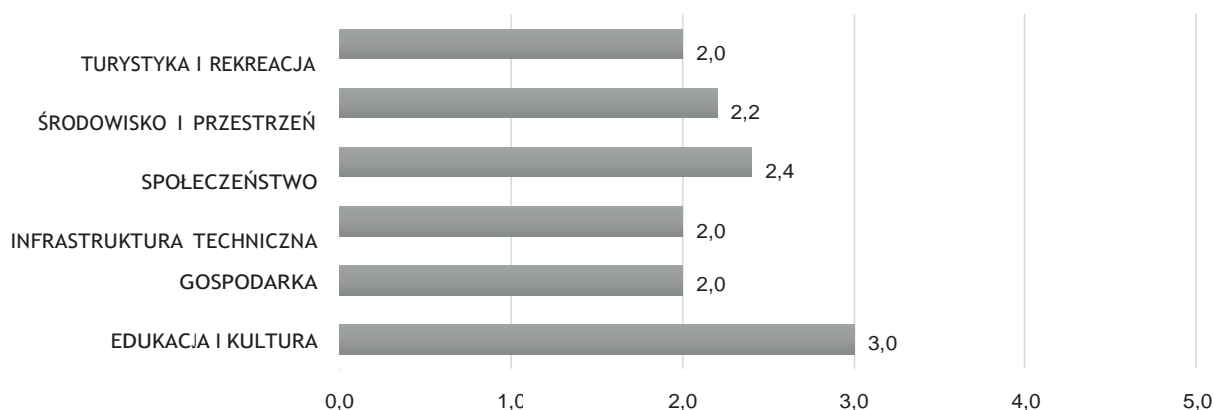
Na potrzeby diagnozy stanu społeczno-gospodarczego Miasta i Gminy Bierutów przeprowadzone zostały badania ankietowe wśród mieszkańców w formie kwestionariusza on-line oraz udostępnieniu wersji papierowej. Ich celem było poznanie opinii dotyczącej jakości życia w Gminie, potrzeb mieszkańców oraz określenia priorytetów rozwojowych na najbliższe lata. Badania prowadzone były w dniach od 1 do 20 września 2020 roku.

Respondenci odpowiadali na 8 pytań z zakresu społeczeństwa, gospodarki, przestrzeni i środowiska, infrastruktury technicznej, turystyki i rekreacji, edukacji i kultury.

Łącznie zebrano 194 ankiety, z których największą część respondentów stanowiły kobiety (61,9%). Pod względem wieku mieszkańców, ponad dwie trzecie z nich był w przedziale 26-35 i 36-45 lat (odpowiednio 31,4% i 32,0%), a 73,7% wszystkich badanych było osobami pracującymi. 98,5% ankietowanych stanowili mieszkańcy Gminy. Wzór ankiety dla mieszkańca stanowi załącznik 1 do opracowania.

OCENA SYTUACJI GMINY

Ryc. 8. Poziom rozwoju poszczególnych obszarów według ankietowanych
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet.

W Mieście i Gminie Bierutów w skali od 1 do 5, gdzie 1 to ocena bardzo zła, a 5 to ocena bardzo dobra, mieszkańcy najlepiej oceniają działania w zakresie edukacji i kultury (średnia ocena wynosiła 3,00), z kolei najgorzej turystykę i rekreację, infrastrukturę techniczną oraz gospodarkę (średnia ocena wynosiła 2,0). Pozostałe obszary ocenione zostały w przedziale od 2,2 do 2,4. Średni wynik Gminy dla wszystkich badanych kategorii wyniósł 2,5.

Tabela poniżej przedstawia najlepiej i najgorzej oceniane elementy przez ankietowanych w poszczególnych obszarach. Najniżej oceniona ze wszystkich obszarów została sieć gazowa (1,37), której w rzeczywistości Bierutów nie posiada. Mieszkańcy wskazywali również na duży problem w zakresie dostępu do specjalistycznej opieki medycznej, możliwości uzyskania

zatrudnienia na terenie

Gminy, konkurencyjności Gminy jako miejsca zamieszkania i lokalizacji inwestycji, konkurencyjności przedsiębiorstw na rynku lokalnym, warunków prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej na terenie Gminy, infrastruktury melioracji szczegółowej, stanu dróg w Gminie, działań promocyjnych Gminy, poziomu bazy turystyczno-wypoczynkowej, oferty spędzania wolnego czasu na terenie Gminy dla dorosłych, oferty spędzania wolnego czasu na terenie Gminy dla młodzieży, systemu ścieżek rowerowych.

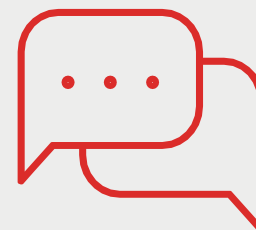
Powyższe elementy uzyskały średnią ocenę poniżej 2, co oznacza, że mieszkańcy mają w stosunku do nich złą i bardzo złą opinię.

	Najlepiej oceniane:	Najgorzej oceniane:
Spoleczeństwo	Jakość opieki żłobkowej na terenie Gminy	Dostęp do specjalistycznej opieki medycznej
Gospodarka	Perspektywy rozwojowe działalności rolniczej w Gminie	Możliwość uzyskania zatrudnienia na terenie Gminy
Środowisko i przestrzeń	Walory środowiska przyrodniczego	Infrastruktura melioracji szczegółowej
Infrastruktura techniczna	Dostęp do Internetu w Gminie	Jakość sieci gazowej
Turystyka i rekreacja	Wyposażenie placów zabaw i siłowni zewnętrznych	Działania promocyjne Gminy, mające na celu pozyskanie potencjalnych turystów
Edukacja i kultura	Dostęp do edukacji w szkołach podstawowych	Jakość i różnorodność wydarzeń kulturalno-rozrywkowych w Gminie

Tabela 6. Najlepiej i najgorzej oceniane elementy w poszczególnych obszarach według ankietowanych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet.

Wskazać należy, że żadna dziedzina funkcjonowania Gminy nie została wyróżniona oceną bardzo dobrą i dobrą. Najwyższą ocenę wśród mieszkańców zdobyły: dostęp do edukacji w szkołach podstawowych, jakość edukacji przedszkolnej w Gminie, organizacja dowozu dzieci do szkół, dostęp do edukacji przedszkolnej, jakość infrastruktury w szkołach podstawowych, jakość edukacji w szkołach podstawowych w Gminie, wyposażenie placów zabaw i siłowni zewnętrznych oraz walory środowiska przyrodniczego (powyższe obszary zdobyły ocenę powyżej 3).

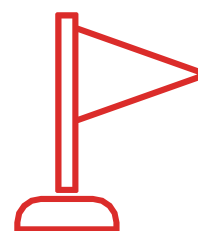

POŻĄDANE PRIORYTETY ROZWOJOWE

W ankiecie należało również wskazać główne priorytety rozwojowe Miasta i Gminy Bierutów. Wśród najczęściej wskazywanych znalazła się poprawa infrastruktury drogowej (15% odpowiedzi), następnie rozwój sieci gazowej (7% odpowiedzi) oraz rozbudowę ścieżek pieszo-rowerowych (6% odpowiedzi). Najmniej priorytetowa według mieszkańców jest aktywizacja osób starszych, budowa i modernizacja świetlic wiejskich, zwiększenie dostępności przedszkoli, podniesienie poziomu nauczania w szkołach podstawowych. Pozostałe aspekty uzyskały liczbę wskazań w zakresie 2-5%.

Ostatnim pytaniem zadany w ankiecie było wskazanie elementu, który miałby zostać wizytówką Gminy. Wskazuje ono również na pożądane priorytety rozwoju według mieszkańców.

Najczęściej mieszkańcy wskazywali na estetykę miasta w tym w szczególności rynku i cennych zabytków, walory przyrodnicze i tereny zieleni, czystość, innowacyjność, rozwój terenów inwestycyjnych, a także warunki do wypoczynku i rekreacji w tym nad rzeką Widawą.

Rys. 9. Główne priorytety rozwoju Miasta i Gminy Bierutów według ankietowanych
 Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet.

Przeprowadzone badania ankietowe wśród mieszkańców wskazują, że kluczowe dla rozwoju i wymagające interwencji obszary to:

1. **infrastruktura techniczna,**
2. **gospodarka,**
3. **turystyka i rekreacja oraz ochrona dziedzictwa kulturowego,**
4. **poprawa jakości usług medycznych,**
5. **promocja Gminy.**

Zdaniem mieszkańców najważniejszym elementem, który poprawi jakość życia w Gminie jest rozwój infrastruktury technicznej, w tym w szczególności sieci gazowej, kanalizacji i wodociągów, dróg, ścieżek pieszo-rowerowych, a także rozwój gospodarki i pozyskanie inwestorów. Konieczna jest poprawa estetyki miasta w tym dbałość o istniejące dobra kultury oraz dbałość o walory przyrodnicze Gminy. Poprawy wymaga także dostęp do usług medycznych świadczonych na terenie Gminy.

5. ANALIZA SWOT Z UWZGLĘDNIENIEM ELEMENTÓW PARTYCYPACJI SPOŁECZNEJ

Analiza SWOT jest powszechnie wykorzystywana w jednostkach administracji publicznej jako narzędzie diagnozy strategicznej. Pozwala ono porównać silne i słabe strony jednostki wynikające z otoczenia wewnętrznego, z szansami i zagrożeniami dla rozwoju płynącymi z otoczenia zewnętrznego, a także określić ich wzajemne oddziaływanie.

Analizy dokonano w oparciu o:

1. wnioski z opisu charakterystyki Gminy;
2. dane liczbowe, opisowe i przestrzenne pozyskane z Gminy oraz ze źródeł zewnętrznych;
3. wyniki badań ankietowych przeprowadzonych w dniach od 1 do 20 września 2020 roku oraz od
4. spotkania strategicznego, które odbyło się w dniu 11 września 2020 roku.

Nazwa SWOT jest akronimem angielskich słów, które określają poszczególne elementy analizy. Kolejne litery oznaczają: Strengths – mocne strony, Weakness – słabe strony, Opportunities – szanse, Threats – zagrożenia:

Analizę SWOT dla Miasta i Gminy Bierutów przedstawia poniższe zestawienie.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • istotny potencjał inwestycyjny – istniejące, częściowo zagospodarowane obszary oraz możliwość wskazania i zagospodarowania kolejnych • dobra dostępność komunikacyjna oraz niewielka odległość do ośrodków miejskich w okolicy w szczególności Oleśnicy i Namysłowa, • stosunkowo niskie bezrobocie • duża liczba zabytków architektury • efektywna polityka stymulowania aktywności mieszkańców terenów wiejskich poprzez Fundusz Sołecki dodatkowo wzmocniona nowatorskim systemem grantów sołeckich • efektywna realizacja programu „Czyste powietrze”, dodatkowy – lokalny program wspierający wymianę pieców • stosunkowo duża powierzchnia Gminy objęta planami zagospodarowania przestrzennego • świadomość oraz chęć działania władarzy na rzecz rozwoju w obszarze edukacji, inwestycji i ochrony środowiska • stabilny budżet z dobrymi perspektywami (na podstawie Wieloletniej Prognozy Finansowej) • bliskość terenów leśnych oraz doliny rzeki • wokół Gminy znajduje się kilka cennych przyrodniczo i krajobrazowo obszarów podnoszących walory osadnicze Gminy, • położenie obszarów chronionych nie wprowadza zbyt wielu ograniczeń w zagospodarowaniu terenów, co jest bardzo korzystne dla możliwości lokalizacji terenów pod nową zabudowę 	<ul style="list-style-type: none"> • średnia jakość dróg gminnych • występowanie obszarów zdegradowanych • niska jakość infrastruktury przy drogowej (chodniki, ścieżki rowerowe) • mała ilość ścieżek rowerowych • niewykorzystany potencjał terenów wzdłuż rzeki • niewystarczający stopień skanalizowania i gazyfikacji • brak 100% pokrycia siecią wodociągową, głównie nowo powstałych budynków mieszkalnych • brak monitoringu stanu jakości powietrza • utrudniony dostęp do lekarzy specjalistów • mała liczba lokali komunalnych • rzeczywista liczba mieszkańców niższa, niż wynika to ze statystyk • niskie zaangażowanie społeczne mieszkańców • brak spektakularnych elementów przyrodniczych lub środowiskowych o znaczeniu ponadregionalnym, które mogłyby samoistnie przyciągać szerokie rzesze ewentualnych turystów, nowych mieszkańców lub inwestorów. • lokalny (gminny) rynek pracy nie jest w stanie zapewnić odpowiedniej ilości miejsc pracy dla mieszkańców Gminy, • większość pracujących działa w ramach samozatrudnienia lub pracuje w niewielkich firmach lub poza granicami Gminy • struktura demograficzna - osoby w wieku poprodukcyjnym stanowią większy udział w społeczeństwie niż osoby w wieku przedprodukcyjnym

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • dostępność terenów inwestycyjnych, w tym przynależność do Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej • przynależność Gminy do związków i stowarzyszeń międzygminnych, których celem są działania na rzecz rozwoju regionu (np. planowanie współpracy z Rzeczpospolitą Samorządna) • przystąpienie i kontynuowanie oraz zacieśnianie współpracy w ramach Porozumienia międzygminnego w sprawie opracowania Planu Zrównoważonej Mobilności dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Wrocławia • zwiększająca się świadomość ekologiczna i rozwój alternatywnych źródeł energii • zwiększenie zaangażowania społecznego mieszkańców • wzrost liczby osób płacących podatki w Gminie • objęcie większej części Gminy miejscowymi planami zagospodarowania • niewielka odległość i wysoka atrakcyjność krajobrazowa dla mieszkańców dużych miast, w szczególności Wrocławia, • napływ funduszy z Unii Europejskiej w nowej perspektywie finansowej • powstanie obwodnicy Oleśnicy – w znaczący sposób polepszy skomunikowanie Gminy z otoczeniem, usprawniając dojazd do drogi krajowej S8, przyczyni się też do wzmocnienia potencjału inwestycyjnego (lepsza dostępność) • rewitalizacja linii kolejowej (143) • zgodnie z wariantami przedstawionymi w SSL CPK zakłada się budowę łącznic między nową linią dużych prędkości Warszawa-Wrocław a istniejącą linią nr 143, co miałyby zapewnić możliwość kursowania pociągów w kategorii ekonomicznej od strony Warszawy i CPK (Centralnego Portu Komunikacyjnego) przez istniejącą stację Oleśnica i dalej po linii nr 143 do Wrocławia. 	<ul style="list-style-type: none"> • zmniejszająca się liczba mieszkańców • ucieczka osób młodych z obszaru Gminy do większych miast • brak wyraźnej i rozpoznawalnej marki Gminy oraz brak na terenie Gminy znanego (powszechnie rozpoznawalnego) podmiotu gospodarczego, zmniejsza szanse na pozyskanie dużego inwestora. • trudność w znalezieniu odpowiedniego inwestora dla terenów inwestycyjnych • długa procedura opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego • zwiększanie się kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi • zmniejszanie się stopnia pokrycia wydatków na oświatę subwencją oświatową • zwiększająca się ilość odpadów, zarówno poddawanych segregacji, jak i niesegregowanych przy jednocześnie zmniejszającej się liczbie mieszkańców i stosunkowo niskiej wartości wskaźnika objęcia mieszkańców systemem gospodarowania odpadami (80%) • przy braku działań, atrakcyjność pobliskich Gmin może skutkować odpływem osób aktywnych do większych i bardziej prężnych ośrodków lokalnych lub ponadlokalnych oraz na atrakcyjniejsze tereny poza granicami Gminy • w przypadku braku poprawy w dostępie do miejsc pracy oraz do usług migracje mieszkańców mogą zniweczyć pozytywne trendy demograficzne • zmiany klimatyczne powodujące ryzyko wystąpienia suszy i powodzi

CZĘŚĆ II: STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU MIASTA I GMINY BIERUTÓW

1. MISJA I WIZJA

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Bierutów na lata 2021-2027 jest dokumentem, w którym zdiagnozowano aktualną sytuację społeczno-gospodarczą. Zwrócono uwagę zarówno na mocne strony, jak i obszary problemowe. W procesie tworzenia i realizacji strategii istotne jest również określenie misji i wizji. Są to dwa elementy strategii ukazujące najważniejsze kierunki rozwoju.

Misja koncentruje się na podstawowych wartościach, które przyświecają władzom gminy i jego mieszkańcom w procesach rozwojowych.

Wskazuje również na czynniki uzasadniające przyjęcie określonych wartości jako nadrzędnych. Zawiera w sobie odpowiedzi na pytania: Kim jesteśmy? Czym się zajmujemy? Dlaczego? Co jest naszym priorytetem?

Z kolei wizja to obraz gminy, który będzie efektem realizacji podejmowanej strategii.

Ukazuje Miasto i Gminę Bierutów w perspektywie strategicznej do 2027 roku, zmienioną poprzez realizację przyjętych działań i osiągnięcie zamierzonych przez samorząd celów.

Uwzględniając przyjęte założenia misja Miasta i Gminy Bierutów brzmi:

„Miasto i Gmina Bierutów tworzy warunki do poprawy jakości życia, poprzez zaangażowanie mieszkańców, rozwój infrastruktury, dbałość o walory historyczne i przyrodnicze, z odwagą podejmując pojawiające się wyzwania”

Z kolei wizja Miasta i Gminy Bierutów to:

„Miasto i Gmina Bierutów w 2027 roku to gmina bezpieczna, otwarta i sprzyjająca rodzinom, przedsiębiorcom, turystom. Wspierająca lokalną aktywność, dbająca o dziedzictwo kulturowe i wykorzystująca walory przyrodnicze.

Miasto i Gmina Bierutów w 2027 roku jest zieloną oazą regionu, wolną od smogu, rozwijająca się zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju i sprawiedliwości międzypokoleniowej”.

Najważniejszą wartością dla rozwoju Miasta i Gminy Bierutów jest połączenie wzmacniania tożsamości i integracji lokalnej z nowoczesnością i otwartością. Cel ten będzie osiągnięty poprzez rozwój gospodarczy, społeczny i przestrzenny. Rozwój gospodarczy będzie wiązał się z rozwojem infrastruktury technicznej poprzez wdrażanie innowacyjnych rozwiązań technologicznych oraz stwarzanie warunków do rozwoju przedsiębiorczości.

Rozwój społeczny opierał się będzie na stworzeniu oferty społecznej, która zwiększy poziom uczestnictwa mieszkańców w życiu Gminy, a także wzmocni tożsamość i patriotyzm lokalny. Ważnym aspektem jest również stworzenie atrakcyjnej, otwartej i zadbanej przestrzeni do zamieszkania i wypoczynku oraz wysoka jakość środowiska przyrodniczego.

2. CELE STRATEGICZNE ROZWOJU W WYMIARZE PRZESTRZENNYM, GOSPODARCZYM I SPOŁECZNYM. KIERUNKI DZIAŁAŃ PODEJMOWANYCH DLA OSIĄGNIĘCIA CELÓW STRATEGICZNYCH. OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ ORAZ WSKAŹNIKI ICH OSIĄGNIĘCIA.

Na podstawie diagnozy aktualnego stanu Miasta i Gminy Bierutów, jej sytuacji gospodarczej, społecznej i przestrzennej oraz uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych, a także dążąc do osiągnięcia stanu opisanego w wizji rozwoju określono 3 cele strategiczne, którymi są:

CEL I: Systemowy rozwój kapitału ludzkiego

CEL II: Rozwinięta infrastruktura gwarantująca wysoką jakość życia

CEL III: Atrakcyjna przestrzeń zwiększająca potencjał rozwojowy Gminy

Cele strategiczne będą osiągnięte poprzez realizację celów operacyjnych, które zaprezentowano w tabeli poniżej.

CEL STRATEGICZNY		
CEL I: SYSTEMOWY ROZWÓJ KAPITAŁU LUDZKIEGO	CEL II: ROZWINIĘTA INFRASTRUKTURA GWARANTUJĄCA WYSOKĄ JAKOŚĆ ŻYCIA	CEL III: ATRAKCYJNA PRZESTRZEŃ ZWIĘKSZAJĄCA POTENCJAŁ ROZWOJOWY MIASTA I GMINY
CELE OPERACYJNE		
1.1. Podnoszenie jakości i rozwój dostępności oferty edukacyjnej i opiekuńczej dla dzieci i młodzieży	2.1. Rozbudowa sieci wodociągowo-kanalizacyjnej	3.1. Zwiększenie dostępności przestrzennej Miasta i Gminy
1.2. Rozwój kultury fizycznej i sportu	2.2. Rozbudowa pozostałej infrastruktury technicznej	3.2. Osiągnięcie ładu przestrzennego poprzez świadomą i aktywną politykę przestrzenną
1.3. Poszerzanie oferty kulturalnej wraz z upowszechnianiem wiedzy o historii i tradycji	2.3. Poprawa stanu środowiska naturalnego i jakości powietrza na terenie Gminy	3.3. Rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej
1.4. Wsparcie osób narażonych na wykluczenie społeczne, ekonomiczne i w trudnej sytuacji życiowej	2.4. Przeciwdziałanie skutkom zmian klimatu	3.4. Rozwój tematycznej infrastruktury turystycznej
1.5. Budowanie społeczności obywatelskiej i wzmacnianie partycypacji społecznej	2.5. Rozwój infrastruktury komunikacyjnej (komunikacja zbiorowa)	3.5. Ochrona i promocja dziedzictwa kulturowego
1.6. Zwiększenie bezpieczeństwa zdrowotnego przez rozbudowę dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla mieszkańców	2.6. Zwiększenie bezpieczeństwa na drogach na terenie Miasta i Gminy	3.6. Zapewnienie warunków do rozwoju gospodarczego Miasta i Gminy
		3.7. Budowa pozytywnego wizerunku Miasta i Gminy Bierutów wśród interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych

Tabela 7. Cele strategiczne i operacyjne rozwoju Miasta i Gminy Bierutów na lata 2021 - 2027

Cele strategiczne Miasta i Gminy Bierutów odwzorowują obszary rozwojowe w sferze gospodarczej, społecznej i przestrzennej, w nawiązaniu do filarów zrównoważonego rozwoju. Obszary te są zależne od siebie i wzajemnie się przenikają. Podstawą do podejmowania działań w sferze gospodarczej i społecznej powinno być racjonalne gospodarowanie przestrzenią oraz ochrona ładu przestrzennego.

Z kolei zadania realizowane w zakresie infrastruktury technicznej będą podstawą do realizacji zadań w sferze gospodarczej, rozwoju usług społecznych, a także pozytywnie wpłyną na poprawę jakości środowiska przyrodniczego. Cele osiągnięte w ramach sfery społecznej i gospodarczej wpłyną również na poprawę jakości życia mieszkańców oraz zwiększenie atrakcyjności przestrzeni.

CEL I: SYSTEMOWY ROZWÓJ KAPITAŁU LUDZKIEGO

- 1.1 Podnoszenie jakości i rozwój dostępności oferty edukacyjnej i opiekuńczej dla dzieci i młodzieży
- 1.2 Rozwój kultury fizycznej i sportu
- 1.3 Poszerzanie oferty kulturalnej wraz z upowszechnianiem wiedzy o historii i tradycji
- 1.4 Wsparcie osób narażonych na wykluczenie społeczne, ekonomiczne i w trudnej sytuacji życiowej
- 1.5 Budowanie społeczności obywatelskiej i wzmacnianie partycypacji społecznej
- 1.6 Zwiększenie bezpieczeństwa zdrowotnego przez rozbudowę dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla mieszkańców

Czynnikami poprawiającymi jakość życia mieszkańców jest również rozwój oferty edukacyjnej i innych usług społecznych. W Mieście i Gminie Bierutów, podobnie jak w całym kraju, obserwuje się starzenie się społeczeństwa. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym corocznie się zwiększa i w najbliższym okresie może przewyższyć liczbę osób w wieku przedprodukcyjnym. Powoduje to zmianę zapotrzebowania na usługi społeczne. W tym celu potrzebna jest rozbudowana oferta społeczna, która będzie odpowiadać na potrzeby każdej grupy społeczności gminnej: zawodowej, wiekowej czy zróżnicowanej ze względu na płeć, sytuację rodzinną lub materialną, a także osób narażonych na wykluczenie społeczne. Poprawę jakości usług społecznych powinna również dostarczać infrastruktura społeczna i techniczna uwzględniająca potrzeby osób starszych, chorych i z niepełnosprawnością. Ważnym elementem do osiągnięcia celu jest również zwiększenie świadomości i aktywności mieszkańców w życiu Gminy.

Cel strategiczny I zakłada zatem działania w zakresie poprawy jakości oświaty i opieki nad dziećmi, rozwoju kultury fizycznej i sportu, podnoszeniem oferty społecznej i kulturalnej ze

szczególnym uwzględnieniem upowszechniania wiedzy o tradycji i pamięci historycznej oraz troską o patriotyzm lokalny.

Działania te mają na celu również kształtowanie postaw i zachowań międzyludzkich, tożsamości lokalnej, a także integrują wszystkich uczestników życia społecznego. Kapitał społeczny to przede wszystkim więzi międzyludzkie, stopień zaufania między nimi, a także umiejętność i chęć współdziałania. Wpływa to na jakość rządzenia w Gminie, zwiększa poziom uczestnictwa mieszkańców w życiu Gminy, a także przyczynia się do ograniczenia patologii i wykluczenia społecznego.

Powyższe cele operacyjne stanowiąc będą podstawę do realizacji konkretnych działań, które zamieszczono w tabeli na kolejnej stronie.

CEL STRATEGICZNY I: SYSTEMOWY ROZWÓJ KAPITAŁU LUDZKIEGO

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
<p>1.1. Podnoszenie jakości i rozwój dostępności oferty edukacyjnej i opiekuńczej dla dzieci i młodzieży</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wzbogacenie oferty zajęć pozalekcyjnych (zajęcia informatyczne, tematyczne, sportowe); • Rozpoznanie potrzeb i ewentualne wydłużenie godzin pracy świetlic wiejskich, • Zwiększenie liczby godzin pracy animatorek w świetlicach wiejskich; • Modernizacja świetlic wiejskich wymagających remontu; • Pozyskanie środków unijnych i krajowych na organizację zajęć pozalekcyjnych; • Modernizacja bazy lokalowej placówek oświatowych wymagających remontu; • Rozpoznanie potrzeb, modernizacja i doposażenie przestrzeni szkolnych (baza dydaktyczna, dywany dźwiękoszczelne, wyposażenie, estetyka sal); • Pozyskiwanie nowej kadry pedagogicznej; • Zwiększenie systemu wsparcia nauczycieli; • Poprawa wyposażenia przedszkoli; • Rozwój usług w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3: zakończenie budowy przedszkola i żłobka 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa jakości edukacji dzięki nowo zdobytym przez nauczycieli kompetencjom, • powrót rodziców, a w szczególności kobiet na rynek pracy dzięki możliwości zapewnienia przez Gminę miejsc opieki dla dzieci do lat 3, • przyciągnięcie nowych mieszkańców z małymi dziećmi dzięki zapewnieniu ścieżki rozwoju dziecka od 3 roku życia, aż do momentu zakończenia szkoły podstawowej, • poprawa warunków nauczania w szkołach podstawowych i przedszkolach, • umożliwienie kontynuacji ścieżki edukacyjnej w lepszych szkołach dzięki dobrym wynikom egzaminów, wynikającym z wdrożenia oferty zajęć pozalekcyjnych, • zwiększenie korzystania ze świetlic wiejskich, które w zależności od oferowanych zajęć może przyczynić się do niwelowania problemów edukacyjno-społecznych dzieci i młodzieży 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba prowadzonych zajęć pozalekcyjnych (szt.), • liczba zmodernizowanych pomieszczeń szkolnych (szt.), • liczba nauczycieli w szkołach (os.), • udział nauczycieli objętych systemem doksztalcania (%), • liczba zakupionych pomocy dydaktycznych w przedszkolach (szt.), • liczba zrewitalizowanych świetlic • wydłużenie godzin funkcjonowania świetlic % • liczba godzin pracy animatorek w świetlicach/ miesięcznie • kwota pozyskanych środków unijnych i krajowych na organizację zajęć pozalekcyjnych • liczba dzieci objętych opieką żłobkową i przedszkolną
<p>1.2. Rozwój kultury fizycznej i sportu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Remonty i rewitalizacja obiektów sportowych; 	<ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie nawyku podejmowania aktywności fizycznej oraz podnoszenie sprawności fizycznej wśród dzieci i młodzieży, 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zorganizowanych wydarzeń sportowych o charakterze lokalnym i ponadlokalnym (szt.),

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej przy szkołach i przedszkolu (boiska, bieżnie, lekkoatletyka); • Rozbudowa infrastruktury sportowej w oparciu o nowe rozwiązania (m.in. skatepark, pumtrack, streetworkout); • Organizacja wydarzeń sportowych o ponadlokalnym charakterze 	<ul style="list-style-type: none"> • wspieranie rozwoju psychofizycznego dzieci i młodzieży pełnienie poprzez pomocniczej roli w nawiązywaniu relacji społecznych oraz przeciwdziałaniu zjawiskom patologicznym, • zwiększenie poziomu aktywności sportowo-rekreacyjnej mieszkańców, w tym dzieci i młodzieży, a dzięki temu przeciwdziałanie chorobom cywilizacyjnym, uzależnieniom, • budowanie relacji międzyludzkich, w konsekwencji kapitału społecznego i tożsamości lokalnej, • poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego mieszkańców Gminy o charakterze sportowo rekreacyjnym, a w konsekwencji podniesienie jakości życia, dzięki poprawie kondycji psychofizycznej oraz wzmocnieniu więzi społecznych dzięki organizacji wydarzeń sportowych o charakterze ponadlokalnym – promocja Gminy 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zorganizowanych wydarzeń sportowych o charakterze lokalnym i ponadlokalnym (szt.), • liczba zmodernizowanych obiektów sportowo-rekreacyjnych przy szkołach i przedszkolach (szt.), • liczba nowych obiektów sportowych (szt.), • liczba zmodernizowanych obiektów sportowych ogólnodostępnych
<p>1.3. Poszerzanie oferty kulturalnej wraz z upowszechnianiem wiedzy o historii i tradycji</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie liczby wydarzeń kulturalnych dla każdej grupy wiekowej; • Stworzenie przystanków kulturalnych w świetlicach wiejskich; • Kulturowanie tradycji i historii poprzez unikalne obchody rocznic i wydarzeń historycznych oraz pamięć postaci historycznych; • Poszerzenie wachlarza stałych zajęć będących w ofercie Ośrodka Kultury i Sportu 	<ul style="list-style-type: none"> • poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego wśród mieszkańców o charakterze kulturowym, mające wpływ na świadomość dziedzictwa kulturowego, skutkujące wzmocnieniem więzi i „lokalnym patriotyzmem”, • integracja mieszkańców, • przyrost wiedzy na temat dziedzictwa kulturowego Gminy w konsekwencji działań Ośrodka Kultury i Sportu 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba wydarzeń kulturalnych dla każdej grupy wiekowej (szt.), • liczba wydarzeń kulturalnych prowadzonych w świetlicach wiejskich (szt.), • liczba wydarzeń organizowanych według obiektów (OKiS, Biblioteka, hala widowiskowa) (szt.), • liczba organizowanych uroczystości historycznych (szt.),

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
	<ul style="list-style-type: none"> • Stworzenie nowego, wielofunkcyjnego obiektu – biblioteki z halą widowiskową 	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie poziomu wiedzy na temat dziedzictwa kulturowego Gminy i regionu, wpływające na tożsamość lokalną, lokalny patriotyzm, • promocja Gminy na zewnątrz 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba przeprowadzonych działań w zakresie badania historii lokalnej (szt.),
<p>1.4. Wsparcie osób narażonych na wykluczenie społeczne, ekonomiczne i w trudnej sytuacji życiowej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Stworzenie mapy barier dla osób ze specjalnymi potrzebami • Stałe podnoszenie poziomu dostępności cyfrowej (np. poprzez dostosowanie stron internetowych, mediów społecznościowych, aplikacji, odtwarzaczy multimedialnych...). • Dostosowanie przestrzeni publicznej, architektury i usług do wymagań wszystkich obywateli, w tym likwidacja barier architektonicznych (podjazdy, windy); • Przygotowanie oferty spotkań terapeutycznych dla osób potrzebujących wsparcia (kampanie profilaktyczne, edukacyjne); • Organizacja programów aktywizacji zawodowej i społecznej dla osób dotkniętych i zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym; • Uruchomienie wolontariatu dla potrzebujących oraz angażowanie ludzi chętnych do pomocy; • Opracowanie programu badań profilaktycznych dla mieszkańców zgodnie ze zdiagnozowanymi problemami zdrowotnymi; 	<ul style="list-style-type: none"> • zapewnienie swobodnego dostępu do dóbr, usług oraz możliwości udziału w życiu społecznym i publicznym osób o szczególnych potrzebach, • zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym dzięki zwiększonemu wsparciu tych osób, • zmniejszenie liczby osób bezrobotnych na terenie Gminy, • zwiększenie zakresu zadań zlecanym podmiotom zewnętrznym, m.in. organizacjom pozarządowym, a przy tym odciążenie pracowników Urzędu Gminy, • przeciwdziałanie bezdomności, w tym zmniejszenie osób zagrożonych bezdomnością między innymi ze względu na brak możliwości opłat za lokale stanowiące zasoby mieszkaniowe Gminy, • zmniejszenie liczby zachorowań i zgonów z powodu problemów zdrowotnych dzięki wcześniejszemu wykryciu chorób w ramach badań profilaktycznych, 	<ul style="list-style-type: none"> • Zaawansowanie prac w tworzeniu mapy barier dla osób ze specjalnymi potrzebami (%) • liczba zlikwidowanych barier architektonicznych (szt.), • liczba przeprowadzonych spotkań terapeutycznych (szt.), • liczba mieszkańców objętych programami aktywizacji zawodowej i społecznej (os.), • liczba wolontariuszy na terenie Gminy (os.), • liczba przeprowadzonych badań profilaktycznych (szt.), • liczba korzystających z dziennego ośrodka pobytu • etap zaawansowania realizacji projektu dziennego domu opieki - % • liczba osób ze szczególnymi potrzebami korzystających z oferty wsparcia (os.)

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
	<ul style="list-style-type: none"> • Stworzenie dziennego domu pobytu dla seniorów, osób przewlekle chorych; • Stworzenie szerokiej oferty wsparcia, integracji i aktywizacji osób starszych i niepełnosprawnych, także z obszarów wiejskich 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa jakości życia i włączenie społeczne osób z niepełnosprawnością, • tworzenie dobrych warunków do życia i zamieszkania dla rodzin z dziećmi, • „zatrzymywanie” mieszkańców w Gminie dzięki rozwiniętej bazie mieszkań komunalnych i socjalnych, 	
<p>1.5. Budowanie społeczności obywatelskiej i wzmacnianie partycypacji społecznej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wzmocnienie współpracy z organizacjami integrującymi działania lokalne (NGO, Biblioteka, placówki oświatowe); • Cyfryzacja Urzędu Miejskiego i wzrost dostępności usług publicznych drogą internetową; • Aktywne prowadzenie profilu Gminy i podległych jednostek w mediach społecznościowych; • Powołanie Młodzieżowej i Senioralnej Rady Miasta; • Kontynuowanie, rozwój i promowanie projektu budżetu obywatelskiego; 	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie poziomu włączenia społecznego, zwiększenie dostępności usług publicznych, • obniżenie kosztów usług publicznych, • zwiększenie poziomu uczestnictwa mieszkańców w „życiu Gminy”, dzięki zasięgomudostępnianych informacji w mediach społecznościowych, • zwiększenie świadomości wachlarza możliwości korzystania z usług publicznych, dzięki dostępności informacji, • zwiększenie poziomu uczestnictwa społeczności w wydarzeniach o różnym charakterze, dzięki dostępności informacji • zwiększenie poziomu integracji społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba wydarzeń współorganizowanych z organizacjami (szt.), • liczba usług publicznych w Gminie objętych cyfryzacją (szt.), • liczba informacji publikowanych na profilu społecznościowym Gminy (szt.). • liczba obserwujących profile administrowane przez Gminę • Liczba projektów zorganizowanych w ramach budżetu obywatelskiego • Środki przeznaczone na projekty finansowane z budżetu obywatelskiego (kwota) • Liczba członków Młodzieżowej i Senioralnej Rady miasta • Liczba projektów zgłoszonych przez Senioralną Radę Miasta

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
1.6. Zwiększenie bezpieczeństwa zdrowotnego przez rozbudowę dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla mieszkańców	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzenie warunków do rozwoju podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej, przez wygospodarowanie miejsca dla np. rotacyjnych dyżurów lekarzy specjalistów oraz podstacji pogotowia • Wspieranie przez Gminę programów nieobowiązkowych szczepień oraz programów profilaktyki zdrowotnej i badań przesiewowych, we współpracy z podmiotami medycznymi. • Organizowanie transportu zbiorowego na badania profilaktyczne oraz wizyty specjalistyczne mieszkańców Gminy 	<ul style="list-style-type: none"> • Podnoszenie się jakości życia poprzez większe bezpieczeństwo zdrowotne 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba mieszkańców biorących udział w programach prozdrowotnych • odsetek mieszkańców biorących udział w programach prozdrowotnych liczony rok do roku • liczba mieszkańców korzystających z transportu zbiorowego medycznego • etap zaawansowania realizacji projektu podstacji pogotowia ratunkowego udostępniania przestrzeni dla ośrodka specjalistycznej opieki zdrowotnej - %

Tabela 8. Cel strategiczny I i cele operacyjne rozwoju Miasta i Gminy Bierutów na lata 2021 - 2027

Źródło: opracowanie własne

CEL STRATEGICZNY II: ROZWIĘTA INFRASTRUKTURA GWARANTUJĄCA WYSOKĄ JAKOŚĆ ŻYCIA

- 2.1 Rozbudowa sieci wodociągowo-kanalizacyjnej
- 2.2 Rozbudowa pozostałej infrastruktury technicznej
- 2.3 Poprawa stanu środowiska naturalnego i jakości powietrza na terenie Gminy
- 2.4 Przeciwdziałanie skutkom zmian klimatu
- 2.5 Rozwój infrastruktury komunikacyjnej (komunikacja zbiorowa)
- 2.6 Zwiększenie bezpieczeństwa na drogach na terenie Gminy

Wysoko rozwinięta infrastruktura techniczna wpływa na poprawę atrakcyjności danego obszaru oraz poprawia jakość życia mieszkańców. Szczególny wpływ na rozwój Gminy ma wysoka jakość dróg i infrastruktury towarzyszącej, która wpływa na bezpieczeństwo i komfort zamieszkania, a także rozwinięta infrastruktura sieciowa (wodociągowo-kanalizacyjna, gazowa) oddziałująca również na jakość środowiska przyrodniczego.

Infrastruktura wodociągowa Gminy Bierutów wymaga modernizacji zwłaszcza najstarszych części instalacji sieciowej. Problemem jest również niski stopień skanalizowania Gminy oraz mała dostępność do sieci gazowej. Elementem podnoszącym jakość życia mieszkańców jest również zapewnienie lepszej jakości Internetu oraz poprawa jego dostępności.

Rozwinięta infrastruktura techniczna stanowi również podstawę do rozwoju gospodarczego Gminy, który powinien opierać się na zasadach zrównoważonego rozwoju. Oznacza on dążenie do równowagi pomiędzy potrzebami gospodarczymi i wymaganiami ochrony środowiska.

Inaczej mówiąc, zapewnienie takiej skali działalności gospodarczej, która nie będzie powodować negatywnych

konsekwencji ujawniających się w środowisku. Z tego względu cel II zakłada również poprawienie efektywności gospodarki odpadami, poprawę jakości powietrza atmosferycznego m.in. poprzez rozwój alternatywnych źródeł energii, a także przeciwdziałanie skutkom zmian klimatu w oparciu o nowoczesne rozwiązania i istniejące zasoby. Obydwa elementy: rozwój gospodarczy i poprawa stanu środowiska stanowić będą źródło systematycznego podnoszenia jakości życia mieszkańców.

Powyższe cele operacyjne stanowić będą podstawę do realizacji konkretnych działań, które zamieszczonow poniższej tabeli.

CEL STRATEGICZNY II: ROZWIĘTA INFRASTRUKTURA GWARANTUJĄCA WYSOKĄ JAKOŚĆ ŻYCIA

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
2.1. Rozbudowa sieci wodociągowo-kanalizacyjnej	<ul style="list-style-type: none"> • Opracowanie kompleksowej koncepcji zaopatrzenia w wodę mieszkańców Gminy • Modernizacja, remonty i rozbudowa sieci wodociągowej oraz utrzymanie sprawnego systemu wodnego • Remont oczyszczalni ścieków • Opracowanie koncepcji rozbudowy sieci kanalizacyjnej i etapowe skanalizowanie Gminy; • Kontynuacja wsparcia finansowego dla mieszkańców w zakresie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków (na obszarach, dla których budowa kanalizacji jest nieefektywna ekonomicznie); • Stała kontrola jakości przydomowych oczyszczalni ścieków i zbiorników bezodpływowych 	<ul style="list-style-type: none"> • usprawnienie procesu inwestycyjnego rozbudowy sieci kanalizacyjnej, • regularne kontrole jakości przydomowych oczyszczalni ścieków i zbiorników bezodpływowych, • zwiększenie ilości odprowadzonych ścieków systemem kanalizacji sanitarnej oraz poprawa jakości oczyszczonych ścieków, • poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych, • poprawa organizacji systemu gospodarki wodociągowo-kanalizacyjnej na terenie Gminy, • optymalizacja kosztów systemu zaopatrywania mieszkańców w wodę i odprowadzania ścieków, 	<ul style="list-style-type: none"> • długość nowo wybudowanej sieci wodociągowej (km) • długość zmodernizowanych i wyremontowanych odcinków sieci wodociągowej (km) • długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej (km), • kwota udzielonego wsparcia na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków (zł), • liczba przeprowadzonych kontroli (szt.)
2.2. Rozbudowa pozostałej infrastruktury technicznej	<ul style="list-style-type: none"> • Rozbudowa sieci gazowej (gazyfikacja wyspowa) • Przyłączenie do stacji regazyfikacji budynków użyteczności publicznej • Zapobieganie wykluczeniu cyfrowemu mieszkańców przez uzupełnienie sieci światłowodowej; • Stworzenie punktów dostępu do Internetu w miejscach publicznych; 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzenie rozbudowanej sieci gazowej na terenie Gminy, dającej możliwość podłączenia się do niej mieszkańców i przedsiębiorstw, • zwiększenie atrakcyjności Gminy pod względem tworzenia oferty dla nowych mieszkańców i przedsiębiorców, • ograniczenie emisji szkodliwych substancji do atmosfery z tradycyjnych źródeł ciepła, • wysokiej jakości sieć internetowa dostępna w każdej miejscowości, 	<ul style="list-style-type: none"> • długość wybudowanej sieci gazowej (km), • liczba mieszkańców korzystająca z sieci gazowniczej • liczba podłączonych do sieci gazowniczej budynków użyteczności publicznej • udział mieszkańców korzystającej z sieci internetowej (%), • długość wybudowanej sieci światłowodowej (km),

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
		<ul style="list-style-type: none"> poprawa dostępu mieszkańców do załatwiania podstawowych spraw w sposób zdalny, cyfrowy (zwiększenie dostępności cyfrowej), stworzenie na terenie Gminy punktów, w których mieszkańcy i turyści mogą uzyskać dostęp do darmowego Internetu, 	<ul style="list-style-type: none"> liczba utworzonych punktów dostępu do Internetu (szt.),
2.3. Poprawa stanu środowiska naturalnego i jakości powietrza na terenie Gminy	<ul style="list-style-type: none"> Kontynuowanie gminnego programu udzielania dotacji do wymiany pieców węglowych i innych nieekologicznych źródeł ciepła; Wdrożenie monitoringu stanu powietrza w Gminie; Promowanie rozwoju alternatywnych źródeł energii w Gminie poprzez inwestycje na budynkach użyteczności publicznej w tym zakresie oraz rozważenie uruchomienia gminnego programu dotacji do montażu instalacji fotowoltaicznych; Nawiązanie współpracy z inwestorami w celu możliwości budowy alternatywnych źródeł energii; Nawiązanie współpracy z Wodami Polskimi - udrożnienie koryta rzek Odtworzenie korytarzy ekologicznych, przez zalesianie doliny rzek 	<ul style="list-style-type: none"> zwiększenie liczby gospodarstw domowych ogrzewanych ekologicznymi źródłami ciepła, zmniejszenie emisji zanieczyszczeń, w szczególności pyłów PM 2,5, PM 10 oraz emisji CO₂, stała kontrola jakości powietrza atmosferycznego, wpływająca również na podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców, zwiększenie udziału energii pozyskiwanej ze źródeł odnawialnych na potrzeby budynków użyteczności publicznej oraz ich promocja wśród mieszkańców, ograniczenie niskiej emisji związane z podnoszeniem efektywności energetycznej oraz wykorzystaniem układów wysokosprawnej kogeneracji i odnawialnych źródeł energii, 	<ul style="list-style-type: none"> kwota udzielonych dotacji na wymianę pieców (zł) liczba punktów monitoringu jakości powietrza na terenie Gminy (szt.), liczba zrealizowanych inwestycji w zakresie OZE (szt.), liczba przeprowadzonych spotkań z inwestorami w zakresie OZE (szt.), powierzchnia terenu poddana zalesieniu, w celu odtworzenia korytarzy ekologicznych w ha
2.4 Przeciwdziałanie skutkom zmian klimatu	<ul style="list-style-type: none"> Dofinansowanie budowy indywidualnych zbiorników retencyjnych Zakładanie zielonych ogrodów na dachach budynków użyteczności publicznej. 	<ul style="list-style-type: none"> integracja systemu zbierania i dystrybucji wody opadowej, zwiększenie ilości wody zatrzymywanej na terenie Gminy, 	<ul style="list-style-type: none"> kwota udzielonej dotacji w zakresie małej retencji (zł), liczba zielonych ogrodów na budynkach użyteczności publicznej (%).

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
	<ul style="list-style-type: none"> • Zakup butelkomatów • Opracowanie i wdrażanie projektów podnoszących świadomość ekologiczną gminy, z wykorzystaniem różnych środków przekazu 	<ul style="list-style-type: none"> • zmniejszenie efektu miejskiej wyspy ciepła, • poprawa ekologicznego wizerunku miasta 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zorganizowanych programów edukacyjnych
2.5 Rozwój infrastruktury komunikacyjnej (komunikacja zbiorowa)	<ul style="list-style-type: none"> • Porozumienie z operatorem transportu zbiorowego (autobusy) celem weryfikacji harmonogramu jazdy, z uwzględnieniem potrzeb mieszkańców dojeżdżających do szkoły, pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • ograniczenie (likwidacja) liczby miejscowości, do których nie dociera transport zbiorowy (publiczny transport zbiorowy), • przez umożliwienie efektywnego dojazdu do szkoły/pracy transportem zbiorowym – zachęcenie mieszkańców do pozostania w Gminie oraz przyciągnięcie nowych mieszkańców 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba pasażerów transportu zbiorowego (autobusy)
2.6 Zwiększenie bezpieczeństwa na drogach na terenie Gminy	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa stanu dróg gminnych; • Budowa nowych dróg gminnych, uzupełniających sieć transportową Gminy • Rozbudowa i remont chodników przy kluczowych odcinkach dróg; • Uzupełnienie oświetlenia drogowego; • Stworzenie i rozbudowa monitoringu miejskiego na drogach wylotowych do i z miasta; 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa jakości dróg gminnych wraz z rozwiniętą infrastrukturą towarzyszącą, • poprawa bezpieczeństwa pieszych poprzez rozbudowę oświetlenia i chodników przy kluczowych odcinkach dróg, • stała kontrola dróg i kluczowych miejsc na terenie Gminy poprzez punkty monitoringu miejskiego, • zmniejszenie liczby wypadków drogowych, • zmniejszenie stopnia przestępczości w Gminie, • zwiększenie poczucia bezpieczeństwa przez mieszkańców Gminy 	<ul style="list-style-type: none"> • długość rozbudowanych dróg gminnych (km), • długość wybudowanych i wyremontowanych chodników (km), • liczba wybudowanych punktów oświetleniowych (szt.), • liczba powstałych punktów monitoringu (szt.),

Tabela 9. Cel strategiczny II i cele operacyjne rozwoju Miasta i Gminy Bierutów na lata 2021-2027

Źródło: opracowanie własne

CEL STRATEGICZNY III: ATRAKCYJNA PRZESTRZEŃ ZWIĘKSZAJĄCA POTENCJAŁ ROZWOJOWY GMINY

- 3.1 Zwiększenie dostępności przestrzennej Gminy
- 3.2 Osiągnięcie ładu przestrzennego poprzez świadomą i aktywną politykę przestrzenną
- 3.3 Rozwój infrastruktury rowerowej
- 3.4 Rozwój tematycznej infrastruktury turystycznej
- 3.5 Ochrona i promocja dziedzictwa kulturowego
- 3.6 Zapewnienie warunków do rozwoju gospodarczego Gminy
- 3.7 Budowa pozytywnego wizerunku Miasta i Gminy Bierutów wśród interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych

Podstawą do zapewnienia wysokiej jakości życia mieszkańców jest stworzenie atrakcyjnej przestrzeni do życia, pracy i wypoczynku. Ład przestrzenny uwzględnia bowiem w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne. Dlatego też, stanowi on niezbędny element zrównoważonego rozwoju. Cel strategiczny III zakłada więc stworzenie atrakcyjnej przestrzeni do życia, pracy i wypoczynku poprzez zwiększenie dostępności przestrzennej, racjonalne gospodarowanie przestrzenią i ochronę ładu przestrzennego, a także rozwój infrastruktury turystycznej i tworzenie odpowiednich warunków do rozwoju przedsiębiorstw.

Istotnym elementem rozwoju Gminy jest jej korzystne położenie komunikacyjne. Zwiększa to atrakcyjność Gminy do zamieszkania oraz prowadzenia działalności gospodarczej. Miasto i Gmina Bierutów położona jest w III strefie Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego (zewnętrzna strefa stabilnego funkcjonowania).

Miasto i Gmina Bierutów posiada walory przyrodnicze związane z dość dużą lesistością oraz dolina rzeki Widawy, które mogą stanowić potencjał rozwoju oferty czasownego dla mieszkańców, a w dłuższej perspektywie i w przypadku rozwoju infrastruktury noclegowej – turystyki weekendowej. Potencjał turystyczny wzmacniają również liczne zabytki i bogata historia regionu.

Szansą rozwoju jest dostępność terenów inwestycyjnych, w tym lokalizacja Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej „Invest Park”. Z tego względu zakłada się zwiększenie promocji terenów inwestycyjnych oraz stworzenie klimatu sprzyjającego inwestorom.

Powyższe cele operacyjne stanowiąc będą podstawę do realizacji konkretnych działań, które zamieszczono w kolejnej tabeli.

CEL STRATEGICZNY III: ROZWIĘTA INFRASTRUKTURA GWARANTUJĄCA WYSOKĄ JAKOŚĆ ŻYCIA

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
3.1. Zwiększenie dostępności przestrzennej Gminy	<ul style="list-style-type: none"> Współpraca z Powiatowym Zarządem Dróg (PZD) w zakresie remontów i budowy nowej nawierzchni dróg, także dróg z wyznaczonym miejscem na ścieżkę rowerową (priorytet – dojazd do drogi S8) Współpraca z innymi gminami w celu zapewnienia i wspólnej organizacji transportu publicznego Współpraca w ramach rozwoju transportu kolejowego (Wrocławski Obszar Metropolitarny – Wrocławska Kolej Metropolitarna, Kolej Dolnośląska) 	<ul style="list-style-type: none"> rozbudowa sieci drogowej na terenie Gminy (drogi gminne, powiatowe i wojewódzkie), w tym dróg z wyznaczonym miejscem na ścieżkę rowerową, poprawa stanu jakości dróg już istniejących na terenie Gminy, zmniejszenie natężenia ruchu drogowego na terenie Miasta (w szczególności samochody ciężarowe i TIR-y), ograniczenie emisji spalin i innych szkodliwych związków do powietrza na terenie Miasta, ograniczenie hałasu pochodzącego z ruchu drogowego na terenie Miasta, zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego na terenie Gminy, rozbudowa siatki połączeń transportu publicznego na terenie Gminy i gmin ościennych, 	<ul style="list-style-type: none"> długość rozbudowanych dróg powiatowych i wojewódzkich (km), liczba przeprowadzonych spotkań w zakresie rozwoju transportu publicznego (szt.), liczba przeprowadzonych spotkań w obszarze rozwoju transportu kolejowego
3.2. Osiągnięcie ładu przestrzennego poprzez świadomą i aktywną politykę przestrzenną	<ul style="list-style-type: none"> Sukcesywne sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w celu objęcia nimi jak największego obszaru Gminy; Monitoring i kontrola terenów objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego pod kątem zgodności z zapisami uchwał planistycznych; Podjęcie uchwały krajobrazowej i kontrola legalności istniejących reklam; 	<ul style="list-style-type: none"> rozwój zabudowy mieszkaniowej z zachowaniem ładu przestrzennego, opracowane planu budowy infrastruktury (sieć wodociągowa, sieć kanalizacyjna, sieć gazowa, drogi) na tych terenach, stanowiącego podstawę do planowania inwestycji 	<ul style="list-style-type: none"> stopień pokrycia MPZP powierzchni Gminy (%), liczba przeprowadzonych kontroli pod kątem zgodności z zapisami uchwał planistycznych (szt.), liczba przeprowadzonych kontroli legalności reklam (szt.), stopień realizacji opracowania standardów urbanistycznych (%),

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
		<ul style="list-style-type: none"> • ochrona krajobrazu i poprawa estetyki Gminy poprzez stosowanie jednolitych standardów urbanistycznych oraz uporządkowanej polityki w zakresie reklam, zwłaszcza w historycznej części miasta i na terenach rekreacyjnych, • zwiększenie funkcjonalności przestrzeni w obszarze podmiejskim: możliwość załatwienia wszystkich podstawowych potrzeb życiowych w najbliższym otoczeniu i sprzyjanie budowie relacji międzyludzkich, • ochrona planistyczna najlepszych jakościowo gleb, umacnianie rolniczego charakteru terenów z intensywnie rozwiniętą funkcją rolniczą, 	
3.3. Rozwój infrastruktury rowerowej	<ul style="list-style-type: none"> • Opracowanie i promocja sieci ścieżek i szlaków rowerowych; • Rewitalizacja istniejących ścieżek rowerowych • Realizacja projektu „Dolnośląska Autostrada Rowerowa” we współpracy z jednostkami odpowiadającymi 	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie stopnia rowerowego skomunikowania Gminy, • zwiększenie atrakcyjności turystycznej (rekreacyjnej) Gminy, • poprawa dostępu do atrakcji turystycznych Gminy, • zmniejszenie natężenia ruchu drogowego poprzez zastąpienie komunikacji samochodowej komunikacją rowerową, • poprawa stanu środowiska Gminy (np. poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza, hałasu), • zwiększenie rowerowej aktywności sportowej mieszkańców Gminy 	<ul style="list-style-type: none"> • długość utworzonych sieci ścieżek i szlaków rowerowych (km),

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
3.4. Rozwój tematycznej infrastruktury turystycznej	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzenie ścieżek edukacyjno-kulturowych, przyrodniczych: pieszych i rowerowych • Tworzenie tablic informacyjnych przy obiektach zabytkowych z systemem QR code • Wykorzystanie potencjału rzeki do stworzenia oferty spędzania czasu wolnego (np. budowa mariny, plaży miejskiej, miejsc piknikowych, siłowni outdoorowych) • Rozbudowa infrastruktury bazy turystyczno-rekreacyjnej wzdłuż rzeki 	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie świadomości mieszkańców Gminy walorów historycznych, kulturowych i przyrodniczych Gminy • budowanie tożsamości lokalnej, poprzez zwiększanie świadomości bogactwa kulturowego i przyrodniczego Gminy 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba stworzonych ścieżek tematycznych • Długość stworzonych ścieżek tematycznych w gminie • Liczba oznakowanych obiektów • Liczba nowych stworzonych obiektów rekreacyjnych
3.5 Ochrona i promocja dziedzictwa kulturowego	<ul style="list-style-type: none"> • Aktualizacja i digitalizacja gminnego rejestru zabytków • Stworzenie planu ochrony zabytków • Stworzenie strategii rewitalizacji • Promocja zabytków oraz miejsc atrakcyjnych turystycznie poprzez stronę www, przewodnik • Organizacja wykładów otwartych na temat dziedzictwa kulturowego, historycznego i bogactwa architektonicznego Gminy • Rewitalizacja organów w kościele – organizacja festiwalu muzyki organowej • Kontynuacja, aktywizacja i promocja działań Stowarzyszenia Miłośników Ziemi Bierutowskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa stanu zabytków, • wzmacnianie tożsamości społecznej i kulturowej mieszkańców, • poprawa jakości przestrzeni i ochrona ładu przestrzennego w Gminie, • zwiększenie świadomości mieszkańców i odwiedzających na temat lokalnej historii, kultury i architektury • budowanie wizerunku turystycznego Gminy 	<ul style="list-style-type: none"> • stopień zaawansowania prac nad aktualizacją gminnego rejestru zabytków (%), • stopień zaawansowania prac nad stworzeniem planu ochrony zabytków (%), • stopień zaawansowania prac nad stworzeniem strategii rewitalizacji (%), • wartość udzielonego wsparcia na renowację lokalnych zabytków (zł), • liczba turystów odwiedzających zabytki (os.), • liczba zorganizowanych wykładów otwartych • stopień zaawansowania prac rewitalizacją organów (%), • liczba projektów zrealizowanych przez Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Bierutowskiej

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
<p>3.6. Zapewnienie warunków do rozwoju gospodarczego Gminy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzenie klimatu sprzyjającego inwestorom poprzez udzielenie wsparcia merytorycznego i infrastrukturalnego; • Tworzenie aktualnych ofert inwestycyjnych; • Przygotowanie portalu oferty inwestycyjnej promującego tereny przemysłowe; • Wdrożenie programu ulg dla nowych przedsiębiorców; • Zwiększenie wsparcia w prowadzeniu księgowości i w pozyskiwaniu środków zewnętrznych na prowadzenie działalności gospodarczej poprzez szkolenia i doradztwo. • Stworzenie koncepcji, a w dalszej kolejności realizacja Inkubatora Przedsiębiorczości • Stworzenie koncepcji i powołanie Rady Biznesu 	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej Gminy, • promocja istniejących terenów inwestycyjnych wśród inwestorów (z terenu Gminy oraz z zewnątrz), • zwiększenie liczby ofert inwestycyjnych na terenie Gminy, • zwiększenie liczby nowych inwestycji (napływ nowego kapitału inwestycyjnego) na terenie Gminy, • zwiększenie liczby przedsiębiorstw na terenie Gminy, • spadek bezrobocia wśród mieszkańców, • podniesienie kompetencji zarządczych osób planujących podjęcie działalności gospodarczej (prowadzących działalność gospodarczą) na terenie Gminy, • aktywizacja gospodarcza mieszkańców Gminy (np. poprzez zakładanie przez nich nowych działalności gospodarczych), • opracowanie spójnego programu (systemu) ulg i zwolnień podatkowych dla przedsiębiorców i osób prowadzących własną działalność gospodarczą, • optymalizacja polityki fiskalnej Gminy (w zakresie podatków i opłat lokalnych), • rozwój kompetencji osób odpowiedzialnych za kreowanie polityki gospodarczej, inwestycyjnej i pozyskiwanie inwestorów. 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba nowo zarejestrowanych przedsiębiorstw w Gminie (szt.), • liczba ofert inwestycyjnych na terenie Gminy (szt.), • stopień przygotowania portalu oferty inwestycyjnej (%), • kwota udzielonych ulg dla przedsiębiorców (zł), • liczba zorganizowanych szkoleń i spotkań z zakresu doradztwa w prowadzeniu działalności gospodarczej (szt.). • stopień zaawansowania projektu stworzenia Inkubatora Przedsiębiorczości (%) • stopień zaawansowania projektu stworzenia Rady Biznesu (%)

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
3.7 Budowa pozytywnego wizerunku Miasta i Gminy Bierutów wśród interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych	<ul style="list-style-type: none"> • Opracowanie i wdrożenie strategii promocji Gminy • Kontynuacja działań nad identyfikacją wizualną Gminy (nawiązującej do stworzonego logo) • Rozwój narzędzi komunikacji z mieszkańcami Gminy (media społecznościowe, witryna www, Bierutowski flash, analiza zapotrzebowania na tradycyjne formy – biuletyn, tablice informacyjne) • Stworzenie interdyscyplinarnej bazy cyklicznych i incydentalnych wydarzeń gminny z obszaru – kultury, sztuki, sportu, biznesu • Promowanie Bierutowa w ramach Wałbrzyskiej Specjalnej strefy Ekonomicznej, Subregionu Wrocławskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększanie świadomości możliwości inwestowania w Gminie • Zwiększanie świadomości możliwości rozwoju dla mieszkańców w Gminie • Zwiększanie świadomości i budowanie wizerunku Gminy wśród potencjalnych turystów 	<ul style="list-style-type: none"> • stopień zaawansowania strategii promocji Gminy (%) • liczba działań związanych z identyfikacją wizualną Gminy • liczba komunikatów skierowanych do mieszkańców Gminy według różnych kanałów komunikacji/miesięcznie • stopień zaawansowania projektu stworzenia bazy wydarzeń w Gminie • liczba pozycji w bazie • liczba działań na rzecz promocji Bierutowa w ramach Wałbrzyskiej Strefy Ekonomicznej

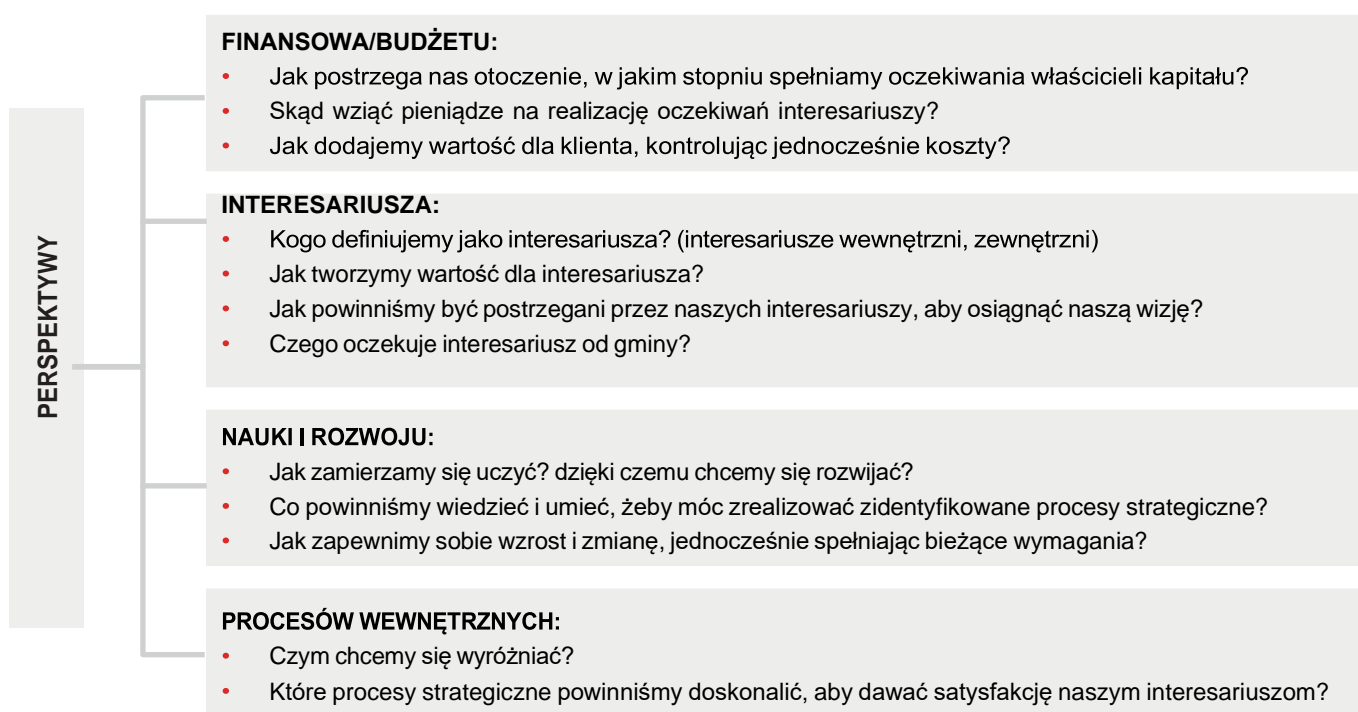
Cel strategiczny III i cele operacyjne rozwoju Gminy Bierutów na lata 2021-2027

Źródło: opracowanie własne

STRATEGICZNA (ZRÓWNOWAŻONA) KARTA WYNIKÓW

Konstrukcja Strategicznej Karty Wyników opiera się na czterech perspektywach funkcjonowania organizacji (w naszym przypadku Gminy): finansowej, klienta, procesów wewnętrznych i rozwoju. Zrównoważenie celów w tych perspektywach ma zabezpieczyć przed sytuacją, w której osiąganie jednych celów będzie odbywało się kosztem innych. Warunkiem osiągnięcia przez miasto/gminę zamierzonych celów strategicznych i operacyjnych jest zrównoważenie w czterech perspektywach, czyli: finansowej, interesariusza, procesów wewnętrznych oraz rozwoju.

Projektując mapę strategii dla miasta/gminy, należy na początku skupić się na perspektywie klienta. Miasta/gminy są zmuszone do ograniczania swoich wydatków do kwoty, która została zaplanowana w budżecie. **Jednakże ich sukces nie będzie mierzony stopniem realizacji budżetu ani wielkością oszczędności. Proponowaną miarą sukcesu jest skuteczność i efektywność zaspokajania potrzeb podmiotów korzystających z usług oferowanych przez miasto/gminę.**

Źródło: na podstawie M. Nieplowicz, Analiza przypadków wdrożeń zrównoważonej karty wyników w jednostkach samorządu terytorialnego, 2016 oraz Wykorzystanie zrównoważonej karty wyników w ocenie zdolności rozwojowej jednostek samorządu terytorialnego, 2019

W tabeli na następnej stronie przedstawiono uzupełnienie wizji rozwoju gminy, przyjmując założenia zrównoważonej karty wyników. Perspektywa interesariuszy odzwierciedla podejście przekrojowe, w związku z nadrzędnym celem rozwoju Gminy, czyli podnoszeniem jakości życia mieszkańców i znajduje odzwierciedlenie we wszystkich trzech celach strategicznych szeroko przedstawionych wcześniej, przez przypisanie im celów operacyjnych, działań i wskaźników (tabele 4-7).

W związku z powyższym faktem, perspektywa interesariuszy w poniższej tabeli została pominięta. Przedstawiono

natomiast perspektywy: finansową, uczenia się i rozwoju oraz procesów wewnętrznych, które w ujęciu tradycyjnym określania celów rozwoju gminy często nie są akcentowane sposób wystarczający.

PERSPEKTYWA	CEL STRATEGICZNY	CELE OPERACYJNE	WSKAŹNIKI	REZULTATY
II. Perspektywa finansowa	II.1 Zapewnienie środków finansowych na realizację polityki rozwojowej Gminy	II.1.1. Zwiększenie udziału podatku dochodowego od osób fizycznych i podatku dochodowego od osób prawnych w dochodach własnych Gminy II.1.2 Zwiększenie udziału środków zewnętrznych w finansowaniu inwestycji II.1.3 Racjonalizacja wydatków związanych ze świadczeniem usług publicznych	<ul style="list-style-type: none"> Poziom udziału podatku dochodowego od osób fizycznych i prawnych w dochodach własnych Gminy Poziom udziału środków zewnętrznych w finansowaniu inwestycji Poziom wydatków związanych ze świadczeniem usług publicznych rok do roku 	<ul style="list-style-type: none"> Zwiększenie płynności i efektywności finansowej Gminy
III. Perspektywa nauki i rozwoju:	III.1 Dopasowanie kapitału ludzkiego do realizacji strategii	III.1.1 Rozwijanie kwalifikacje i kompetencje pracowników urzędu jednostek samorządu oraz jednostek współpracujących, wspierających procesy strategiczne III.1.2 Budowanie efektywnego systemu komunikacji pomiędzy jednostkami odpowiedzialnymi za realizację strategii III.1.3 Tworzenie efektywnych systemów zarządzania wiedzą, wspierających realizację strategii	<ul style="list-style-type: none"> Liczba przeprowadzonych szkoleń/przeszkolonych pracowników z zakresu strategii rozwoju Gminy Liczba stworzonych zespołów wykonawczych, działających na rzecz realizacji strategii Liczba stworzonych kanałów komunikacji/platform wymiany wiedzy na rzecz realizacji strategii Liczba zdiagnozowanych barier rozwojowych oraz zaproponowanych działań naprawczych 	<ul style="list-style-type: none"> Podnoszenie świadomości założeń strategii wśród osób odpowiedzialnych za jej realizację Kształtowanie narzędzi współpracy, ułatwiających działania na rzecz realizacji strategii
	III.2 Dopasowanie kapitału organizacyjnego do realizacji strategii	III.2.1 Efektywna i racjonalna organizacja pracy na rzecz realizacji strategii, w tym tworzenia grup i zespołów roboczych, odpowiedzialnych za realizację poszczególnych działań/zadań		

PERSPEKTYWA	CEL STRATEGICZNY	CEL STRATEGICZNY	WSKAŹNIKI	REZULTATY
	III.3 Dopasowanie kapitału informacyjnego do realizacji strategii	III.3.1 Identyfikacja i eliminacja barier rozwojowych		
IV. Perspektywa procesów wewnętrznych	IV.1 Realizacja procesów sprzyjających skutecznemu wdrażaniu strategii	IV.1.1 Stworzenie skutecznego systemu promocji Gminy IV.1.2. Zapewnienie odpowiedniego zagospodarowania przestrzennego Gminy, sprzyjającego rozwojowi: budownictwa mieszkaniowego, przedsiębiorczości i rekreacji, a w dłuższej perspektywie - turystyki IV.1.3 Budowanie partnerstwa publiczno- prywatnego w celu realizacji strategii	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba kontraktów zawartych w ramach partnerstwa publiczno- prywatnego • Liczba stworzonych materiałów promocyjnych • Liczba nowo utworzonych MPZP 	<ul style="list-style-type: none"> • Osiągnięcie ładu przestrzennego z poszanowaniem zabytków • Realizacja większej liczby inwestycji zwiększających poziom życia mieszkańców

Tabela 9. Zrównoważona karta wyników dla Miasta i Gminy Bierutów

3. MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ MIASTA I GMINY BIERUTÓW

Miasto i Gmina Bierutów stanowi obszar o charakterze rolniczym z rozwijającymi się funkcjami usługowymi i produkcyjnymi. Prawie 70% terenu zajmują tereny rolnicze. Około 23% powierzchni Gminy pokrywają lasy. Miasto Bierutów jako lokalny ośrodek obsługi ludności, pełni zróżnicowane funkcje usługowe, a obszar wiejski – przede wszystkim funkcje rolnicze.

Dla Miasta i Gminy Bierutów charakterystyczne są wyraźnie określone i wyodrębnione układy osadnicze, rozmieszczone dość równomiernie na terenie całej Gminy. Wyjątek stanowi południowo-wschodnia część Gminy, gdzie znajduje się duży kompleks leśny. Wsie posiadają przeważnie charakter ulicowy z osiedlami mieszkaniowymi zlokalizowanymi w bezpośrednim sąsiedztwie głównych dróg. W tym dość czytelnym układzie dominuje oczywiście miasto Bierutów, które pod względem przestrzennym bardzo różni się od innych miejscowości.

Na terenie Miasta i Gminy Bierutów można wyróżnić następujące trzy strefy funkcjonalno-przestrzenne:

1. Strefa północna – o wiodącej funkcji mieszkaniowo-usługowo-rolnej obejmująca miejscowości: Jemielna, Stronia, Wabienice, strzałkowa, Gorzesław.
2. Strefa centralna – o wiodącej funkcji mieszkaniowo-usługowo-rolnej obejmująca Miasto Bierutów i miejscowości: Solniki Wielkie, Solniki Małe, Zawidowice, Kijowice, Zbytowa, Paczków, Kruszowice, Karwiniec.
3. Strefa południowa – o wiodącej funkcji mieszkaniowo-rolnej obejmująca miejscowości: Sątók, Posadowicei Radzieszyn.

Nadrzędnym dokumentem planistycznym Gminy jest Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego. W wyniku analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym Gminy oraz oceny aktualności Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Bierutów

uchwałą Nr XVI/207/19 Rady Miejskiej w Bierutowie z dnia 19 grudnia 2019 roku uznano za aktualne obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Bierutów, przyjęte uchwałą Nr XLV/389/10 z dnia 29 kwietnia 2010 roku oraz zmieniane uchwałami: Nr XII/100/11 Rady Miejskiej w Bierutowie z dnia 29 września 2011 roku, Nr V/42/19 Rady Miejskiej w Bierutowie z dnia 31 stycznia 2019 roku, Nr VII/70/19 Rady Miejskiej w Bierutowie z dnia 28 marca 2019 roku, Nr IX/89/19 Rady Miejskiej w Bierutowie z dnia 30 maja 2019 roku, Nr XI/105/19 Rady Miejskiej w Bierutowie z dnia 27 czerwca 2019 roku.

Dokument zawiera informacje wynikające z inwentaryzacji aktualnego stanu zagospodarowania i funkcjonowania Gminy, istniejących uwarunkowań ekologicznych, społecznych, gospodarczych, kulturowych i przestrzennych oraz barier i ograniczeń rozwoju. Dokument wyznacza kierunki zagospodarowania przestrzennego Gminy, a także podstawowe zasady polityki przestrzennej. Jednocześnie stwarza podstawy do koordynacji sporządzania planów miejscowych, integruje politykę przestrzenną państwa i województwa z interesami samorządu Gminy, a także promuje walory i możliwości inwestycyjne.

Biorąc pod uwagę istniejące uwarunkowania, w Studium Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Bierutów określono następujące cele polityki przestrzennej:

- ochrona środowiska przyrodniczego,
- ochrona środowiska kulturowego,
- dywersyfikacja kierunków rozwoju Gminy,
- podniesienie komfortu życia mieszkańców.

W obszarze ochrony środowiska, wskazano następujące działania priorytetowe:

- ochronę już istniejących form ochrony,
- tworzenie nowych form ochrony środowiska przyrodniczego,
- ograniczenie inwestycji szkodliwych dla środowiska poprzez ograniczanie szkodliwych technologii w już istniejących obiektach oraz poprzez wskazywanie nowych terenów tylko pod inwestycje, których wpływ na środowisko jest ograniczony do minimum,
- ochronę korytarzy ekologicznych cieków, wzdłuż których należy zachować pas min. 10 m od granicy rzeki Widawy i Młynówki - wolny od zabudowy, lokalizacji stawów, zalesień i zadrzewień (z wyjątkiem lokalizacji urządzeń służących ochronie przed zalewaniem i podtapianiem).

W obszarze ochrony środowiska kulturowego:

ze względu na fakt, iż miasto Bierutów jak i większość okolicznych wsi posiadają cenne pod względem historycznym jak i krajobrazowym elementy oraz znajdują się tu liczne stanowiska archeologiczne, jednym z ważniejszych celów polityki Gminy jest ochrona środowiska kulturowego realizowana poprzez:

- przestrzeganie już ustanowionych form ochrony, szczególnie omówionych w tomie I „Uwarunkowania Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Bierutów”;
- zachowanie elementów dziedzictwa kulturowego poprzez prowadzenie polityki sprzyjającej ochronie środowiska kulturowego, dążenie do odbudowy i rewaloryzacji zabytków architektury i budownictwa;
- ustanawianie różnych form ochrony, obejmujących poszczególne elementy środowiska kulturowego.

Dywersyfikacja kierunków rozwoju Gminy ma z kolei dążyć do zminimalizowania ryzyka związanego z niekorzystną koniunkturą na rynku rolnym, a także problemami i zagrożeniami wynikającymi z prowadzenia działalności rolniczej. Wszelkie działania mające na celu niwelowanie niekorzystnych skutków prowadzonej dotychczasowej polityki Gminy należy ukierunkować na

wielofunkcyjny rozwój realizowany poprzez następujące działania:

- zwiększenie atrakcyjności turystycznej i wypoczynkowej poprzez wskazywanie nowych terenów pod inwestycje, które by zaspokoily w dostateczny sposób potrzeby w tym zakresie;
- zwiększenie wpływów do budżetu Gminy orazich dywersyfikację - stworzenie różnych form zainwestowania na terenie Gminy (nie tylko powiązanych z działalnością rolniczą) m.in. poprzez tworzenie dogodnych warunków do inwestowania na terenach wyznaczonych pod rozwój aktywności gospodarczej,
- poprawę niekorzystnej sytuacji demograficznej, wskazując nowe tereny pod rozwój osadnictwa oraz podjęcie działań mających na celu zatrzymanie młodych ludzi na terenie Gminy poprzez tworzenie nowych miejsc pracy, które zapewniłyby godne płace i szanse na dalszy rozwój mieszkańców;
- poprzez tworzenie na rynku pracy, warunków dla rozwoju usług powiązanych z rolnictwem (strefa aktywności gospodarczej);
- racjonalizacja rozwoju osadnictwa na obszarze Gminy poprzez wyznaczenie nowych terenów pod budownictwo mieszkaniowe wielorodzinne i jednorodzinne, itp.;
- rozwój infrastruktury technicznej poprzez rozbudowę i modernizację systemu komunikacyjnego oraz uzbrojenia technicznego.

Podniesienie komfortu życia mieszkańców ma zostać osiągnięte również przez działania związane z gospodarowaniem przestrzenią. Maja się do tego przyczynić następujące kwestie:

- podnoszenie bezpieczeństwa na terenie Gminy w tym ochrona przed powodzią,
- zapewnienie możliwości rozwoju poprzez m.in. wskazywanie nowych terenów mieszkaniowych, tworzenie warunków do rozwoju miejsc pracy (inwestycje),
- rozbudowę infrastruktury społecznej, tj. usług podstawowych,
- rozbudowę infrastruktury technicznej, w tym dróg, chodników, ścieżek rowerowych itp.

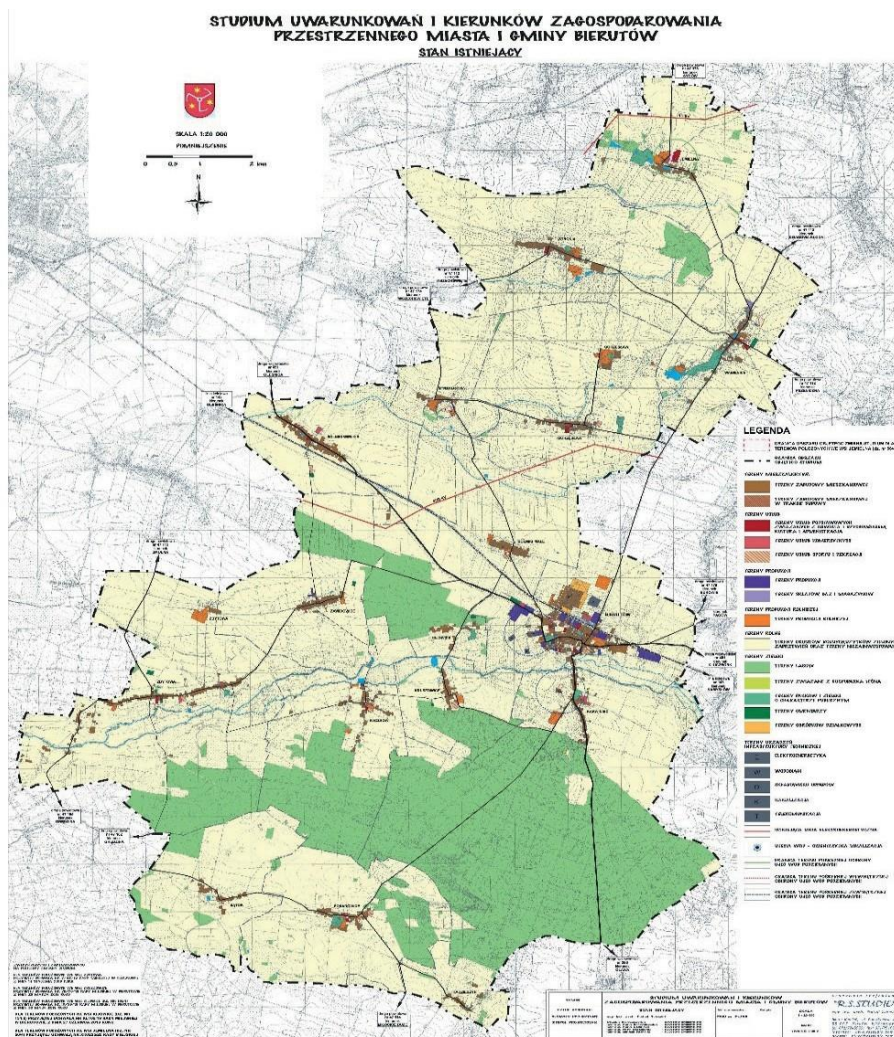
Aktami prawa miejscowego regulującymi planowanie przestrzenne w Gminie są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Na obszarze Gminy obowiązują ustalenia 13 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które pokrywają 56% powierzchni Gminy. Dotyczą one przede wszystkim terenów zabudowy mieszkaniowej, a także terenów usługowych, produkcyjnych i rekreacyjnych w miejscowościach: Bierutów, Karwiniec, Kijowice, Kruszowice, Paczków, Posadowice, Sątok, Solniki Wielkie, Radzieszyn, Zbytowa, Wabienice oraz dwa plany miejscowe wyznaczające nowe tereny pod intensywną zabudowę mieszkaniową jednorodzinną szeregową i wolnostojącą przy miejscowościach Posadowice i Radzieszyn Trwają prace nad zmianą miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla wsi Solniki Małe, Karwiniec i Zbytowa. Duże pokrycie planami miejscowymi ułatwia racjonalną politykę przestrzenną władzom samorządowym, pozwalając na racjonalny rozwój przestrzenno-funkcjonalny i tworzenie ładu przestrzennego.

Obszar Miasta i Gminy Bierutów charakteryzuje się uporządkowaną strukturą funkcjonalno-przestrzenną.

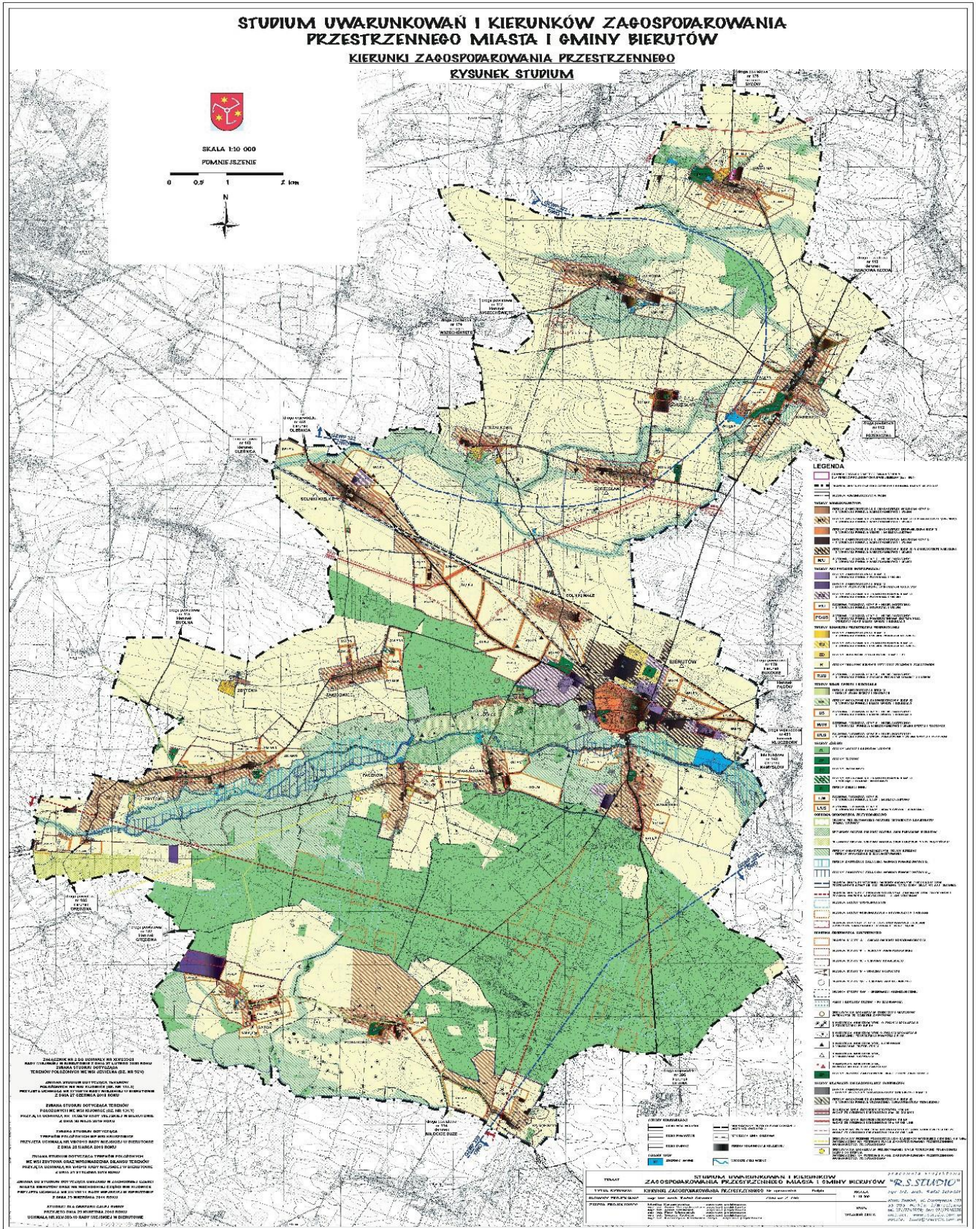
Miasto jest miejscem koncentracji zabudowy mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej, na obszarach wiejskich znaczną część stanowią tereny rolnicze niezabudowane i tereny leśne. Tereny zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej zlokalizowane są w obrębie poszczególnych miejscowości.

Ze względu na obecny stan zagospodarowania i zainwestowania Gminy, zróżnicowane zasoby i jakość środowiska przyrodniczego, kulturowego i krajobrazu oraz stopień urbanizacji, w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Bierutów z 2019 roku, teren Gminy podzielony został na siedem szczegółowych rodzajów stref funkcjonalno-przestrzennych:

1. Tereny mieszkalnictwa
2. Tereny aktywności gospodarczej
3. Tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej
4. Tereny usług sportu i rekreacji
5. Tereny zieleni
6. Ochrona środowiska kulturowego
7. Tereny urządzeń infrastruktury technicznej

Rys. 11. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Bierutów – stan istniejący.
Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Bierutów

Rys. 12. Kierunki zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Bierutów
 Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Bierutów

4. USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ W GMINIE

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego Miasto i Gminę Bierutów zakwalifikowano do grupy ośrodków lokalnych. W strukturze istniejących powiązań w regionie jako ośrodek metropolitalny wyróżniono Wrocław, natomiast jako subregionalny ośrodek równoważenia rozwoju wyznaczono Oleśnicę.

Miasto Bierutów i strefa podmiejska, jest główną jednostką osadniczą Gminy, a zarazem centrum administracyjno-usługowym. Zakłada się dalszą aktywizację inwestycyjną tego obszaru, związaną z rozwojem zabudowy mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej. W centrum miasta, w historycznej przestrzeni publicznej, kontynuowane i wzmacniane będą istniejące funkcje usługowe o znaczeniu gminnym.

Z zawartych w Studium analiz o charakterze ekonomicznym, środowiskowym i społecznym wynika, iż Miasto i Gmina Bierutów stoi w obliczu wyzwań w zakresie kształtowania swojej polityki gospodarczej i przestrzennej. Pomimo dość korzystnych wskaźników demograficznych, ujemne saldo migracji pokazuje, iż spora liczba mieszkańców jest gotowa przenieść się poza teren Gminy. Władze samorządowe powinny pilnie podjąć działania mające na celu zatrzymanie na terenie Gminy młodych perspektywicznych mieszkańców oraz ściągnięcie nowych poprzez aktywną politykę promocyjną oraz wyprzedzającą polityką przestrzenną, w szczególności w zakresie lokowania na terenie Gminy usług oraz produkcji. Skutkiem takich działań powinno być zwiększenie dostępu do pracy oraz do szeroko pojętych usług. Istotnym elementem jest również poprawa „rozpoznawalności” Gminy i budowa swojej pozytywnej marki - jako miejsca przyjaznego do prowadzenia interesów oraz osiedlania się i mieszkania.

Z analizy Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (ryc. 11 i 12) wynika, że założenia dotyczące przeznaczenia terenu oraz jego funkcjonalności zostaną podtrzymane oraz kontynuowane. Wyznaczone rezerwy terenowe dla poszczególnych obszarów funkcjonalnych stanowią ich

konsekwentne rozszerzenie. W obszarze mieszkalnictwa, Gmina zakłada zapobieganie niekorzystnym zjawiskom „rozlewania się” sieci osadniczej i cele mieszkaniowe planuje realizować poprzez rozwój tej funkcji w zwartych kompleksach, ewentualnie poszerzając „przedmieścia”, koncentrując funkcje mieszkaniowe na takich obszarach jak Karwiniec, Solniki Małe, Kijowice. W nawiązaniu do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego 2020 (Dokument został przyjęty uchwałą nr XIX/482/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 czerwca 2020 r. opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 czerwca 2020 r. pod poz. 4036.) rekomenduje się również między innymi:

- w ramach kierunku 1.3. wskazanego w dokumencie w brzmieniu „Zwiększenie konkurencyjności inwestycyjnej województwa poprzez wyznaczenie obszarów optymalnej lokalizacji nowych inwestycji”:
 - » uwzględnianie w studiach gmin obszarów optymalnej lokalizacji nowych inwestycji”.
- w ramach kierunku 3.1 – „Zapewnienie warunków dla rozwoju infrastruktury energetycznej oraz energetyki opartej na odnawialnych źródłach energii przy wykorzystaniu naturalnych uwarunkowań regionu”:
 - » we współpracy z ościennymi gminami: budowlinii 110 kv Oleśnica – Bierutów - Namysłów (linia kablowa)
- w ramach kierunku 3.2 - „Zapewnienie warunków dla wyposażenie terenów zurbanizowanych w urządzenia i systemy umożliwiające dostarczenie wody i odbiór ścieków oraz zagospodarowanie odpadów”:
 - » utrzymanie współpracy wynikającej z umów akcesyjnych w zakresie gospodarowania odpadami w gminach zlokalizowanych w województwie dolnośląskim,
- w ramach kierunku 3.3. – „Zapewnienie warunków dla rozwoju infrastruktury telekomunikacyjnej”:
 - » wspieranie rozwoju sieci teleinformatycznych na obszarach problemowych, w których nie występuje infrastruktura telekomunikacyjna umożliwiająca świadczenie usług dostępu do Internetu o wymaganej przepustowości,
- w ramach kierunku 4.1. – „Zwiększenie dostępności zewnętrznej w ramach sieci TEN-T”:
 - » budowa kolei dużych prędkości (KDP) tzn. „Y” relacji Warszawa – Łódź – Poznań/Wrocław oraz jego wydłużenie w kierunku Pragi,

- w ramach kierunku „Integracja działań w ramach głównych korytarzy drogowych o kluczowym i strategicznym znaczeniu z punktu widzenia rozwoju województwa”
 - » korytarz „obwodnicy aglomeracji wrocławskiej” – przebieg: Błonie skrzyżowanie z DK94 – Brzeg Dolny (obwodnica) – Miękinia (obwodnica) – dalej jako DW340 Oborniki Śląskie – Trzebnica – Oleśnica – dalej jako DW451 Bierutów – dalej jako DW396 Oława – Gaj Oławski – dalej DW346 Kąty Wrocławskie – Środa Śląska.

- W ramach kierunku E.4.1. „Zwiększenie sprawności systemu komunikacyjnego i transportu zbiorowego we WrOF”:
 - » o pracowanie, zgodnie z rekomendacjami Dolnośląskiej Polityki Rowerowej, miejskich koncepcji rozwoju tras rowerowych w granicach administracyjnych miast,
 - » uwzględnienie głównych tras rowerowych, wyznaczonych w Koncepcji sieci głównych tras rowerowych województwa dolnośląskiego,
 - » uwzględnienie rezerw terenowych umożliwiających sąsiedztwie stacji i przystanków kolejowych budowę węzłów aglomeracyjnych,
 - » wyznaczenie rezerwy terenowej dla realizacji drogi klasy G na relacji Jelcz-Laskowice – Bierutów – węzeł Syców Zachód,
 - » wyznaczenie rezerwy terenowej dla budowy obwodnicy Bierutowa w ciągu drogi wojewódzkiej nr 451.

- W ramach kierunku E.4.2. „Zapewnienie wysokiej jakości życia i inwestowania, przy zachowaniu wysokich wartości i cech krajobrazu kulturowego WrOF”, między innymi:
 - » działania na rzecz podnoszenia standardu zamieszkiwania, odpowiednio dostosowanych do lokalnych uwarunkowań właściwych dla terenów miejskich, podmiejskich i wiejskich,
 - » odpowiedni klimat zamieszkiwania: nasłonecznienie, przewietrzanie, wilgotność powietrza, nasycenie zielenią,
 - » odpowiednią jakość środowiska, niski poziom zanieczyszczenia powietrza, wody, gleby w tym zanieczyszczeń hałasem, falami elektromagnetycznymi, światłem nocnym oraz fetorem,
 - » dobrą dostępność czasową i przestrzenną do podstawowych usług – opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, szkolnictwa, zdrowia, handlu i gastronomii,
 - » dobrą dostępność czasową i przestrzenną do terenów sportowych i rekreacyjno-wypoczynkowych – przyosiedlowych, związanych bezpośrednio z terenami mieszkaniowymi.

- W ramach kierunku E.4.3. „Skuteczna ochrona walorów przyrodniczo krajobrazowych i racjonalne wykorzystanie zasobów”:
 - » uwzględnienie i zachowanie ciągłości wskazanych w Planie korytarzy ekologicznych o znaczeniu ponadlokalnym* (lądowych i rzecznych) poprzez uszczegółowienie ich przebiegu oraz określenie zasad ich zagospodarowania w oparciu o aktualne opracowania ekofizjograficznej inwentaryzacji przyrodniczej, z uwzględnieniem lokalnych uwarunkowań przestrzennych. Przy wyznaczaniu korytarzy ekologicznych o znaczeniu ponadlokalnym* zaleca się zachowanie poniższych parametrów:

* szerokość korytarza ekologicznego lądowego (krajowego) powinna wynosić co najmniej 200 m, przy czym wskazane jest uzyskanie szerokości korytarza pomiędzy 300 m a 1000 m, wyznaczonego poza terenami zabudowanymi i terenami zurbanizowanymi,

* szerokość korytarza ekologicznego rzecznoo znaczeniu ponadlokalnym (w tym odcinki wymagające szczególnej ochrony) powinna wynosić co najmniej 50 m, przy czym wskazane jest uzyskanie szerokości korytarza pomiędzy 100 m, a 300 m, wyznaczonego poza terenami zabudowanymi i terenami zurbanizowanymi.

- » Uwzględnienie obszarów i wymogów ochrony Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) zgodnie z warunkami określonymi dla ich obszarów ochronnych w planach gospodarowania wodami: GZWP 320, 322

- W ramach kierunku E.4.4. „Kształtowanie struktury

osadniczej WrOF w sposób umożliwiający zabezpieczenie przed skutkami zmian klimatu oraz negatywnymi skutkami działalności człowieka”:

- » Współpraca przy opracowaniu strategii tworzenia i wdrażania Systemu Zielonej Infrastruktury WrOF,
- » preferowanie w ramach jednostek Zielonej Infrastruktury następujących przeznaczeń terenu: lasy, tereny zieleni urządzonej, tereny ogródków działkowych, tereny rolnicze, tereny usługowe, tereny sportu i rekreacji, turystyki, zabudowy letniskowej, mieszkaniowej jednorodzinnej.
- » w ramach Zielonej Infrastruktury, w miarę możliwości, przeznaczanie terenów do zalesiania,
- » Uwzględnienie Systemu Zielonej Infrastruktury składającego się z jednostek Zielonej Infrastruktury (ZI), wskazanych na rysunku Planu nr 12 – tworzących kliny, ringi oraz łączniki stanowiące ciągłą całość przestrzenną, umożliwiającą przepływy środowiskowe i przyrodnicze wokół Wrocławia oraz do wewnątrz i na zewnątrz miasta,
- » Określenie dla terenu jednostek Zielonej Infrastruktury między publicznymi terenami zieleni a terenami zabudowy mieszkaniowej, produkcyjnej lub usługowej wyrażonych przy pomocy wskaźnika. Zaleca się, aby wskaźnik określający proporcje ustalony był jako iloraz powierzchni wydzielonych funkcjonalnie publicznych terenów zieleni do powierzchni terenów zabudowy mieszkaniowej

oraz terenów zabudowy produkcyjnej lub usługowej i wynosił odpowiednio:

- * terenów zabudowy mieszkaniowej – nie mniejszego niż 0,20, tj. nie mniej niż 2000 m² ogólnodostępnych terenów zieleni* na 1ha terenów zabudowy mieszkaniowej,
- * terenów zabudowy produkcyjnej lub usługowej – nie mniejszego niż 0,03, tj. nie mniej niż 300 m² powierzchni ogólnodostępnych terenów zieleni* na 1ha terenów zabudowy produkcyjnej lub usługowej.
- » Ograniczanie zabudowy na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią*, w tym dostosowanie zagospodarowania i warunków technicznych zabudowy do stopnia zagrożenia oraz uwzględnieniem cyklicznych zalewów.
- » W granicach jednostek Zielonej Infrastruktury (ZI), wyznaczanie w miarę możliwości, w lokalnych obniżeniach w bezpośrednim sąsiedztwie cieków naturalnych terenów pod lokalizację zbiorników małej retencji.
- » Wskazanie obszarów najbardziej odpornych na sytuacje kryzysowe pozwalających na zapewnienie ludności warunków przetrwania w sytuacjach kryzysowych oraz prowadzenie działań z zakresu zarządzania kryzysowego – zgodnie z obowiązującymi planami zarządzania kryzysowego.

5. SPÓJNOŚĆ KIERUNKÓW ROZWOJU GMINY Z KIERUNKAMI WYNIKAJĄCYMI ZE STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI OKREŚLONE W STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA WRAZ Z ZAKRESEM PLANOWANYCH DZIAŁAŃ.

Cele strategiczne oraz cele operacyjne ujęte w niniejszej Strategii odnoszą się do zidentyfikowanych problemów mieszkańców na obszarze Miasta i Gminy Bierutów, są również spójne z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu o randze krajowej i wojewódzkiej. Wobec tego komplementarność celów wyznaczonych w Strategii z innymi działaniami oraz priorytetami wpływa na skuteczność i efektywność realizacji dokumentu.

Strategia rozwoju województwa dolnośląskiego do 2030 roku jest elementem systemu programowania przygotowywanego na różnych poziomach. Jej treść uwzględnia ustalenia dokumentów wyższego rzędu, w szczególności zapisy projektów dokumentów

wspólnotowych dotyczących polityki spójności po 2020 roku, strategii krajowych, takich jak: Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 oraz Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030.

W Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2030 roku wyznaczono następujące cele strategiczne:

1. **Efektywne wykorzystanie potencjału gospodarczego regionu**
2. **Poprawa jakości i dostępności usług publicznych**
3. **Wzmocnienie regionalnego kapitału ludzkiego i społecznego**
4. **Odpowiedzialne wykorzystanie zasobów i ochrona walorów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego**
5. **Wzmocnienie przestrzennej spójności regionu**

Poniższa tabela przedstawia spójność celów strategicznych i operacyjnych zawierających się w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Bierutów na lata 2021-2027 ze Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2030 roku.

Cele	
Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2030 roku	Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Bierutów na lata 2021-2027
<p>Cel strategiczny 1. Efektywne wykorzystanie potencjału gospodarczego regionu</p> <p>1.1 Wspieranie endogenicznych potencjałów gospodarczych subregionów</p> <p>1.2 Wzmocnienie krajowej i europejskiej konkurencyjności regionu i jego marki</p> <p>1.3 Wzmacnianie innowacyjności, w tym ekoinnowacyjności regionu</p> <p>1.4 Wspieranie rozwoju i rewitalizacja zdegradowanych obszarów wiejskich i miejskich</p>	<p>Cel strategiczny 3: Atrakcyjna przestrzeń zwiększająca potencjał rozwojowy Gminy</p> <p>3.1. Zwiększenie dostępności przestrzennej Gminy</p> <p>3.6. Zapewnienie warunków do rozwoju gospodarczego Gminy</p> <p>3.7 Budowa pozytywnego wizerunku Miasta i Gminy Bierutów wśród interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych</p>
<p>Cel strategiczny 2. Poprawa jakości i dostępności usług publicznych</p> <p>2.1. Poprawa stanu i dostępności regionalnej infrastruktury technicznej</p> <p>2.2. Rozwój i modernizacja regionalnej infrastruktury publicznej z uwzględnieniem potrzeb osób z niepełnosprawnościami i starszych</p> <p>2.3. Rozwój i doskonalenie usług publicznych</p>	<p>Cel strategiczny 2: rozwinięta infrastruktura gwarantująca wysoką jakość życia</p> <p>2.1. Rozbudowa sieci wodociągowo-kanalizacyjnej</p> <p>2.2. Rozbudowa pozostałej infrastruktury technicznej</p>
<p>Cel strategiczny 3. Wzmocnienie regionalnego kapitału ludzkiego i społecznego</p> <p>3.1. Kształtowanie postaw obywatelskich</p> <p>3.2. Wzrost społecznej integracji</p> <p>3.3. Doskonalenie regionalnego i lokalnych rynków pracy</p> <p>3.4 Poprawa efektywności kształcenia</p> <p>3.5 Doskonalenie regionalnej polityki wspierania seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami</p>	<p>Cel strategiczny 1: Systemowy rozwój kapitału ludzkiego</p> <p>1.1. Podnoszenie jakości i rozwój dostępności oferty edukacyjnej i opiekuńczej dla dzieci i młodzieży</p> <p>1.2. Rozwój kultury fizycznej i sportu</p> <p>1.3. Poszerzanie oferty kulturalnej wraz z upowszechnianiem wiedzy o historii i tradycji</p> <p>1.4. Wsparcie osób narażonych na wykluczenie społeczne, ekonomiczne i w trudnej sytuacji życiowej</p>

Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2030 roku	Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Bierutów na lata 2021-2027
3.6 Kształtowanie postaw prozdrowotnych, prosportowych i proekologicznych	1.5. Budowanie społeczności obywatelskiej i wzmacnianie partycypacji społecznej 1.6. Zwiększenie bezpieczeństwa zdrowotnego przez rozbudowę dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla mieszkańców
<p>Cel strategiczny 4: Odpowiedzialne wykorzystanie zasobów i ochrona walorów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego</p> <p>4.1. Poprawa stanu środowiska</p> <p>4.2. Racjonalne wykorzystanie walorów i zasobów środowiska</p> <p>4.3 Ochrona przed klęskami żywiołowymi</p> <p>4.4 Wspieranie produkcji energii ze źródeł odnawialnych oraz wspieranie bezpieczeństwa energetycznego</p> <p>4.5 Rozwój gospodarki cyrkularnej</p>	<p>Cel strategiczny 2: Rozwinięta infrastruktura gwarantująca wysoką jakość życia</p> <p>2.1. Rozbudowa sieci wodociągowo-kanalizacyjnej</p> <p>2.2. Rozbudowa pozostałej infrastruktury technicznej</p> <p>2.3. Poprawa stanu środowiska naturalnego i jakości powietrza na terenie Gminy</p> <p>2.4. Przeciwdziałanie skutkom zmian klimatu</p>
<p>Cel strategiczny 5: Wzmocnienie przestrzennej spójności regionu</p> <p>5.1 Rozwój regionalnej sieci transportowej</p> <p>5.2 Wzrost dostępności regionalnej infrastruktury informacyjnej o wysokich standardach funkcjonalno-użytkowych</p> <p>5.3 Wspieranie współpracy międzyregionalnej i transgranicznej</p>	<p>Cel strategiczny 3: Atrakcyjna przestrzeń zwiększająca potencjał rozwojowy Gminy</p> <p>3.1. Zwiększenie dostępności przestrzennej Gminy</p> <p>3.2. Osiągnięcie ładu przestrzennego poprzez świadomą i aktywną politykę przestrzenną</p>

Tabela 12. Spójność celów strategicznych i operacyjnych w strategiach rozwoju Województwa Dolnośląskiego i Miasta i Gminy Bierutów. Źródło: opracowanie własne

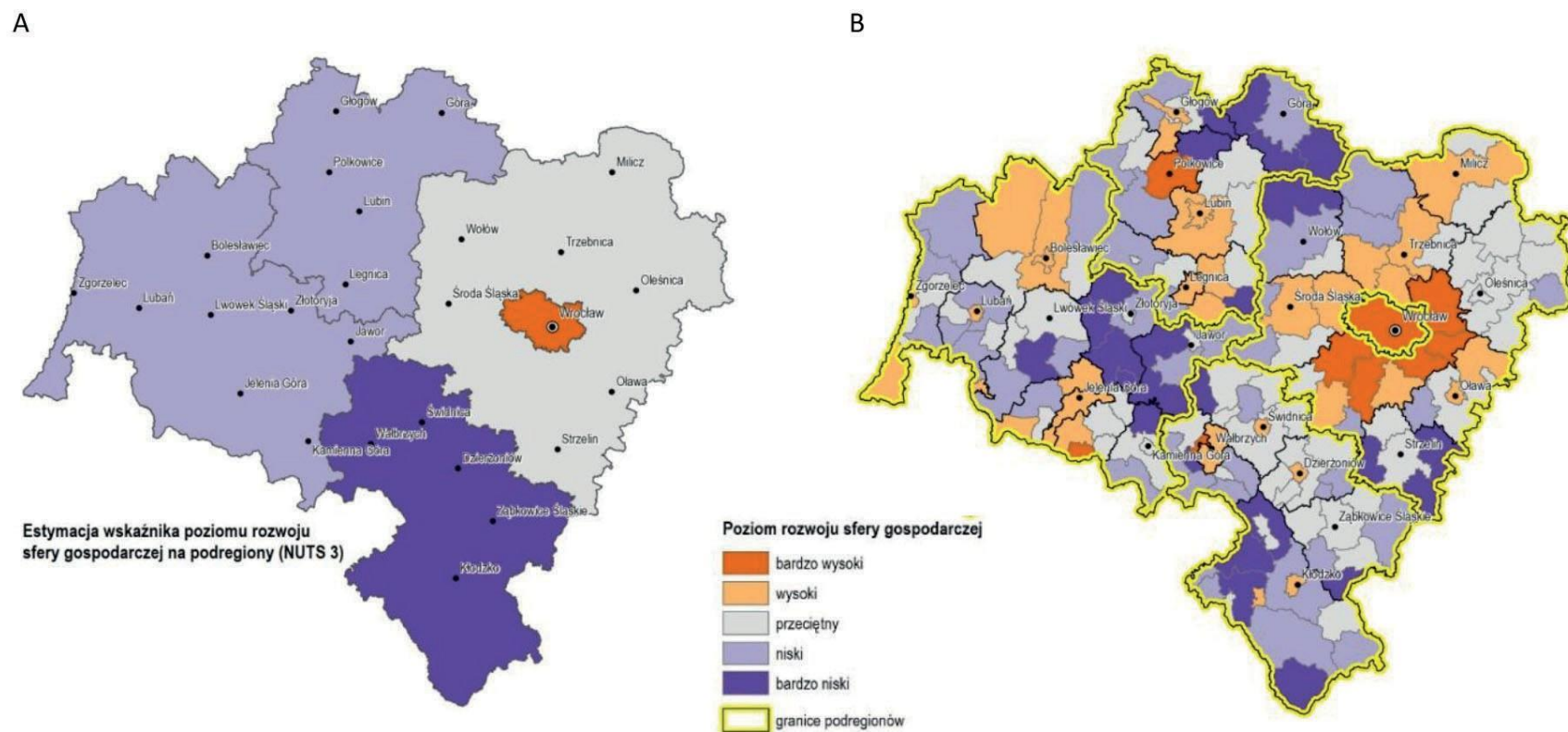
W Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego wskazano również obszary strategicznej interwencji (OSI), które są podstawą terytorialnego ukierunkowania celów interwencji. W przypadku Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego, w skład, którego wchodzi Miasto i Gmina Bierutów (III strefa – Zewnętrzna strefa stabilnego rozwoju) wskazano kilka kluczowych obszarów działania, którym nada-no odpowiednie wagi (1-8, gdzie 1 oznacza najbardziej istotny, 8 – najmniej istotny).

W poniższej tabeli przedstawiono zestawienie obszarów interwencji według strategii wojewódzkiej i założone cele w strategii Miasta i Gminy Bierutów.

CEL STRATEGICZNY ROZWOJU WOJ. DOLNOŚLĄSKIEGO	PRIORYTET I WAGA	ODNIESIENIE DO ZAŁOŻEŃ STRATEGII MIASTA I GMINY BIERUTÓW 2021-2027
Cel strategiczny 1: Efektywne wykorzystanie potencjału gospodarczego regionu	<ul style="list-style-type: none"> • Wzmocnienie krajowej i europejskiej konkurencyjności regionu i jego marki (1) 	Cel strategiczny 3: Atrakcyjna przestrzeń zwiększająca potencjał rozwojowy gminy 3.6. Zapewnienie warunków do rozwoju gospodarczego Gminy 3.7 Budowa pozytywnego wizerunku Miasta i Gminy Bierutów wśród interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych
	<ul style="list-style-type: none"> • Wzmacnianie innowacyjności, w tym ekoinnowacyjności regionu (2) 	Cel strategiczny 2: Rozwinięta infrastruktura gwarantująca wysoką jakość życia 2.3. Poprawa stanu środowiska naturalnego i jakości powietrza na terenie Gminy 2.4. Przeciwdziałanie skutkom zmian klimatu
	<ul style="list-style-type: none"> • Wspieranie rozwoju i rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich i wiejskich (4) 	Cel strategiczny 3: Atrakcyjna przestrzeń zwiększająca potencjał rozwojowy Gminy 3.2. Osiągnięcie ład przestrzennego poprzez świadomą i aktywną politykę przestrzenną 3.5. Ochrona i promocja dziedzictwa kulturowego
Cel strategiczny 2: Poprawa jakości i dostępności usług publicznych	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój i doskonalenie usług publicznych (3) 	Cel strategiczny 1: Systemowy rozwój kapitału ludzkiego 1.1. Podnoszenie jakości i rozwój dostępności oferty edukacyjnej i opiekuńczej dla dzieci i młodzieży 1.3. Poszerzanie oferty kulturalnej wraz z upowszechnianiem wiedzy o historii i tradycji 1.4. Wsparcie osób narażonych na wykluczenie społeczne, ekonomiczne i w trudnej sytuacji życiowej
Cel strategiczny 3: Wzmocnienie regionalnego kapitału ludzkiego i społecznego	<ul style="list-style-type: none"> • Doskonalenie regionalnej polityki wspierania seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami (6) 	Cel strategiczny 1: Systemowy rozwój kapitału ludzkiego 1.4. Wsparcie osób narażonych na wykluczenie społeczne, ekonomiczne i w trudnej sytuacji życiowej
Cel strategiczny 4: Odpowiedzialne wykorzystanie zasobów i ochrona walorów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa stanu środowiska (5) • Ochrona przed klęskami żywiołowymi (7) 	Cel strategiczny 2: Rozwinięta infrastruktura gwarantująca wysoką jakość życia 2.1. Rozbudowa sieci wodociągowo-kanalizacyjnej 2.2. Rozbudowa pozostałej infrastruktury technicznej 2.3. Poprawa stanu środowiska naturalnego i jakości powietrza na terenie Gminy 2.4. Przeciwdziałanie skutkom zmian klimatu

CEL STRATEGICZNY ROZWOJU WOJ. DOLNOŚLĄSKIEGO	PRIORYTET I WAGA	ODNIESIENIE DO ZAŁOŻEŃ STRATEGII MIASTA I GMINY BIERUTÓW 2021-2027
Cel strategiczny 5: Wzmocnienie przestrzennej spójności regionu	Rozwój regionalnej sieci transportowej (8)	Cel strategiczny 3: Atrakcyjna przestrzeń zwiększająca potencjał rozwojowy Gminy 3.1. Zwiększenie dostępności przestrzennej Gminy

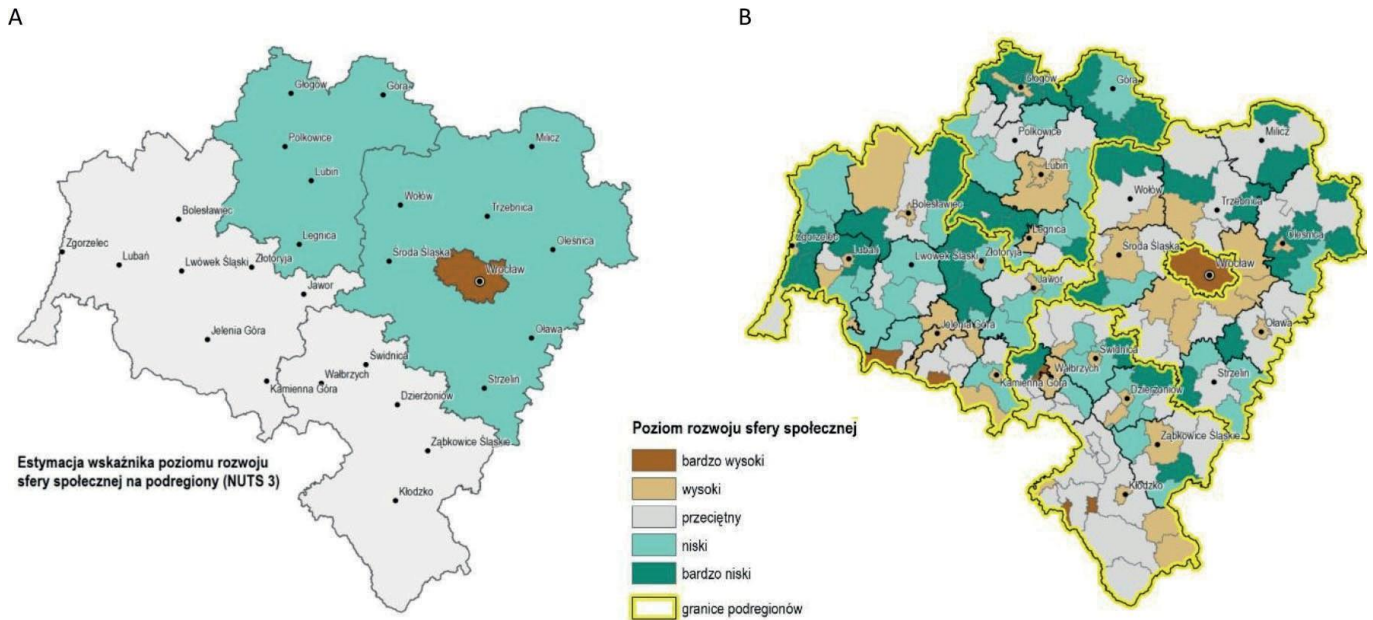
Tabela 13. Obszary interwencji według Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030 i założone cele w strategii Gminy Rozwoju Miasta i Gminy Bierutów 2027. Źródło: opracowanie własne

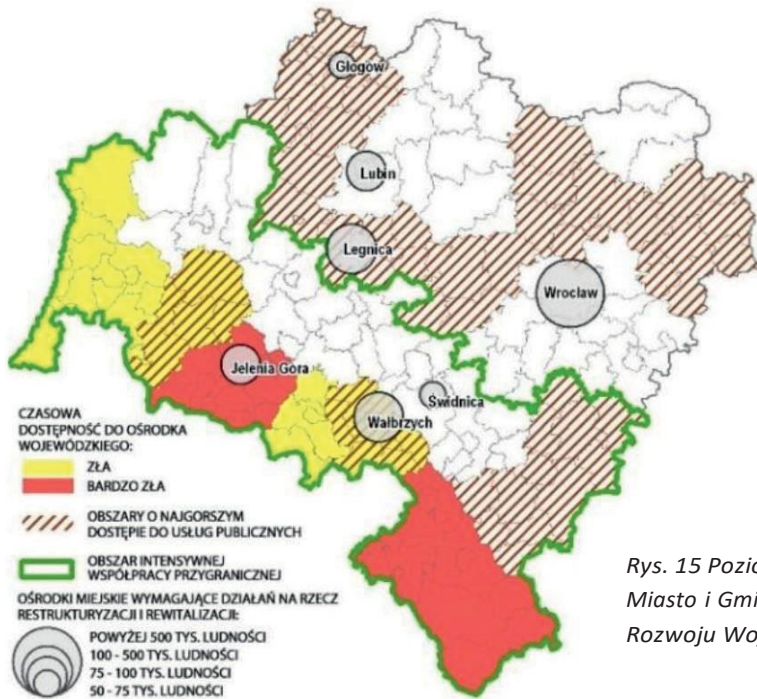
Rys. 13 Poziom rozwoju sfery gospodarczej – Miasto i Gmina Bierutów na tle województwa
Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030

Miasto i Gmina Bierutów na tle województwa w kategorii rozwoju strefy gospodarczej został zakwalifikowany jako obszar o przeciętnym poziomie rozwoju. Działania na rzecz poprawy tej sytuacji mają charakter przekrojowy, a w niniejszej strategii znajdują w szczególności odzwierciedlenie w celu strategicznym III: Atrakcyjna przestrzeń zwiększająca potencjał rozwojowy Gminy oraz

II: Rozwinięta infrastruktura gwarantująca wysoką jakość życia. Ponadto, układ celów strategicznych, zaproponowanych w niniejszym dokumencie ma gwarantować efekt synergii, czyli wzajemnego wzmocnienia rezultatów działań realizowanych w ramach poszczególnych celów.

Rys. 14. Poziom rozwoju sfery społecznej – Miasto i Gmina Bierutów na tle województwa
 Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030

Rys. 15 Poziom dostępności (w tym usług publicznych) – Miasto i Gmina Bierutów na tle województwa
 Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030

Dwa powyższe rysunki (Rys.14, Rys.15) ilustrują odpowiednio poziom rozwoju społecznego poszczególnych Gmin województwa dolnośląskiego (gdzie Miasto i Gmina Bierutów klasyfikowana jest jako obszar o niskim poziomie rozwoju) oraz poziom dostępności (gdzie Miasto i Gmina Bierutów została zakwalifikowana jako obszar o najgorszym

dostępem do usług publicznych). Powyższe obszary interwencji zostały uwzględnione w szczególności w celach strategicznych I: Systemowy rozwój kapitału ludzkiego oraz II: Rozwinięta infrastruktura gwarantująca wysoką jakość życia.

6. SYSTEM REALIZACJI STRATEGII, W TYM WYTYCZNE DO SPORZĄDZENIA DOKUMENTÓW WYKONAWCZYCH

Prawidłowy przebieg procesu realizacji założeń Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Bierutów na lata 2021-2027 jest kontrolowany poprzez odpowiednie jej wdrażanie, a następnie monitoring, jak i ewaluację. Poprzez gromadzenie i analizę danych, wprowadzony zostanie system stałej kontroli i oceny efektów realizacji ustaleń Strategii. Pozwoli to na identyfikację zaistniałych nieprawidłowości, a następnie rozwiązanie oraz zapobieganie ich negatywnym skutkom w przyszłości.

Jednym z elementów wdrażania niniejszej Strategii jest obowiązek pracowników Urzędu oraz jednostek organizacyjnych do zapoznania się z dokumentem oraz wyznaczenie obszarów, za które każda jednostka, wydział lub pracownik będą odpowiedzialni. Dodatkowo, rekomenduje się przyjęcie lub aktualizację szczegółowych planów i programów określających dokładny zakres działań koniecznych do realizacji działań danego celu strategicznego.

Obecnie obowiązującymi dokumentami w Gminie są:

- **Statut Miasta i Gminy Bierutów**
- **Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Bierutów, uchwalone uchwałą Nr XI/105/19 Rady Miejskiej w Bierutowie dnia 27 czerwca 2019 roku**
- **Plan Zarządzania Kryzysowego Miasta i Gminy Bierutów**
- **Gminna Ewidencja Zabytków**
- **Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Oraz Przeciwdziałania Narkomanii Dla Miasta i Gminy Bierutów Na Rok 2020 (stan na 12.2020, program na rok 2021 w przygotowaniu)**
- **Program Ochrony Środowiska Dla Powiatu Oleśnickiego Na Lata 2017-2020 Z Perspektywą do 2022 Roku**
- **Regulamin Utrzymania Czystości i Porządku Na Terenie Miasta i Gminy Bierutów**
- **Program wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży „Zdolni znad Widawy”**
- **Strategia rozwiązywania problemów społecznych i osób niepełnosprawnych 2018-2028**
- **Wieloletnia Prognoza Finansowa (ostatnia zmiana 2020)**

Dla wielu dokumentów wykonawczych, związanych z realizacją strategii perspektywa czasowa kończy się na roku 2020, w związku z czym będą one wymagały aktualizacji, jak np. program ochrony środowiska (rekomendacja aktualizacji programu zawarta jest również w Studium uwarunkowań i kierunków rozwoju przestrzennego Gminy, jak i w dokumencie na poziomie wojewódzkim), gminny program opieki nad zabytkami, gminny program rewitalizacji, program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy, ocena zasobów pomocy społecznej, plan zarządzania kryzysowego. W przypadku poprawy skoordynowania działań z zakresu planowania przestrzennego Gmina sporządzi ocenę aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

wraz z wieloletnim programem sporządzania planów miejscowych.

Wdrażając Strategię, Gmina będzie dbała o dobrą współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z lokalnymi organizacjami pozarządowymi, ale również z innymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz administracją rządową. Dodatkowo Gmina będzie aktywnie uczestniczyć w konsultacjach innych Strategii przyjmowanych przez podmioty z jej otoczenia, do których należy w szczególności powiat oleśnicki. W chwili przyjęcia dokumentów przez ww. podmioty, Gmina dokona analizy zgodności zapisów swojej Strategii i w razie potrzeby dokona ich aktualizacji.

Dodatkowo Gmina będzie dążyć do wprowadzenia rozwiązań związanych z inteligentnym zarządzaniem, wykorzystując nowoczesne technologie informacyjno-komunikacyjne.

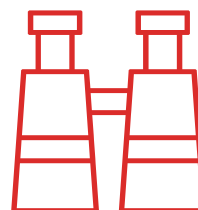
Narzędzia te zapewnią sprawną pracę Urzędu Miejskiego, jednostek podległych, ale również wpłyną na ochronę środowiska i możliwości pomiaru jakości życia w Gminie.

W celu wdrożenia praktyki angażowania organizacji pozarządowych we wspólne działania na rzecz rozwoju Gminy, projekty będą realizowane w partnerstwie z NGO. Dzięki temu przy realizacji przedsięwzięć uda się dotrzeć do coraz większej liczby odbiorców ze względu na aktywność stowarzyszeń i fundacji w poszczególnych sołectwach Gminy.

System monitorowania pełni funkcje kontrolne oraz weryfikujące skuteczność wdrażanych przedsięwzięć. Efekty Strategii będą monitorowane i opisywane w corocznym Raporcie o stanie Gminy, który jest obowiązkowym dokumentem zgodnie z art. 28aa ust.

1 ustawy o samorządzie gminnym. Zgodnie z powyższą ustawą „Raport obejmuje podsumowanie działalności burmistrza w roku poprzednim, w szczególności realizacją polityk, programów, strategii, uchwał rady miejskiej budżetu obywatelskiego”. Jednocześnie monitorowanie strategii umożliwi także rzetelne informowanie podmiotów zewnętrznych o uzyskanych wynikach, zrealizowanych działaniach, osiągniętych celach i planowanych strategicznych inwestycjach czy projektach.

Dodatkowo, narzędziem wspomagającym monitorowanie wdrażania Strategii będzie tabela ewaluacyjna stanowiąca Załącznik nr 3 do niniejszego dokumentu. W tabeli znajduje się miejsce na wprowadzenie jednostki odpowiedzialnej za realizację celów, a także kolumny z planowaną datą wykonania zadania oraz datą faktyczną. Na podstawie tego uzupełniona zostanie ostatnia część tabeli ewaluacyjnej, zawierająca informacje czy dane działanie zostało zrealizowane czy nie. W ten sposób można będzie ocenić, w jakiej części osiągnięto założony cel operacyjny, a dalej strategiczny.

7. RAMY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Miasto i Gmina Bierutów na bieżąco analizuje możliwości pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania działalności, w tym kierunków działań przewidzianych w Strategii, zarówno stanowiących wydatki bieżące i majątkowe. Analizy te obejmują:

- fundusze unijne, w ramach Dolnośląskiego Regionalnego Programu Operacyjnego dla bieżącej perspektywy finansowej (wdrażanej do roku 2023) oraz kolejnego okresu, a także ogólnopolskich programów operacyjnych oraz Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich;
- Zgodnie z priorytetami perspektywy unijnej na lata 2021-2027 oraz Europejskiego Funduszu Odbudowy (Next Generation EU), kluczowe znaczenie będą miały m.in. inwestycje w transformację klimatyczną i cyfrową, a także ukierunkowane wprost na niwelowanie negatywnych skutków społecznych, gospodarczych i środowiskowych pandemii Covid-19);
- programy rządowe, w tym m.in. Fundusz Rozwoju Dróg Samorządowych, Maluch+, Senior+, Dostępność+, Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych oraz inne programy w obszarze ochrony środowiska, sportu,

kultury, edukacji i innych;

- Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych (wsparcie dla Gmin popegeerowskich, zwalczanie skutków pandemii)
- Fundusz Rozwoju Przewozów Autobusowych;
- programu jednostek samorządu terytorialnego wyższych szczebli, w tym zwłaszcza programy finansowane ze środków Samorządu Województwa Dolnośląskiego;
- inne, nieunijne fundusze międzynarodowe, np. Fundusze Norweskie;
- inne zwrotne i bezzwrotne źródła finansowania, dystrybuowane przed podmioty publiczne i prywatne.

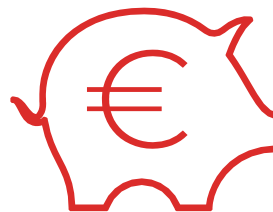
Powyższe instrumenty finansowe, jak i środki własne Gminy wskazują na potencjalne źródła finansowe, z których mogą być pozyskane środki na realizację Strategii Rozwoju Miast i Gminy Bierutów na lata 2021-2027. Głównymi źródłami finansowania celów rozwojowych będą dochody własne Gminy, takie jak podatki i opłaty lokalne, udział w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz pozostałe środki publiczne.

Realizacja części zadań przewidzianych w Strategii wymaga również i zakłada współpracę z gminami sąsiednimi, powiatem oleśnickim oraz województwem dolnośląskim i ich jednostkami organizacyjnymi. Współpraca ta może obejmować również wymiar finansowy, w tym przekazanie dotacji na realizację zadania.

Podstawą do określenia ram finansowych działań strategicznych stanowić będzie budżet Gminy oraz wieloletnia prognoza finansowa. Gmina będzie utrzymywać nadwyżkę operacyjną w sposób nie zagrażający dyscyplinie finansów publicznych i umożliwiający spłacie wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Pozostałe środki, a także dochody majątkowe przeznaczane będą na realizację zaplanowanych inwestycji. Długookresowe cele strategiczne określone będą w wieloletniej prognozie finansowej.

W celu oddania realności prognozy oraz rzetelności finansowego przedstawienia planowanych działań, wieloletnia prognoza finansowa oddawać będzie wszystkie wydarzenia, które mają lub mogą mieć wpływ na gospodarkę finansową Gminy, a przede wszystkim uzależnione będą

od czynników makroekonomicznych, takich jak: PKB, inflacja, tempo wzrostu wynagrodzeń, czy planowane zmiany systemowe np. w podatkach dochodowych. Na tej podstawie wyznaczone będą możliwe do przeznaczenia limity wydatków w poszczególnych latach na wyznaczone przedsięwzięcia. W przypadku zaciągania zwrotnych źródeł finansowania, kształt wskaźnika obsługi zadłużenia określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych w każdym roku prognozy powinien uwzględniać obsługę dodatkowych zobowiązań Gminy.

Miasto i Gmina
Bierutów

**STRATEGIA ROZWOJU
MIASTA I GMINY BIERUTÓW
NA LATA 2021 - 2027
- ZAŁĄCZNIKI**

**Załącznik 1:
Diagnoza sytuacji przestrzennej,
gospodarczej i społecznej
Miasta i Gminy Bierutów**

SPIS TREŚCI - ZAŁĄCZNIKI

Załącznik 1: Diagnoza sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej Miasta i Gminy Bierutów	60
1.1. Informacje ogólne	62
1.2. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne	65
<i>Rewitalizacja</i>	67
1.3. Walory przyrodnicze i kulturowe	68
2.1. Gospodarka lokalna i rynek pracy	70
2.2. Infrastruktura i środowisko	72
<i>Infrastruktura drogowa</i>	72
<i>Gospodarka odpadami</i>	73
<i>Pozostała działalność w zakresie ochrony środowiska</i>	74
2.3. Stan finansów samorządowych	76
<i>Wykonanie budżetu</i>	76
<i>Struktura dochodów i wydatków</i>	78
<i>Potencjał inwestycyjny</i>	80
3.1. Demografia	82
3.2. Kapitał społeczny	85
<i>Edukacja przedszkolna i opieka żłobkowa</i>	85
<i>Edukacja szkolna</i>	86
<i>Kultura i sport</i>	90
<i>Bezpieczeństwo publiczne</i>	91
<i>Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne</i>	91
<i>Budżet obywatelski</i>	92
<i>Partnerzy Gminy</i>	93
3.3. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	93
Załącznik 2: Wzór ankiety	96
ANKIETA	97
Załącznik 3: Tabele ewaluacyjne	101

CZĘŚĆ I: DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ GMINY

1.1. INFORMACJE OGÓLNE

Według podziału na jednostki fizyczno-geograficzne i Atlasu Śląska Dolnego i Opolskiego, teren Miasta i Gminy Bierutów jest położony na Obszarze Zachodniej Europy i Podobszarze Pozaalpejskiej Europy Zachodniej.

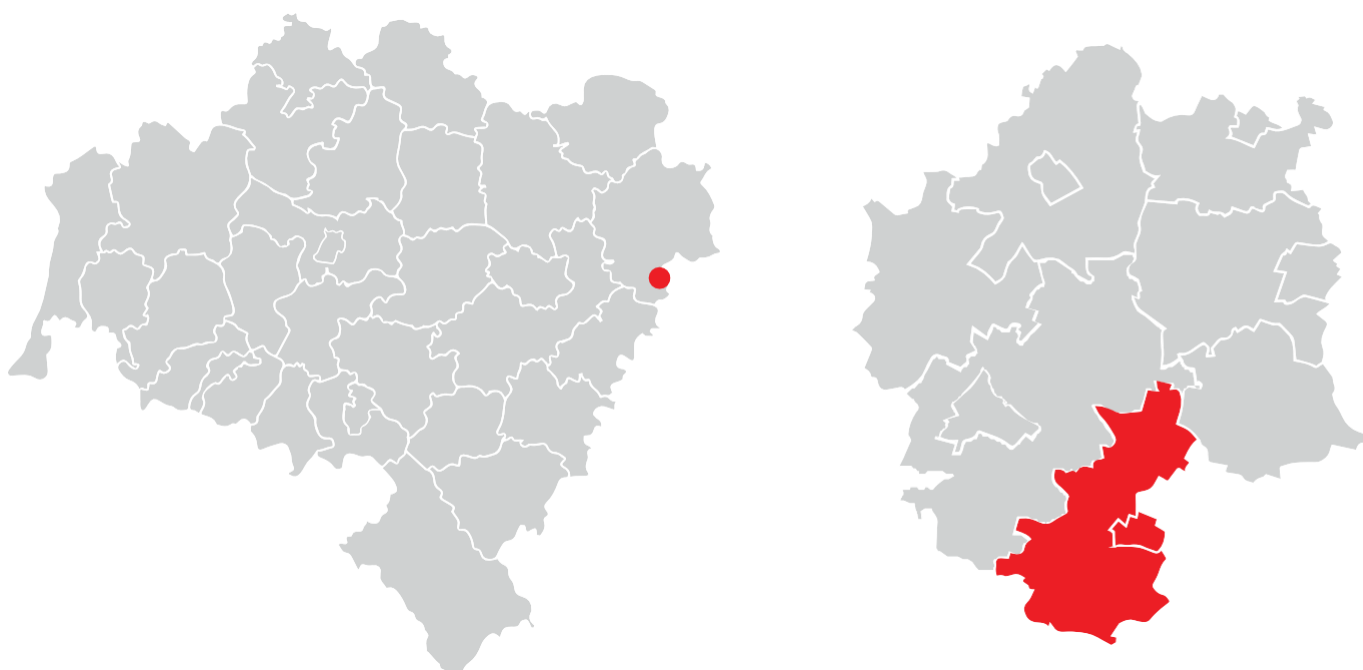
Gmina położona jest w obrębie Prowincji Niżu Środkowoeuropejskiego i Podprowincji Niziny Środkowopolskiej. Prawie cała Gmina mieści się na Równinie Oleśnicko-Bierutowskiej, wchodzącej w skład Niziny Śląskiej.

Miasto i Gmina Bierutów to Gmina miejsko-wiejska, która położona jest we wschodniej części województwa dolnośląskiego – Gmina graniczy z województwem opolskim. Sąsiaduje z 5 gminami:

- od południa z gminą Jelcz-Laskowice (gmina miejsko-wiejska, powiat oławski, województwo dolnośląskie),
- od zachodu i północnego zachodu z gminą Oleśnica (gmina wiejska, powiat oleśnicki, województwo dolnośląskie),
- od północy i północnego wschodu z gminą Dziadowa Kłoda (gmina wiejska, powiat oleśnicki, województwo dolnośląskie),
- od wschodu z gminą Wilków (gmina wiejska, powiat namysłowski, województwo opolskie),

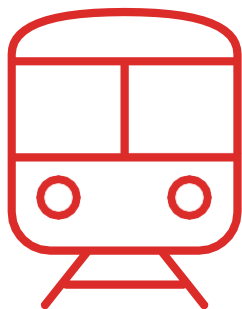
- od południowego wschodu z gminą Namysłów (gmina miejsko-wiejska, powiat namysłowski, województwo opolskie).

Gmina charakteryzuje się zmiennością krajobrazu, z przewagą terenu nizinnego. Miasto i Gmina Bierutów położone jest w malowniczej dolinie rzeki Widawy stanowiącej dopływ rzeki Odry, w dużych kompleksach pól lasów. Jej powierzchnia wynosi 146,73 km², co stanowi 14% powierzchni powiatu i 0,72% powierzchni województwa. 35 km² powierzchni Gminy stanowią lasy, a ponad 100 km² powierzchni to użytki rolne, co odpowiednio stanowi 24% i 68% całkowitej powierzchni Gminy. W ujęciu administracyjnym Gmina składa się z miasta Bierutów, będącego siedzibą władz lokalnych oraz 16 sołectw: Gorzesław, Jemielna, Karwiniec, Kijowice, Kruszowice, Paczków, Posadowice, Radziszyn, Sątok, Solniki Małe, Solniki Wielkie, Stronia, Strzałkowa, Wabienice, Zawidowice i Zbytowa.

Rys. 1. Położenie Miasta i Gminy Bierutów na mapie województwa dolnośląskiego i powiatu oleśnickiego. Źródło: opracowanie własne

Gmina leży na obszarze odznaczającym się bardzo dobrze rozwiniętą siecią komunikacji lądowej. Sieć drogową jest stosunkowo gęsta. Na dostępność drogową Gminy znaczący wpływ ma zlokalizowana w jej pobliżu droga ekspresowa S8 relacji Kłodzko-Białystok z węzłem Cieśle. Dojazd do węzła odbywa się drogą przebiegającą przez teren sąsiedniej Gminy i zajmuje ok. 20 minut transportem indywidualnym. Niezbędna jest modernizacja tej drogi we współpracy z zarządcą, tj. Gminą Oleśnica.

Przez obszar Miasta i Gminy Bierutów przebiega linia kolejowa nr 143 o znaczeniu regionalnym relacji Wrocław-Kluczbork (połączenie z Wrocławiem, Kluczborkiem, Częstochową, Kielcami, Radomiem i Lublinem). Na terenie Gminy znajduje się czynny dworzec kolejowy Bierutów. Na stacji zatrzymują się pociągi PolRegio do Wrocławia Głównego, Oleśnicy, Namysłowa, Kluczborka i Lublińca. Wewnątrz budynku dworca znajduje się kasa, poczekalnia i toalety. Dodatkowo ruch kolejowy odbywa się przez stację Solniki Wielkie, której lokalizacja ma być skorygowana w związku z planowaną przez PKP S.A. modernizacją infrastruktury kolejowej Kolej kursuje z częstotliwością po 10 połączeń do Oleśnicy, Wrocławia Głównego i Namysłowa

oraz 8 połączeń do Kluczborka. Czas niezbędny na podróż koleją wynosi: 22 minuty do Oleśnicy, 20 minut do Namysłowa oraz od 1 godziny i 15 minut do 1,5 godziny do Wrocławia.

Miasto i Gmina Bierutów przystąpiło do Wrocławskiego Obszaru Metropolitalnego (podpisanie listu intencyjnego). Wrocławska Kolej Metropolitalna będzie jednym z zadań opracowywanych w ramach tego zagadnienia. Daje to szanse na rozwój kolejnictwa na obszarze Gminy.

Gmina przystąpiła także do Porozumienia międzygminnego w sprawie opracowania Planu Zrównoważonej Mobilności dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Wrocławia. Zadanie będzie realizowane przez Lidera Porozumienia – Miasto Wrocław i będzie dotyczyło opracowania koncepcji systemu transportowego wraz z wyznaczeniem kierunków działania i kierowania przyszłej współpracy dla zrównoważonego rozwoju w dziedzinie mobilności.

Przez teren Gminy przebiegają następujące szlaki komunikacyjne o znaczeniu wojewódzkim i powiatowym:

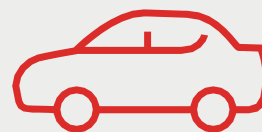
- droga wojewódzka nr 451 - łącząca Bierutów z Oleśnicą i drogą ekspresową S8 oraz z Namysłowem i drogą krajową 39;
- droga wojewódzka nr 396 – łącząca z Oławą, Strzelinem i autostradą A4;
- droga powiatowa 1460D – łącząca z Dziadową Kłodą i dalej poprzez 1500D z Sycowem;
- droga powiatowa 1463D.

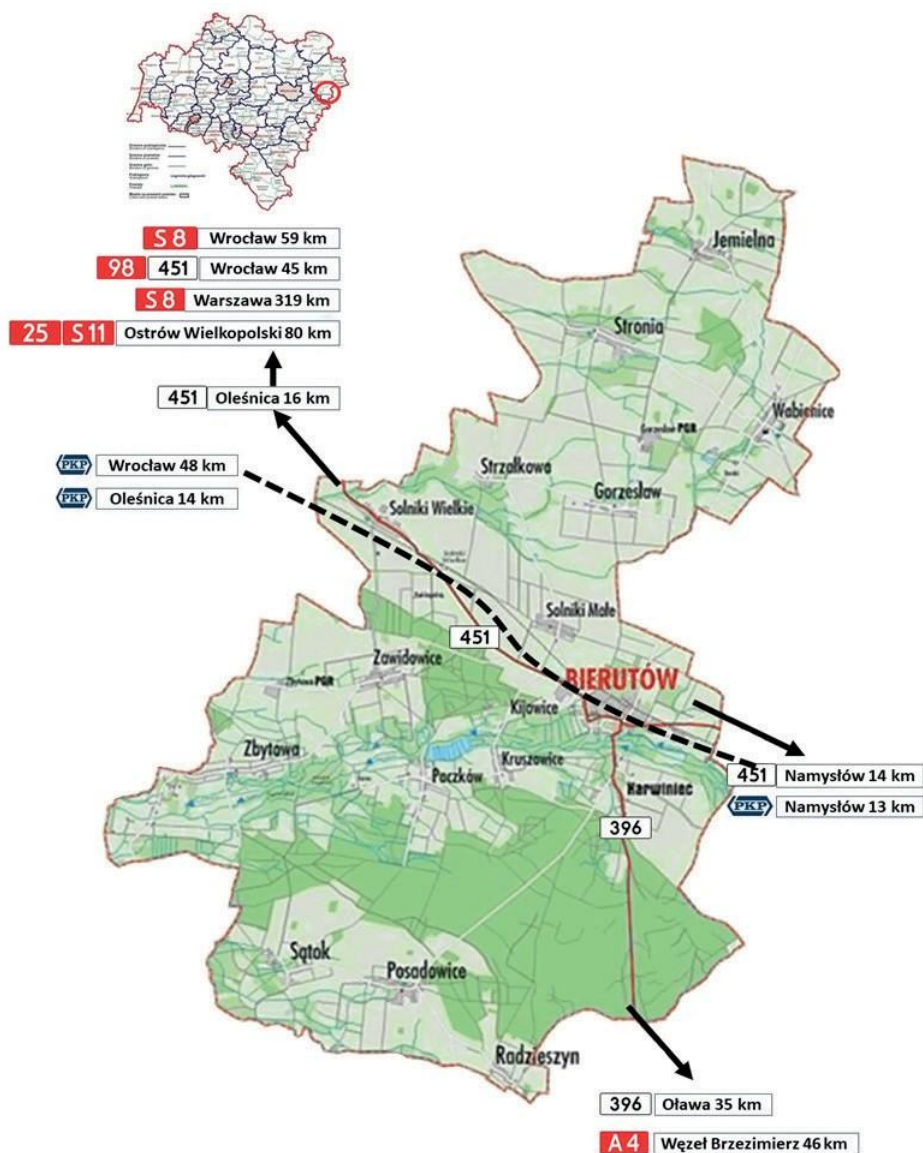
Łączna długość dróg na terenie Gminy:

- wojewódzkich - 16,5 km,
- powiatowych 60,85 km.

Czas dojazdu:

- najkrótszą drogą do Oleśnicy i Namysłowa - ok. 15 minut
- do Wrocławia - ok. 60 minut do Wrocławia.

Rys. 2. Dostępność komunikacyjna Miasta i Gminy Bierutów
 Źródło: Raport o stanie gminy 2019, Miasto i Gmina Bierutów, 2020

Miasto Bierutów posiada dwustanowiskowy dworzec autobusowy. Komunikację autobusową do stolicypowiatu oleśnickiego zapewniają linie podmiejskie 15 i 25 realizowane przez Polbus PKS. Dodatkowo od marca 2019 roku uruchomiona została bezpłatna gminna komunikacja autobusowa łącząca miejscowości Gminy z miastem Bierutów. Kursy gminnej komunikacji odbywają się sześć razy w tygodniu (od stycznia 2021) i obejmują wszystkie miejscowości położone na terenie Miasta i Gminy Bierutów. Operatorem gminnej komunikacji autobusowej jest wyłoniona w przetargu firma Turbo Trans z Oleśnicy.

Gmina widzi możliwość zawarcia porozumienia międzygminnego z Oleśnicą w ramach realizacji potrzeb mieszkańców związanych z transportem zbiorowym. Dojazd do dworca autobusowego w Oleśnicy obejmowałby teren trzech gmin: Miasta i Gminy Bierutów, gminy wiejskiej

Oleśnica i gminy miejskiej Oleśnica. Organizacja takich przewozów wiązałaby się z koniecznością ponoszenia kosztów w pełnym wymiarze. Przygotowana przez Starostwo Powiatowe w Oleśnicy propozycja Komunikacji Subregionu Oleśnickiego z 2019 roku przewidywała dla Miasta i Gminy Bierutów udział w rocznym koszcie utrzymania przewozów w wysokości przekraczającej możliwości budżetu. Obecnie obowiązujące porozumienie międzygminne zawarte na okres 01.07.2020-30.06.2024 r. zawiera zgodę na przejazd przez teren Miasta i Gminy Bierutów pojazdów wykonujących zadania z zakresu publicznego transportu zbiorowego na rzecz Gminy Oleśnica w ramach Komunikacji Autobusowej Gminy Oleśnica.

OBRĘB RADZIESZYN, GMINA BIERUTÓW MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Rys. 4. Rysunek MPZP Radzieszyn Osiedle

Źródło: uchwała Rady Miejskiej w Bierutowie nr XII/65/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r.

Na terenach nie objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wydaje się decyzje o warunkach zabudowy i decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. Liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy w Mieście i Gminie Bierutów w latach 2015-2019 to łącznie 37 decyzji. Średnio w analizowanym okresie wydano 7 decyzji rocznie, co jest bardzo niskim wynikiem. Tak mała liczba wydawanych decyzji związana jest z dużym pokryciem miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, na podstawie których wydawane są pozwolenia na budowę. Średnio

w analizowanym okresie wydawanych było 40 decyzji o pozwoleniu na budowę. W latach 2015-2019 najczęściej decyzji o pozwoleniu na budowę wydano dla obrębów Bierutów – 78, Zbytowa – 31 i Karwiniec – 18. Jednocześnie w analizowanym okresie liczba informacji o zakończeniu budowy lub oddaniu do użytku była również bardzo niska, średnio 6. Świadczy to o bardzo niskim ruchu inwestycyjnym w Gminie.

	2015	2016	2017	2018	2019
Decyzje o warunkach zabudowy ogółem	4	10	11	5	7
Informacja o zakończeniu budowy/oddaniu do użytkowania	brak danych	7	8	5	5
Decyzje o pozwoleniu na budowę	43	38	35	47	35

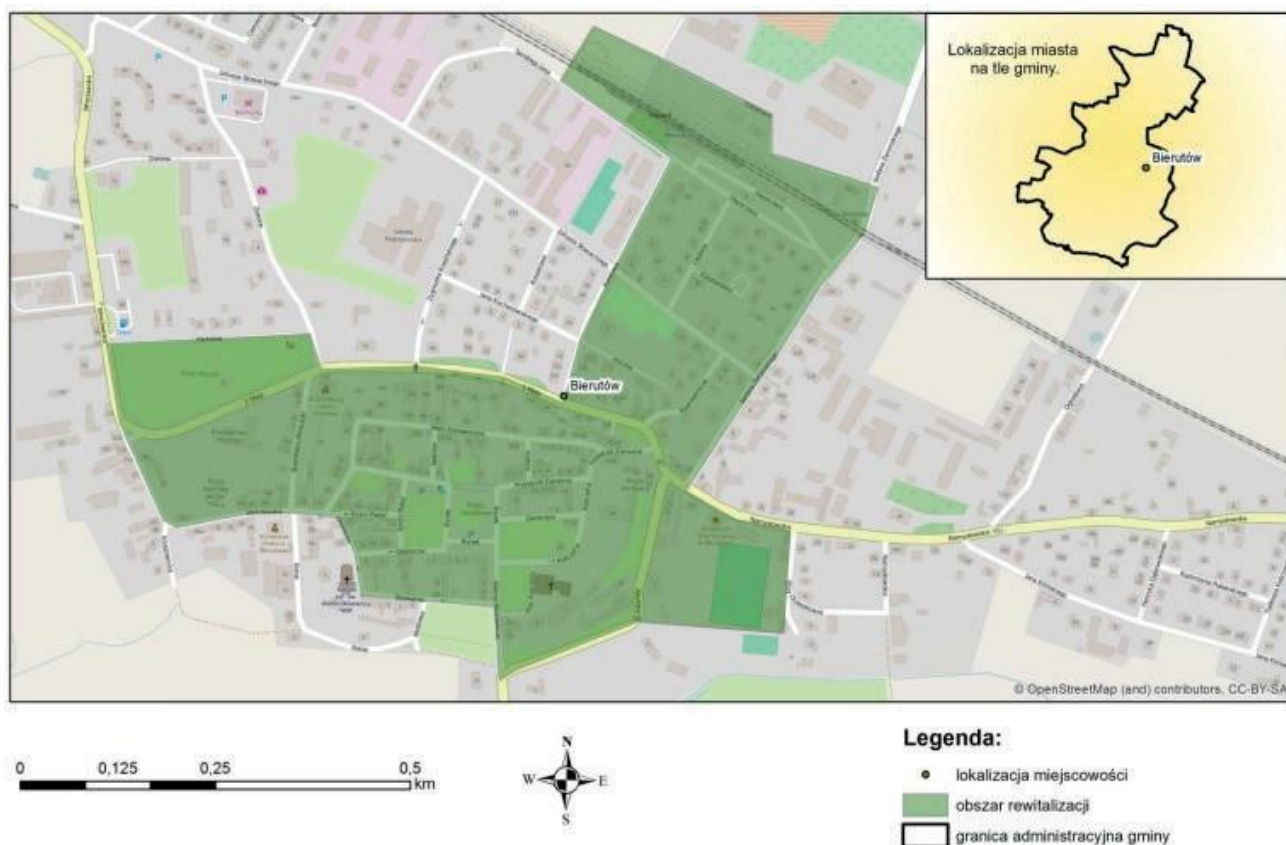
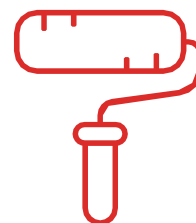
Tabela 1. Liczba decyzji o warunkach zabudowy oraz zgłoszeń o zakończeniu budowy wydanych w Gminie i Mieście Bierutów w latach 2015-2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminy.

REWITALIZACJA

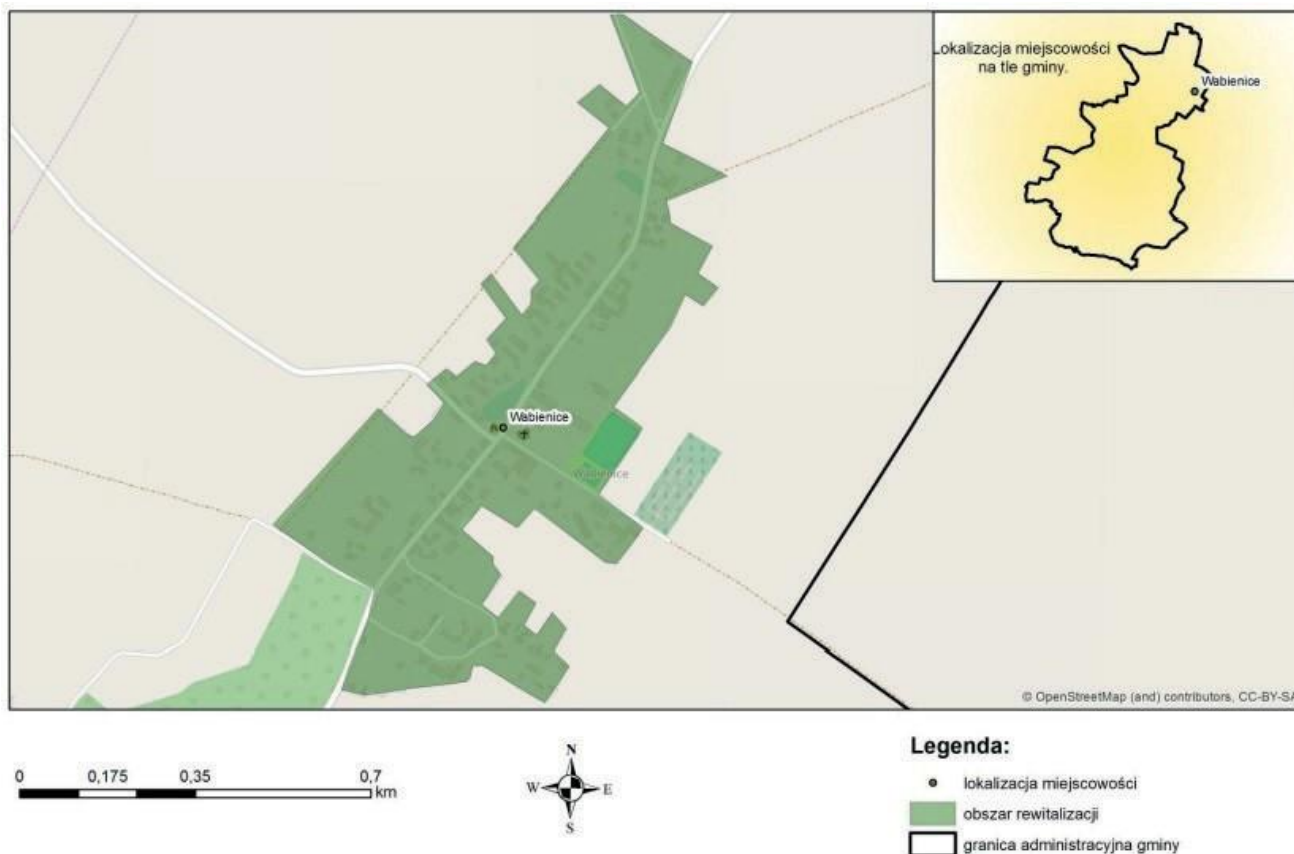
Na terenie Gminy wyznaczone zostały obszary zdegradowane oraz obszary rewitalizacji, przyjęte w Programie rewitalizacji dla Miasta i Gminy Bierutów na lata 2015-2020. Obszar rewitalizacji obejmuje dwa podobszary – obszar rewitalizacji Bierutów oraz obszar rewitalizacji Wabienice, obejmujące fragmenty tych miejscowości. Obowiązujący dokument opracowany został na podstawie Ustawy o rewitalizacji, Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 oraz Wytycznych programowych Instytucji Zarządzającej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego dotyczących zasad przygotowania lokalnych programów rewitalizacji.

W ramach Programu przewidziane do realizacji są podstawowe (lista A) i uzupełniające (lista B) przedsięwzięcia rewitalizacyjne obejmujące oba wskazane obszary.

Rys. 5. Obszar rewitalizacji Bierutów

Źródło: Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Bierutów na lata 2015-2020.

Rys. 6. Obszar rewitalizacji Wabienice

Źródło: Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Bierutów na lata 2015-2020.

W związku z upływem ważności obowiązującego dokumentu, Gmina planuje opracowanie nowego gminnego programu rewitalizacji, zgodnego z ustawą o rewitalizacji. Przygotowanie programu będzie wiązać się z opracowaniem aktualnej diagnozy i wyznaczeniem nowych obszarów

zdegradowanych i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy. Gmina w nowym programie chce zwrócić większą uwagę na aspekt społeczny działań rewitalizacyjnych w tym np. nadaniu funkcji społecznych założeniu zamkowemu w Bierutowie.

1.3. WALORY PRZYRODNICZE I KULTUROWE

Obszar Miasta i Gminy Bierutów znajduje się w prowincji Niżu Środkowoeuropejskiego, podprowincji Niziny Sasko – Łużyckiej. Pod względem fizjograficznym Gmina leży w mezoregionie Równina Oleśnicka, mikroregionu Równina Oleśnicko-Bierutowska. Pod względem geomorfologicznym powierzchnię Gminy tworzy wysoczyzna morenowa. Powierzchnia wysoczyzny wznosi się na wysokości 130-200 m n.p.m., jest na ogół lekko falista, spadki nie przekraczają około 1-2%. Generalnie powierzchnia nachylona jest z północy ku południowi, ku dolinie Widawy, a dalej w kierunku doliny Odry.

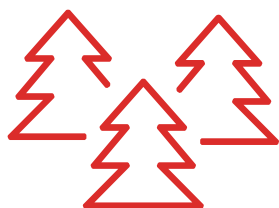
Powierzchnia terenu porożcinana jest licznymi ciekami naturalnymi i sztucznymi (rowami melioracyjnymi), spływającymi w kierunku rzeki Widawy, która stanowi oś hydrograficzną Gminy. W południowej części Gminy biegnie

ze wschodu na zachód rozległa dolina rzeki Widawy. Jej szerokość miejscami przekracza 3 km. Dolina jest dość płaska i asymetryczna, a krawędź doliny słabo zaznaczona.

Na obszarze Gminy występują Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP), które ze względu na duże zasoby i wysoką jakość wód podlegają szczególnej ochronie.

Na terenie Gminy znajduje się obszar chroniony Natura2000: Bierutów i Lasy Grędzińskie. Tereny na południe od rzeki Widawy porośnięte są rozległymi lasami. W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego zakłada się ochronę istniejących lasów. Gospodarka leśna prowadzona jest według planów urządzenia lasów zgodnie z zasadami proekologicznej gospodarki leśnej. Ustala się zasadę nieprzeznaczania terenów istniejących lasów na cele nieleśne. Atrakcyjne warunki krajobrazowo-przyrodnicze doliny rzeki Widawy i obszarów leśnych stwarzają warunki do rozwoju turystyki pieszej i rowerowej.

Gmina nie ma opracowanego i przyjętego Programu opieki nad zabytkami. Gminna ewidencja zabytków obejmuje ponad 356 pozycji, z czego 143 w mieście Bierutów.

Historyczny układ przestrzenny miasta Bierutowa stanowi jedną z najważniejszych wartości kulturowych Gminy, stąd w rejestrze zabytków odnaleźć można zespół urbanistyczny: Miasto – ośrodek historyczny. Wśród nieruchomości wpisanych do rejestru jako najcenniejsze wyróżnia się zespół zamkowy, dworzec kościół św. Katarzyny, ruiny kościoła ewangelickiego św. Trójcy, Synagogę (ob. świetlica Zespołu Szkół Ponadpodstawowych), kościół parafialny p.w. Św. Józefa, mury obronne miasta, wieżę ratuszową, rotundę późno-romańską w Stroni, budynek Urzędu Miejskiego, zespoły pałacowo-folwarczne w Gorzesławiu, Jemielnej, Posadowicach i Stroni, zespół dworski w Zbytowej czy Krzyż Pokutny w Kijowicach.

CZĘŚĆ II: DIAGNOZA SYTUACJI GOSPODARCZEJ GMINY

2.1. GOSPODARKA LOKALNA I RYNEK PRACY

Według danych GUS w 2019 roku zarejestrowanych w REGON było 879 podmiotów gospodarczych, co stanowiło 7,9% podmiotów w powiecie oleśnickim (jest to piąty wynik w powiecie). Liczba ta nieznacznie wzrasta. W latach 2015-2019 liczba podmiotów gospodarczych zwiększyła się o 24. Należy jednak zwrócić uwagę, że udział podmiotów gospodarczych zlokalizowanych na terenie Gminy na tle powiatu nieco się zmniejsza na korzyść Gminy Dobroszyce i Oleśnica. Pod względem liczby zatrudnionych osób, podmioty gospodarcze z obszaru Miasta i Gminy Bierutów to przede wszystkim mikro i mali przedsiębiorcy, zajmujący się głównie handlem, w tym sprzedażą detaliczną oraz usługami branży budowlanej.

Największe przedsiębiorstwa zlokalizowane na terenie Miasta i Gminy Bierutów działają w branży produkcyjnej, rolnej i przetwórstwa rolno-spożywczego. Wśród nich wiodącą rolę mają:

- Osadkowski S.A.,
- Bierutowska Spółdzielnia Niewidomych Biersin,

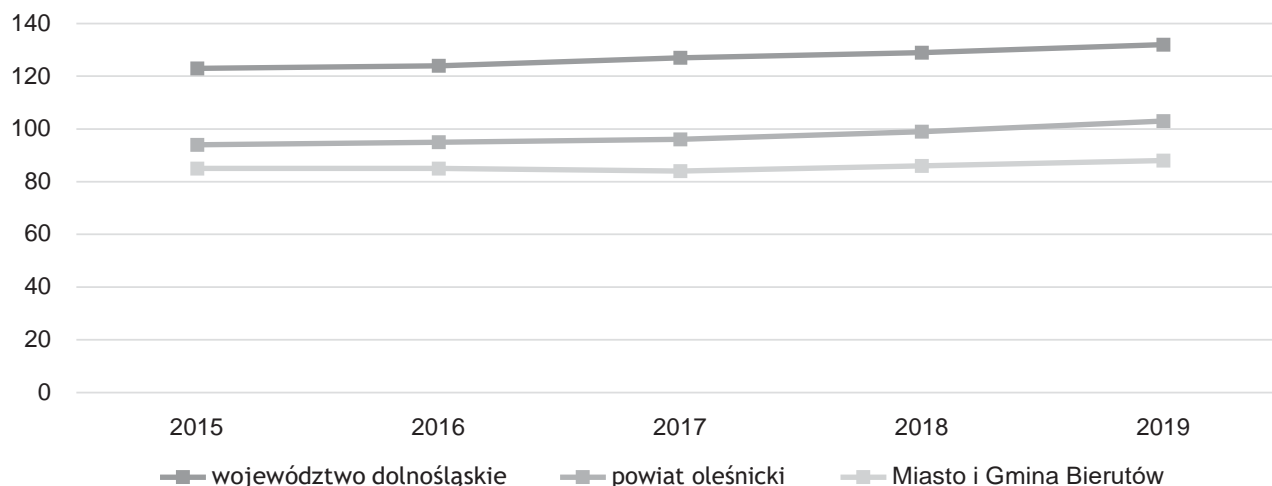
- Tripus Polska Sp. z o.o.,
- Ambroży Sp. z o.o.,
- KPH PRZYMIERZE Sp. z o.o.,
- Przetwórnia Owoców i Warzyw „Anna Plus” Sp. z o.o.,
- Europrofil Sp. z o.o.

Ważni pracodawcy, zatrudniający mieszkańców Miasta i Gminy Bierutów zlokalizowani są w miastach: Jelcz-Laskowice, Wrocław, Namysłów, Oleśnica.

Uszczegółowieniem informacji o poziomie rozwoju przedsiębiorczości jest analiza liczby nowo zarejestrowanych podmiotów w REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców. W analizowanym okresie na tle powiatu i województwa, wskaźnik ten był na niskim poziomie, choć stopniowo wzrastał. W 2019 roku wynosił on 88 podmiotów na 1 tys. mieszkańców i był on o 15 niższy od średniej dla powiatu oleśnickiego i o 44 niższy od średniej dla województwa dolnośląskiego.

JST	2015		2019		zmiana liczby zarejestrowanych podmiotów w okresie 2015-2019
	liczba zarejestrowanych podmiotów w REGON	odsetek w powiecie	liczba zarejestrowanych podmiotów w REGON	odsetek w powiecie	
Powiat oleśnicki	10 010	100,0%	11 079	100,0%	1 069
Miasto Oleśnica	3 954	39,5%	4 324	39,0%	370
Miasto i Gmina Bierutów	855	8,5%	879	7,9%	24
Gmina Dobroszyce	628	6,3%	733	6,6%	105
Gmina Dziadowa Kłoda	294	2,9%	341	3,1%	47
Gmina Międzybórz	370	3,7%	397	3,6%	27
Gmina Oleśnica	1 242	12,4%	1 522	13,7%	280
Gmina Syców	1 667	16,7%	1 781	16,1%	114
Gmina Twardogóra	1 000	10,0%	1 102	9,9%	102

Tabela 2. Zmiany liczby podmiotów gospodarczych w powiecie oleśnickim w 2015 i 2019 roku
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Rys. 7. Liczba podmiotów zarejestrowanych w REGON w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w Mieście i Gminie Bierutów na tle powiatu i województwa
 Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

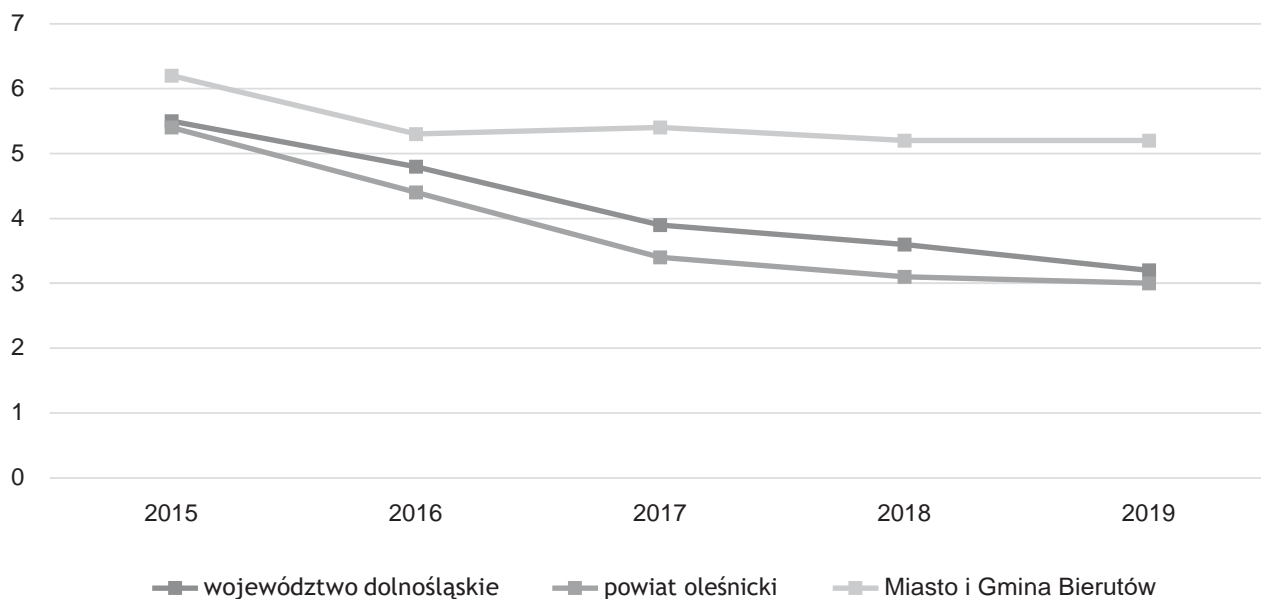
Co roku liczba bezrobotnych w Gminie maleje. W 2014 roku wynosiła ona 492 osoby, a w 2019 roku spadła do 323 osób. Stanowiło to średnio 16% bezrobotnych w powiecie.

Porównując udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym na tle powiatu i województwa wskazać należy, że wskaźnik ten jest na wyższym poziomie niż w powiecie, choć maleje, co jest tendencją korzystną. W 2019 roku dla Miasta i Gminy Bierutów wynosił 5,2%, dla powiatu oleśnickiego 3%, a dla województwa dolnośląskiego 3,2%.

	2015	2016	2017	2018	2019
Miasto i Gmina Bierutów	406	346	344	324	323
Powiat Oleśnicki	3 607	2 935	2 236	1 999	1 971
Udział bezrobotnych w powiecie [%]	11,26	11,79	15,38	16,21	16,39

Tabela 3. Liczba bezrobotnych w Mieście i Gminie Bierutów w latach 2015-2019 Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Rys. 8. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Miście i Gminie Bierutów na tle powiatu i województwa
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Miasto i Gmina Bierutów przynależą do Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej

„INVEST-PARK” Sp. z o.o. Łączna powierzchnia terenów inwestycyjnych Gminy znajdujących się w ofercie Strefy wynosi 91,82 ha. Są to tereny zlokalizowane w Kijowicach wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 451 oraz w Bierutowie przy ul. Spacerowej. Oferty te dotyczą terenów przeznaczonych pod funkcje produkcyjne i usługowe. Wszystkie objęte są miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Przedsiębiorstwa inwestujące na terenie INVEST- PARK-u mogą uzyskać pomoc publiczną z tytułu poniesionych kosztów inwestycyjnych lub z tytułu utworzenia nowych miejsc pracy w postaci ulgi w podatku dochodowym.

Na terenie Gminy występują złoża surowców pospolitych (piaski, żwiry i pospółka). Miejsca eksploatacji surowców pospolitych występują w większych ilościach i znajdują się na terenie prawie wszystkich obrębów Gminy. Większość eksploatowana jest w niekontrolowany sposób, są to tzw. „dzikie wyrobiska”. Większe udokumentowane złoża surowców to złoża „Stronia II”, w miejscowości Stronia. Obecnie wydobywanie piasku odbywa się w kopalni piasku w Sątoku. Na obszarze Gminy nie stwierdzono złóż przydatnych do eksploatacji na skalę przemysłową.

2.2. INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO

INFRASTRUKTURA DROGOWA

Gminne drogi publiczne na terenie Miasta i Gminy Bierutów mają długość 36,23 km, z czego 15,84 km to drogi nieutwardzone. Przeglądy stanu jakości dróg przeprowadzane są co roku w okresie luty-marzec oraz wrzesień-październik. Wśród najpilniejszych do zrealizowania inwestycji związanych z rozwojem dróg gminnych wyróżnia się remont ul. Wodnej i ul. Towarowej, przebudowę dróg w Paczkowie i Kijowicach oraz doraźne remonty nawierzchni, ujęte w porozumieniu z Zakładem

Gospodarki Komunalnej w Bierutowie. Oprócz dróg gminnych przez teren Miasta i Gminy Bierutów przebiega 6,5 km drogi wojewódzkiej nr 396 (Bierutów-Strzelin), 10,4 km drogi wojewódzkiej nr 451 (Oleśnica-Bierutów-Namysłów) oraz 61 km dróg powiatowych.

W zakresie utrzymania i modernizacji dróg powiatowych i wojewódzkich prowadzona od lat współpraca Miasta i Gminy Bierutów dotyczyła:

- pomocy finansowej na opracowanie dokumentacji

projektowo – kosztorysowej na budowę chodników przy drogach wojewódzkich i powiatowych;

- pomocy finansowej na wykonanie robót remontowych przy drogach w powyższych kategoriach;
- pełnienia funkcji inwestora zastępczego w zakresie robót budowlanych związanych z remontami chodników czy też budowy sygnalizacji świetlnej w ciągu drogi wojewódzkiej.

Przy kluczowych odcinkach dróg krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych znajdują się chodniki. Jako najpilniejsze inwestycje w tym zakresie wyróżnia się prace przy drodze wojewódzkiej nr 396 – część ul. Młyńskiej, przy drodze wojewódzkiej nr 451 - część ul. Wrocławskiej oraz przy drogach powiatowych w miejscowościach: Zbytowa, Jemielna, Gorzesław, Karwiniec, Kruszowice, Kijowice. Aktualnie na etapie przygotowania jest porozumienie pomiędzy Województwem Dolnośląskim, Powiatem Oleśnickim i Miastem i Gminą Bierutów w sprawie udzielenia pomocy finansowej oraz powierzenia do wykonania Miastu i Gminie Bierutów zadania obejmującego wykonanie

dokumentacji projektowej - przebudowy skrzyżowania drogi wojewódzkiej nr 451 z drogą powiatową nr 1463 D na skrzyżowanie typu rondo. Zadanie jest realizowane w ramach Dolnośląskiego Programu Przebudowy i Remontów Dróg Wojewódzkich i przewidziane do realizacji w 2021 roku.

W celu usprawnienia dostępności do węzła Cieśle na drodze ekspresowej S8 niezbędna jest modernizacja drogi dojazdowej. Droga ta znajduje się poza granicami Miasta i Gminy Bierutów. Biegnie przez teren Gminy Oleśnica. Jest to droga powiatowa nr 1469 D. Zadanie modernizacji tej drogi po-zostaje w kompetencjach Zarządu Dróg Powiatowych w Oleśnicy.

W Bierutowie ogólnodostępne parkingi zlokalizowane są w Rynku, przy cmentarzu, stacji PKP, dawnym gimnazjum oraz dawnym przedszkolu, Zapewniają 264 stanowiska postojowe. Dodatkowych 30 stanowisk powstanie w związku z remontem parkingu przy Urzędzie Miejskim w Bierutowie.

GOSPODARKA ODPADAMI

Odbiorem i transportem odpadów komunalnych z terenu Miasta i Gminy Bierutów zajmuje się Od kwietnia 2020 roku Gminna Spółka Komunalna Bierkom Sp. z o.o.

Na terenie Miasta i Gminy Bierutów odpady zbierane są w sposób selektywny z podziałem na 6 frakcji odbieranych u źródła tj. papier, szkło, tworzywa sztuczne i metale, bioodpady, popiół i odpady wielkogabarytowe. Odpady zbierane są w systemie pojemnikowym oraz workowym. Częstotliwość odbioru odpadów w roku 2019 wynosiła:

- odpady zmieszane - zabudowa jednorodzinna odbiór co 2 tygodnie, zabudowa wielorodzinna odbiór 1 raz w tygodniu
- papier i tektura w zabudowie jednorodzinnej odbiórco 2 miesiące, w zabudowie wielorodzinnej 1 raz w miesiącu
- szkło - raz na kwartał z zabudowy jednorodzinnej, w zabudowie wielorodzinnej - 1 raz w miesiącu
- tworzywa sztuczne i metale - zarówno w zabudowie jedno jak i wielorodzinnej - 1 raz w miesiącu
- popiół - odbiór raz w miesiącu w okresie od 1 września do 30 kwietnia oraz raz na dwa miesiące od 1 maja do 31 sierpnia
- odpady ulegające biodegradacji - raz na tydzień z okresie od 1 kwietnia do 30 listopada na terenie miejskim oraz raz na dwa tygodnie na terenie wiejskim, oraz raz na

miesiąc na terenie miejsko-wiejskim w okresie od 1grudnia do 31 marca.

- odpady wielkogabarytowe - odbiór w systemie akcyjny dwa razy w roku.

Od 1 września 2020 roku obowiązują następujące stawki opłaty za odbiór odpadów komunalnych:

odpady segregowane 25,00 zł za miesiąc za osobę zamieszkujejącą, a w przypadku odpadów niesegregowanych 50,00 zł za miesiąc za osobę zamieszkujejącą.

Poniższa tabela przedstawia stan gospodarki w Mieście i Gminie Bierutów w latach 2015-2019. Należy zwrócić uwagę, że liczba mieszkańców objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi co roku się zmniejsza. W 2019 roku wynosiła ona 7988 osób, co stanowiło 80% mieszkańców Gminy. Pomimo zmniejszającej się liczby mieszkańców, ilość zbieranych odpadów od 2016 roku zwiększa się, zarówno dla odpadów zbieranych w sposób selektywny, jaki zmieszanych. Od 2016 roku corocznie zwiększa się udział odpadów segregowanych.

Korzystnym jest fakt, że odsetek gospodarstw segregujących odpady uległ zwiększeniu (z 79,40% w 2015 roku do 85,83% w 2019 roku). Wymagany prawem poziom recyklingu jest przez Gminę realizowany.

		2015	2016	2017	2018	2019
Ilość zebranych odpadów komunalnych, w tym:		3104,90	2613,14	2811,65	2915,65	3189,33 ¹
<i>zmieszane</i>		1782,2	1887,17	1976,65	1784,19	1530,01 ¹
<i>segregowane</i>		1322,70	725,97	835,00	1131,46	1659,32
udział odpadów segregowanych		43%	28%	30%	39%	52%
Odsetek osób segregujących odpady komunalne		79,40%	80,53%	81,18%	80,74%	85,83%
Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła	Miasto i Gmina Bierutów	20%	18%	29%	41%	Brak danych
	wymagany	16%	18%	20%	30%	Brak danych

¹bez nieruchomości niezamieszkałych.

Tabela 4. Stan gospodarki odpadami w Mieście i Gminie Bierutów w latach 2015-2019.

Źródło: opracowanie własne.

Uzupełnieniem zbiórki „u źródła” jest działający w Bierutowie przy ul. Spacerowej Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) prowadzony przez Zakład Gospodarki Komunalnej w Bierutowie. W PSZOK bez dodatkowej opłaty oprócz typowych surowców wtórnych zbierane są także specyficzne grupy odpadów m.in: odpady wielkogabarytowe, zużyte opony, sprzęt elektryczny i elektroniczny, leki, zużyte baterie, akumulatory, tekstylia, gruz oraz pozostałe frakcję odpadów wymienione w ustawie.

POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA

Działalność w zakresie ochrony środowiska prowadzona jest w oparciu o następujące dokumenty:

- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Bierutów,
- Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Bierutów,
- Program usuwania azbestu z terenu Miasta i Gminy Bierutów.

W 2019 roku w Mieście i Gminie Bierutów odbywały się prelekcje edukacyjne dla dot. poprawnego postępowania z odpadami, konkurs ekologiczny dla dzieci szkół podstawowych, piknik ekologiczny „Wielka zbiórka surowców - sprzątanie piwnic”, ufundowano tabliczki „Bądź eko, segreguj odpady” na terenie wspólnot mieszkaniowych oraz zorganizowano prelekcje edukacyjne o tematyce dotyczącej potrzeby segregowania odpadów komunalnych dla radnych i sołtysów.

W związku w powyższym w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego wyznaczony został teren przeznaczony do lokalizacji elektrowni fotowoltaicznych.

Na terenie Miasta i Gminy Bierutów od 2018 roku działa farma fotowoltaiczna. Należy do spółki EnergiaLine Sp.

z o.o. Jej moc zainstalowana wynosi 2,059 MW. Instalacja składa się 7920 paneli fotowoltaicznych, każdy o mocy 260 W. Przedsiębiorca otrzymał koncesję na wytwarzanie energii elektrycznej do końca 2030 roku Dodatkowo nieruchomość przy ul. Północnej, obejmująca teren wysypiska śmiecio pow. 3,8413 ha, zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego ma być wykorzystywana pod budowę paneli fotowoltaicznych.

Wśród najważniejszych inwestycji w zakresie ochrony środowiska zrealizowanych na terenie Miasta i Gminy Bierutów w ostatnich latach należy wymienić:

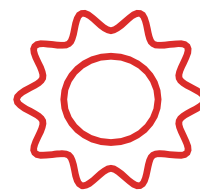
- budowę oczyszczalni ścieków osiedla po PGRowskiego w Gorzesławiu wraz z remontem i rozbudową sieci sanitarnej,
- budowę sieci kanalizacji deszczowej części północnej Bierutowa,
- dostawę i montaż kotła na eko-groszek o mocy 75KW oraz modernizację i przeróbkę istniejącej instalacji CO wraz z wykonaniem inwentaryzacji powykonawczej w budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Bierutowie,
- przebudowę przyłącza wodociągowego w ulicy Ogrodowej w Bierutowie,
- budowę rozdzielczej sieci kanalizacji deszczowej w ulicy

Wodnej w Bierutowie, budowę sieci wodociągowej rozdzielczej wraz z przyłączami wodociągowymi oraz przyłączem kanalizacji sanitarnej (ul. Wrocławska i 1-go Maja),

- modernizację sieci wodociągowej w ulicy Wiśniowej, ulicy Wodnej, ulicy Czereśniowej, ulicy Nowej,
- zakup i instalację prasy do odwadniania osadów w miejskiej oczyszczalni ścieków w Bierutowie,
- przebudowę kotłowni w SP Bierutów i przystosowanie jej do pracy na paliwie gazowym (LNG) - efektem tego będzie ograniczenie emisji spalin emitowanych przez tą kotłownię o około 15 % (2020 rok).

W związku z rozpoczęciem prac nad opracowaniem Innego Instrumentu Terytorialnego przez gminy nie należące do Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego podjęto decyzję o wpisaniu do strategii zadań polegających m.in. na modernizacji oczyszczalni ścieków w Bierutowie, budowie kanalizacji w Karwińcu i modernizacji sieci wodnokanalizacyjnej w Bierutowie. Realizacja zadań wpisanych do IIT powinna rozpocząć się nie wcześniej niż w roku 2022 a zakończyć w 2029. Strategia jest na etapie koncepcji.

W celu ochrony powietrza atmosferycznego Miasto i Gmina Bierutów udziela wsparcia, w postaci dotacji celowych, dla mieszkańców chcących wymienić piece oraz dla podmiotów ubiegających się o pozyskanie środków finansowych na inwestycje związane ze źródłami odnawialnymi np. w przypadku budowy farmy fotowoltaicznej.

Dotacja udzielana jest na częściowe pokrycie poniesionych kosztów zakupu i montażu nowych proekologicznych urządzeń grzewczych oraz likwidację nie ekologicznych urządzeń grzewczych. Gmina nie posiada stacji monitorowania jakości powietrza.

Miasto i Gmina Bierutów uczestniczy od lipca 2020 roku w ogólnopolskim programie Czyste Powietrze. Jest to kompleksowy program, którego celem jest poprawa efektywności energetycznej i zmniejszenie emisji pyłów i innych zanieczyszczeń do powietrzaz istniejących jednorodzinnych budynków mieszkalnych. Program przewiduje dofinansowanie wymiany starych i nieefektywnych źródeł ciepła na paliwo stałe na nowoczesne źródła ciepła spełniające najwyższe normy oraz przeprowadzenia niezbędnych prac termomodernizacyjnych budynku. WFOŚiGW we Wrocławiu podpisał porozumienie i współpracuje z 30 gminami (w tym Miasto i Gmina Bierutów) ze 169 gmin w województwie dolnośląskim. Gmina prowadzi punkt konsultacyjny programu Czyste Powietrze, oferując kompleksową pomoc dla mieszkańców Gminy w uzupełnianiu i składaniu wniosku.

WNIOSKI ZŁOŻONE W WFOŚiGW: PROGRAM CZYSTE POWIETRZE					
STATUS WNIOSKU	Wniosek złożony, inwestycja zakończona i wypłacona dotacja	Wniosek prawidłowy, podpisana umowa z WFOŚiGW,	Wnioski rozpatrywane, w ocenie pożyczkowej, częściowo rozliczone,	Wnioski wystane do WFOŚiGW złożone w ostatnim czasie, jeszcze nierozpatrzone, wnioski kompletowane	Wnioski odrzucone, rezygnacje
LICZBA WNIOSKÓW	8	12	6	6 (w tym 2 wystane i 4 w przygotowaniu)	3
KWOTA (zł)	112.550,25	233.763,4	-	-	-

Tabela 5. Wnioski złożone w programie Czyste Powietrze do maja 2020 roku.

Źródło: opracowanie własne.

Z obszaru Gminy do maja 2020 roku w WFOŚiGW złożono 32 wnioski z czego w przypadku:

- 8 wniosków inwestycja została zakończona i wypłacono dotacje,
- 12 wniosków przeszło weryfikację i podpisano umowy,
- 6 wniosków było rozpatrywanych lub częściowo rozliczonych,

- 3 wnioski zostały odrzucone (rezygnacja wnioskodawców).

Łączna suma wypłaconej dotacji, którą otrzymali mieszkańcy Miasta i Gminy Bierutów wynosi 112.550, 25 zł. Beneficjenci z Gminy podpisali kolejne umowy z WFOŚiGW na łączną kwotę 233.763.40 zł.

	2015	2016	2017	2018	2019
Decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach	5	5	3	0	1

Tabela 6. Liczba decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wydanych w latach 2015-2019.

Źródło: opracowanie własne.

W latach 2015-2019 wydano łącznie 14 decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, przy czym najwięcej w 2015 i 2016 roku. Wśród najważniejszych spośród wydanych decyzji wyróżnić można decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach z 2015 roku dot. budowy farmy fotowoltaicznej w Bierutowie o mocy 1980 kW, decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach z 2016 roku dot. budowy farmy fotowoltaicznej w miejscowości Karwiniec o mocy 500 kW oraz decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach z 2019 roku dot. budowy farmy fotowoltaicznej w miejscowości Strzałkowa o mocy 2x1 MW.

Miasto i Gmina Bierutów od kilku lat zмага się występowaniem klęski suszy. Obniżenie wód gruntowych oraz wysokości opadów powoduje brak wody dla rozwoju upraw rolnych, a tym samym przekłada się na wysokość zbiorów, co ma bezpośredni wpływ na sytuację społeczno-gospodarczą Gminy. W następstwie suszy obniżeniu ulegają dochody rolników, w związku z czym notuje się zmniejszenie wpływów dla Gminy i brak inwestycji w rolnictwo. W ramach działań służących przeciwdziałaniu i skutkom suszy Miasto i Gmina Bierutów współpracuje z Dolnośląskim Urzędem Wojewódzkim we Wrocławiu, Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Sycowie, ze Starostwem Powiatowym w Oleśnicy, z Izbami Rolniczymi we Wrocławiu oraz z Dolnośląskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego we Wrocławiu. Gmina wspomaga także rządowe działania prowadzone przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu w zakresie gromadzenia i wykorzystywania wody deszczowej w związku z programem Moja Woda. W ramach współpracy z ARIMR Gmina przekazuje rolnikom informacje o możliwości

dofinansowania inwestycji związanych z retencją wody oraz zajmuje się szacowaniem skutków suszy w rolnictwie i pomocą w uzyskaniu dofinansowania od ARIMR. W 2019 r. wpłynęło 249 wniosków o oszacowanie szkód w rolnictwie spowodowanych klęską suszy, powołana przez Wojewodę komisja gminna przeprowadziła lustrację pól i przygotowała 249 protokołów określających straty spowodowane suszą. Na podstawie stwierdzonych przez komisję strat rolnicy otrzymywali pomoc finansową z budżetu Państwa. Miasto i Gmina Bierutów planuje dalszą współpracę wymienionymi instytucjami i podmiotami, monitorowanie zagrożeń suszą i przekazywanie informacji rolnikom. W związku ze zmianą sposobu szacowania szkód spowodowanych klęską suszy, którą jest wprowadzenie cyfryzacji szacowania strat spowodowanych przez suszę Gmina będzie pomagać rolnikom, w oparciu o raporty w serwisie Geoserwis Susza 2020, w składaniu elektronicznych wniosków o oszacowanie stratspowodowanych suszą, co pozwoli ubiegać się o pomoc finansową.

Na terenie Gminy występują również obszary szczególnego zagrożenia powodzią (prawdopodobieństwo 1% i 10%) oraz obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2% wyznaczone dla rzeki Widawy. Wprawdzie w większości obszar szczególnego zagrożenia powodzią obejmuje tereny o niskim stopniu zainwestowania, tj. tereny zieleni, rolnicze, ale również częściowo tereny zabudowane, zwłaszcza w miejscowości Zbytowa, jednak łączna powierzchnia obszaru szczególnego zagrożenia powodziowego w granicach Gminy wynosi prawie 6 km², co można uznać za dość znaczną wartość w stosunku do powierzchni całej Gminy (ok. 150 km²).

2.3. STAN FINANSÓW SAMORZĄDOWYCH

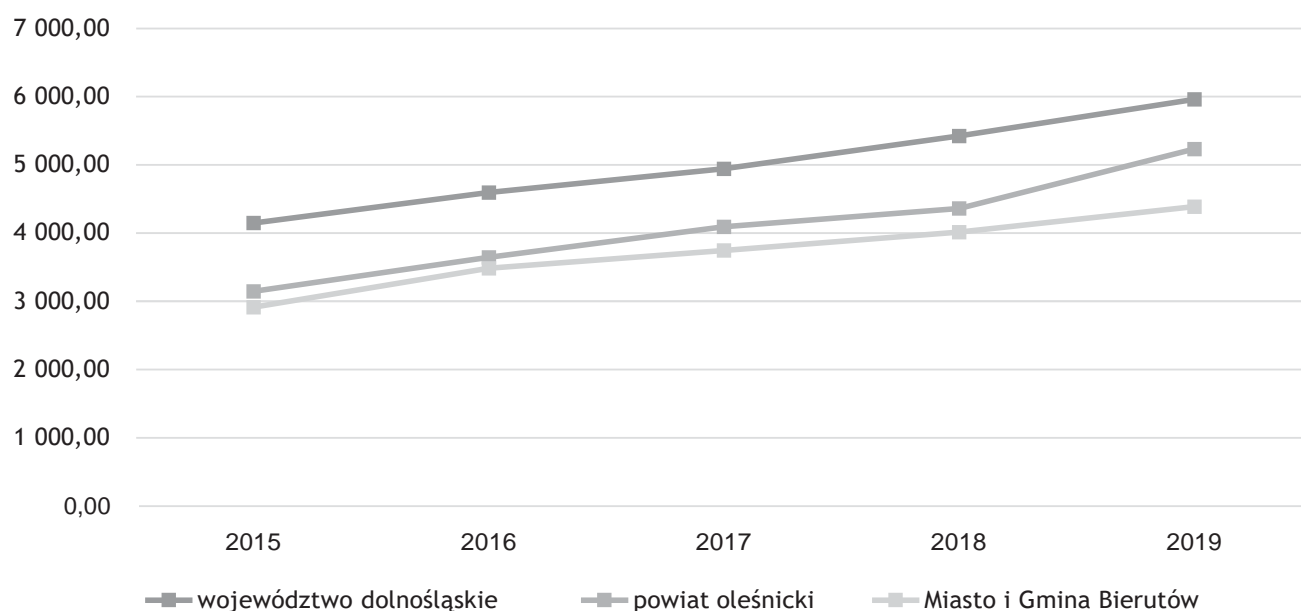
WYKONANIE BUDŻETU

W latach 2015-2019 dochody Miasta i Gminy Bierutów corocznie zwiększały się z poziomu 29,5 mln zł w 2015 roku do 43,7 mln zł w 2019 roku. Największy wzrost nastąpił w 2016 roku na skutek znacznego wzrostu dotacji na cele bieżące (w szczególności dotacja na program Rodzina 500+). Wówczas dochody zwiększyły się o 5,7 mln zł w porównaniu z rokiem poprzednim.

Przeliczając dochody na 1 mieszkańca wynosiły one średnio 3 484,84 zł, co sytuowało Gminę na nieco niższym poziomie w stosunku do średniej powiatu oleśnickiego. W 2019 roku dochód na 1 mieszkańca w Mieście i Gminie Bierutów wyniósł 4 388,05 zł i był on mniejszy o 1 433,04 zł od Gminy Oleśnica, która uzyskała najwyższy wynik w powiecie (5 821,09 zł).

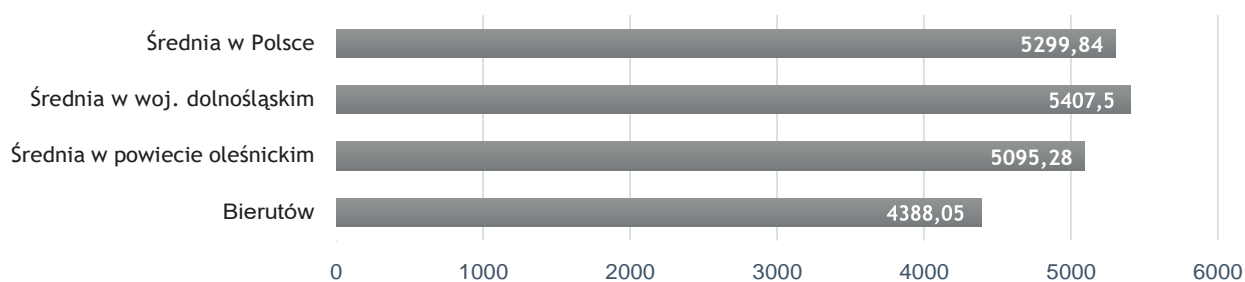
	Miasto i Gmina Bierutów	Średnia dla gmin w powiecie	Średnia dla gmin w województwie dolnośląskim
2015	2914,29	3322,57	3655,17
2016	3484,84	3776,49	4044,96
2017	3745,36	4216,38	4429,28
2018	4013,91	4498,48	5002,14
2019	4388,05	5095,28	5407,5

Tabela 7. Dochody JST ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca (wg faktycznego miejsca zamieszkania) [zł].

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.systemanaliz.pl

Rys. 9. Dochody ogółem na 1 mieszkańca w Mieście i Gminie Bierutów na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS. w latach 2015-2019

Rys. 10. Dochody ogółem na 1 mieszkańca w Mieście i Gminie Bierutów na tle powiatu i województwa

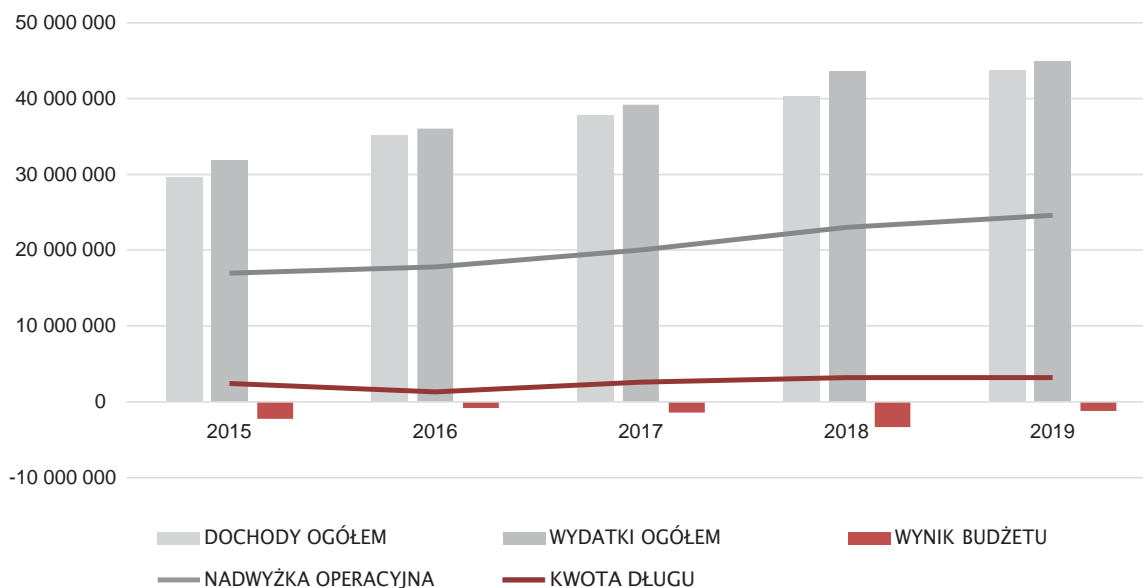
w roku 2019 Źródło: opracowanie własne na podstawie System analiza Samorządowych.

Wśród dochodów budżetowych najwyższy udział stanowią dochody bieżące (średnio 97%). Widoczny wpływ na ich kształtowanie ma coroczne i stabilne zwiększanie się udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych, subwencji oraz dochodów własnych.

Corocznie wzrastają również wydatki bieżące Gminy. W 2015 roku wydatki bieżące kształtowały się na poziomie 26,2 mln zł i w 2019 roku wzrosły do 39,6 mln zł.

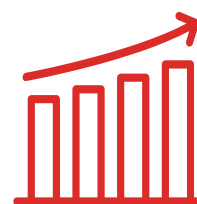
Tendencja ta jest zjawiskiem naturalnym, typowym dla gmin w Polsce. Ważne jest jednak, aby wzrost wydatków bieżących był współmierny do wzrostu uzyskiwanych dochodów bieżących.

W Mieście i Gminie Bierutów notuje się coroczną nadwyżkę operacyjną (różnica między dochodami a wydatkami bieżącymi) w tym w latach 2018 i 2019 na poziomie ok. 3 mln zł.

Rys. 11. Wykonanie budżetu Miasta i Gminy Bierutów w latach 2015-2019
Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych.

Należy również wspomnieć, że średnio Gmina przeznaczająca 5,2 mln zł na inwestycje rocznie. Wyjątek stanowił 2018 rok, w którym Gmina poniosła 7,7 mln zł na wydatki majątkowe. Skutkowało to ujemnym wynikiem budżetowym w tym roku na poziomie -3,3 mln zł. Ujemny wynik budżetu wpłynął z kolei na konieczność zaciągnięcia nowych zobowiązań na poziomie 4,6 mln zł. Spowodowało to wzrost zadłużenia do poziomu 23 mln zł. Kwota długu od 2015 roku corocznie wzrasta i na koniec 2019 roku wyniosła 24,6 mln zł (56% w stosunku do dochodów ogółem).

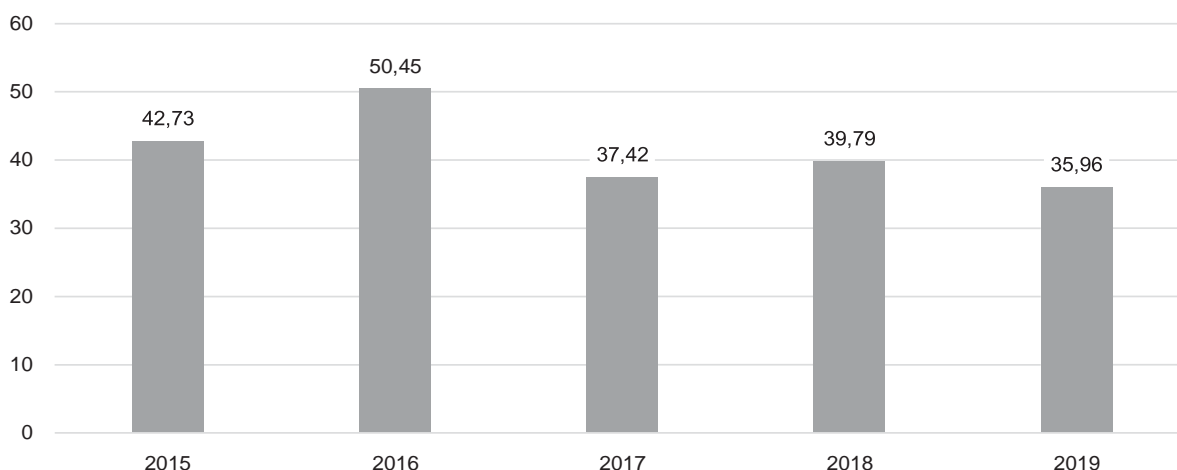

STRUKTURA DOCHODÓW I WYDATKÓW

Wśród dochodów budżetowych najważniejszą rolę odgrywają dochody własne, które decydują o samodzielności finansowej jednostki. Zalicza się do nich przede wszystkim podatki i opłaty lokalne. Jest to o tyle ważne, że w przypadku tej kategorii dochodów gmina posiada kompetencje do wydawania uchwał, dzięki którym może decydować o stawkach podatkowych, wprowadzaniu

ulg i zwolnień, umarzaniu należności, a także do przejmowania z nich wpływów.

Dzięki dużemu zakresowi swobody w kształtowaniu tych dochodów, jednostka może również oddziaływać na podmioty gospodarcze, które funkcjonują na danym terenie, a przez to stymulować rozwój lokalny.

Rys. 12. Udział dochodów własnych Miasta i Gminy Bierutów w dochodach ogółem w latach 2015-2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych.

W 2015 roku udział dochodów własnych Gminy w ogólnych dochodach stanowił 42,73%. W roku 2016 wartość ta kształtowała się na poziomie 50,45%: kolejnych latach, z wyjątkiem 2018 roku, nastąpił ich spadek do poziomu 35,96%. Było to związane przede wszystkim ze zwiększeniem się dotacji na cele bieżące przekazywanej z budżetu państwa. Wówczas nastąpił wzrost udziału dotacji w budżecie Gminy z 18,53% do 34,55%.

W zakresie dochodów własnych największe znaczenie mają dochody z tyt. udziału w podatku PIT, generujące w analizowanym okresie średnio 5,8 mln zł rocznie, następnie podatek od nieruchomości – 3,3 mln zł i podatek rolny –

1,2 mln zł. Z kolei wpływy z podatku CIT w analizowanym okresie wy-nosiły średnio 46 tys. zł rocznie, co oznacza, że działalność przedsiębiorstw na terenie Gminy jest bardzo mała.

Należy również mieć na uwadze, że potencjał finansowy Gminy w zakresie podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych jest wyższy. Wynika to z tego, że Gmina stosuje niższe niż maksymalne stawki podatkowe, a także stosuje ulgi i zwolnienia podatkowe. W efekcie w latach 2015-2019 łączna wartość zmniejszenia wpływów z tytułu podatku od nieruchomości wynosiła 1,6 mln zł (średnio 338 tys. zł rocznie), a z tytułu podatku od środków transportowych 379 tys. zł (średnio 75 tys. zł rocznie).

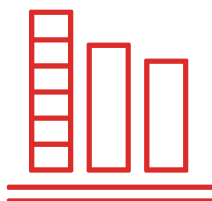
	2015	2016	2017	2018	2019
PIT	4 817 480	5 218 047	5 743 892	6 407 915	7 203 958
CIT	-65 059	59 169	39 892	107 097	93 747
podatek rolny	1 390 541	1 252 976	1 255 091	1 207 280	1 322 954
podatek od nieruchomości	3 284 086	3 217 839	3 516 479	3 493 761	3 422 428
podatek leśny	104 696	107 071	106 514	109 723	107 051
podatek od środków transportowych	120 338	130 467	153 090	148 669	165 331
karta podatkowa	28 575	28 534	23 063	16 559	15 453
podatek od czynności cywilnoprawnych	155 674	206 400	296 110	274 210	235 545
wpływy z opłaty skarbowej	26 889	30 512	26 218	25 858	27 815
wpływy z opłaty eksploatacyjnej	30 099	22 171	15 535	22 458	27 581

Tabela 8. Dochody podatkowe Miasta i Gminy Bierutów w latach 2015-2019

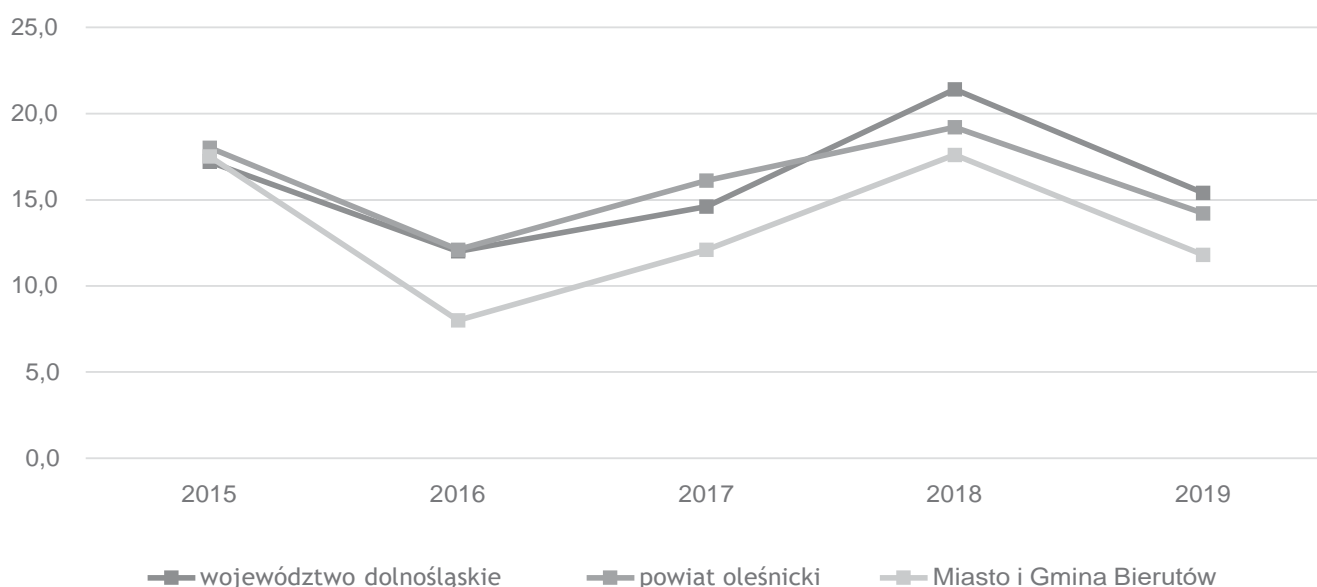
Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych.

Bierutów	Średnia w powiecie oleśnickim	Średnia w woj. Dolnośląskim	Średnia w Polsce
586.82	963.88	1178.88	809.22

Tabela 9. Dochody własne z podatków, opłat i majątku w przeliczeniu na 1 mieszkańca [zł] w roku 2019

Z kolei biorąc pod uwagę wydatki, największy ich udział przypadają w działach: oświata i wychowanie (średnio 29% w latach 2015-2019), rodzina (16%), pomoc społeczna (10%), administracja publiczna (10%), gospodarka komunalna i ochrona środowiska (9%).

Rys. 13. Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w Mieście i Gminie Bierutów na tle powiatu i województwa Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

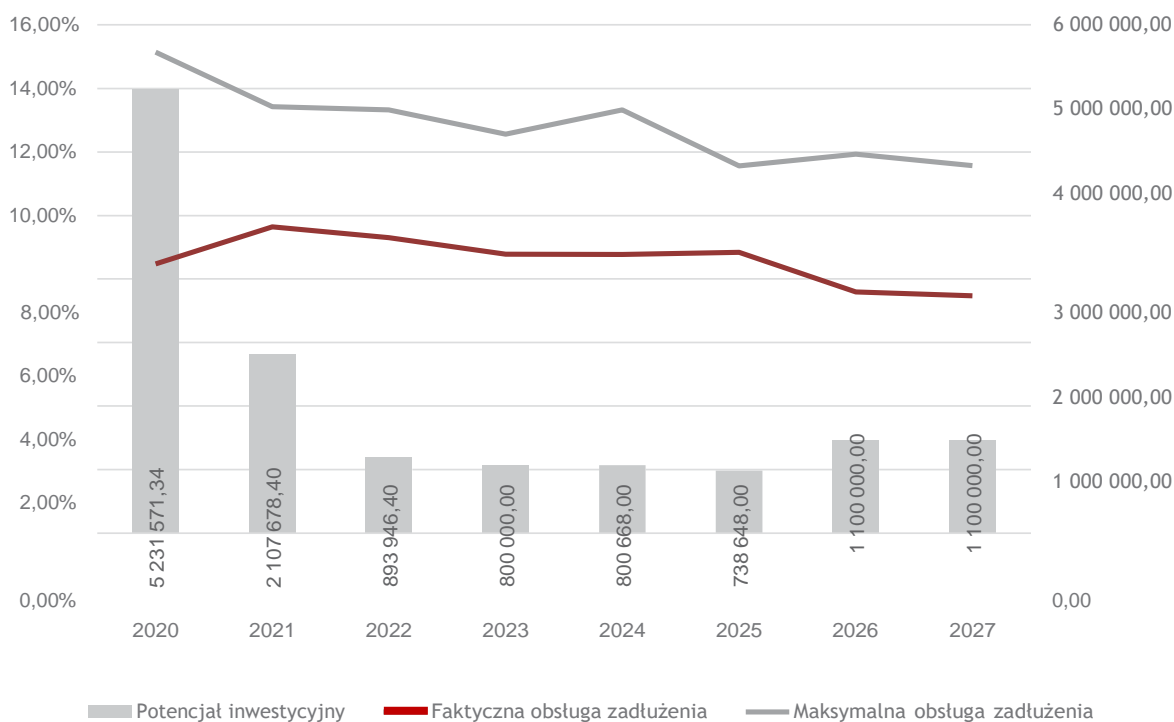
Wydatki inwestycyjne w latach 2015-2019 stanowiły 13% ogólnych wydatków. Był to wynik zbliżony do średniej powiatu. Przez cały analizowany okres średnia ta była zawsze niższa od średniej województwa i powiatu, a najniższy udział wydatków majątkowych zanotowano w Gminie w 2016 roku, kiedy wydatki na inwestycje stanowiły tylko

8% wydatków ogółem. Wyjątek stanowił 2018 rok, w którym udział wydatków inwestycyjnych wzrósł do poziomu 18%. Wskaźnik ilustrujący poziom wydatków inwestycyjnych w przeliczeniu na mieszkańca jest jednym ze wskaźników w analizie finansowej Gminy określającej jej atrakcyjność¹.

POTENCJAŁ INWESTYCYJNY

Wykres poniżej przedstawia kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia Miasta i Gminy Bierutów na lata 2020-2027 zgodnie z uchwałą nr XXV/311/20 Rady Miejskiej w Bierutowie z dnia 30 września 2020 roku zmieniającą uchwałę w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta i Gminy Bierutów na lata 2020-2038. Pozwala on na ocenę możliwości inwestycyjno-kredytowych Gminy w przyszłości.

Zgodnie z art. 243 ustawy o finansach publicznych, dopuszczalna wysokość spłaty zobowiązań JST w danym roku (faktyczna obsługa zadłużenia) nie może przekroczyć indywidualnie liczonego, maksymalnego wskaźnika obsługi zadłużenia. Jak wynika z wykresu, obecny kształt wskaźnika obsługi zadłużenia Miasta i Gminy Bierutów pozwala na obsługę dodatkowych zobowiązań.

Rys. 14. Kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia Miasta i Gminy Bierutów na lata 2021-2027
 Źródło: opracowanie własne na podstawie uchwały nr XXV/311/20 Rady Miejskiej w Bierutowie z dnia 30 września 2020 roku zmieniającej uchwałę w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta i Gminy Bierutów na lata 2020-2027.

Dodatkowo na wykresie przedstawiono potencjał inwestycyjny Gminy rozumiany jako suma środków finansowych pozostałych do dyspozycji, po pokryciu wszystkich bieżących kosztów funkcjonowania (wydatków bieżących) oraz spłacie obecnie zaplanowanych rat kapitałowych (rozchodów) w latach 2020-2027. Wynika z niego, że potencjał inwestycyjny w okresie prognozy (2021-2027) wyniesie około 7,5 mln zł.

CZĘŚĆ III: DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY

3.1. DEMOGRAFIA

Miasto i Gmina Bierutów w 2018 roku liczyła 9 988 mieszkańców, co w przeliczeniu na powierzchnię wynosiło 68 os./km². Z tego względu Gmina była na czwartym miejscu pod względem gęstości zaludnienia w powiecie (po Gminie Oleśnica, Syców i Twardogóra). Gminy Dziadowa Kłoda i Dobroszyce znajdujące się w tym samym powiecie liczyły w tym samym roku 43 os./km² (Gmina Dziadowa Kłoda) oraz 52 os./km² (Gmina Dobroszyce).

Tabela poniżej przedstawia zmiany liczby ludności w powiecie oleśnickim w latach 2015-2019. Wskazać należy, że w ciągu analizowanych lat liczba ludności w Gminie stopniowo się zmniejszała (z wyjątkiem 2016 roku).

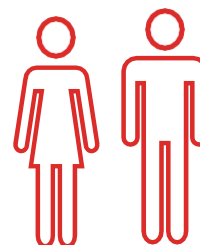
Dynamika spadku wynosiła 99,6%, co jest tendencją niekorzystną. Spadek liczby ludności obserwowany był również w pozostałych gminach powiatu z trzema wyjątkami: Gminy Dobroszyce, Gminy Oleśnica i Miasta i Gminy Syców. Z zestawienia wynika również, że liczba ludności w Mieście i Gminie Bierutów skupia 9% ludności powiatu, jest to jedną z niższych wartości wśród pozostałych gmin powiatu – najmniejszy udział ma Gmina Dziadowa Kłoda – 4%. Więcej ludności zamieszkuje obszar wiejski Gminy (około 51% mieszkańców). Należy również zaznaczyć, że spadek liczby mieszkańców dotyczy głównie części miejskiej.

JST	2015	2016	2017	2018	2019	udział w 2019 r.	średnia dynamika
Powiat oleśnicki	106 486	106 794	106 907	107 062	107 269	100%	100,2%
Oleśnica (miasto)	37 450	37 366	37 300	37 242	37 142	35%	99,8%
Bierutów	10 112	10 125	10 058	9 988	9 960	9%	99,6%
Dobroszyce	6 463	6 504	6 595	6 667	6 801	6%	101,3%
Dziadowa Kłoda	4 634	4 668	4 644	4 597	4 598	4%	99,8%
Międzybórz	5 111	5 118	5 096	5 095	5 092	5%	99,9%
Oleśnica (gmina wiejska)	12 936	13 132	13 299	13 535	13 854	13%	101,7%
Syców	16 771	16 797	16 834	16 878	16 874	16%	100,2%
Twardogóra	13 009	13 084	13 081	13 060	12 948	12%	99,9%

Tabela 10. Zmiany liczby ludności w powiecie oleśnickim w latach 2015-2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tendencję tą potwierdzają dane z 2019 roku, w którym liczba mieszkańców wynosiła 9 960 osoby, w tym 5 101 kobiet i 4 859 mężczyzn. Najliczniejszymi miejscowościami części wiejskiej są: Bierutów, Zbytowa, Stronia, Karwiniec, Solniki Wielkie i Wabienice następnie Gorzesław, Posadowice, Zawidowice, Jemielnia, Paczków, Solniki Małe, Kruszowice. Najniższa liczba mieszkańców jest w miejscowościach Kijowice, Sątok, Strzałkowa i Radziszyn.

Miejscowość	Liczba mieszkańców	Miejscowość	Liczba mieszkańców
Gorzestaw	368	Sątok	134
Jemielna	249	Solniki Małe	245
Karwiniec	478	Solniki Wielkie	467
Kijowice	186	Stronia	504
Kruszowice	205	Strzałkowa	123
Paczków	249	Wabienice	413
Posadowice	303	Zawidowice	294
Radzieszyn	45	Zbytowa	795
Ogółem:	5 058	Bierutów	4747

Tabela 11. Liczba mieszkańców poszczególnych miejscowości Miasta i Gminy Bierutów w 2019 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportu o stanie Gminy za 2019 rok.

Przyczyną spadku liczby mieszkańców Gminy jest wysokie ujemne saldo migracji oraz ujemny przyrost naturalny. W 2019 roku różnica między urodzonymi a zgonami wyniosła -12 osób, a saldo migracji w tym samym czasie było na poziomie -51 osób.

Porównując powyższe wskaźniki w przeliczeniu na 1000 mieszkańców na tle innych gmin można wnioskować, że

wskaźnik przyrostu naturalnego w Mieście i Gminie Bierutów był na porównywalnym poziomie do średniej w powiecie oleśnickim i niższy niż w województwie dolnośląskim, natomiast wskaźnik salda migracji był jednym z najwyższych w powiecie. Wskazać również należy, że wskaźniki te od 2015 roku ulegają pogorszeniu, co oznacza niekorzystną tendencję.

JST	przyrost naturalny na 1000 mieszkańców		saldo migracji na 1000 mieszkańców	
	2019 r.	zmiana wskaźnika od 2015 r.	2019 r.	zmiana wskaźnika od 2016 r.
DOLNOŚLĄSKIE	-2,00	-0,18	1,67	0,70
Powiat oleśnicki	0,35	-0,57	1,19	-0,02
Miasto Oleśnica	-0,51	-0,19	-2,48	-1,79
Gmina Bierutów	-1,20	-0,02	-5,12	-4,23
Gmina Dobroszyce	4,76	4,91	13,24	10,61
Gmina Dziadowa Kłoda	5,44	2,85	-5,66	-3,93
Gmina Międzybórz	2,37	4,72	-3,16	-3,75
Gmina Oleśnica	2,92	0,98	19,72	8,73
Gmina Syców	-0,06	-4,13	0,71	0,77
Gmina Twardogóra	-3,08	-5,39	-4,54	-5,31

Tabela 12. Przyrost naturalny i saldo migracji na 1 tys. mieszkańców w powiecie oleśnickim w 2015 i 2019 r. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Odnosząc się do struktury ludności, w Mieście i Gminie Bierutów obserwuje się znaczne starzenie się społeczeństwa, choć sytuacja jest nadal korzystniejsza w porównaniu do średniej województwa. W 2019 roku udział osób w wieku poprodukcyjnym w ludności w wieku produkcyjnym w Gminie był na poziomie 19,40%, z kolei w powiecie oleśnickim wynosił 22,2%, a w województwie dolnośląskim 24,2%. Warto również zwrócić uwagę na wskaźnik mieszkańców w wieku kreatywnym (ludność w wieku 25-34

lat w stosunku do ludności ogółem). Jego wysoka wartość pozytywnie wpływa na Gminę, ponieważ wskazuje na liczbę mieszkańców, którzy mogą stanowić główną siłę napędową rozwoju ekonomicznego. W Mieście i Gminie Bierutów udział osób w wieku kreatywnym jest wyższy niż średnia dla powiatu i województwa, choć od 2015 roku następuje spadek wskaźnika.

JST	mieszkańcy w wieku kreatywnym (%) ¹			senioralne obciążenie demograficzne (%) ²		
	2015	2019	dynamika	2015	2019	dynamika
Województwo dolnośląskie	16,11	13,96	87%	23,20	28,70	124%
Powiat oleśnicki	16,18	14,49	90%	20,80	25,50	123%
Miasto i Gmina Bierutów	16,84	15,00	89%	18,90	24,00	127%

1 ludność w wieku 25-34 lat w stosunku do ludności ogółem

2 ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym

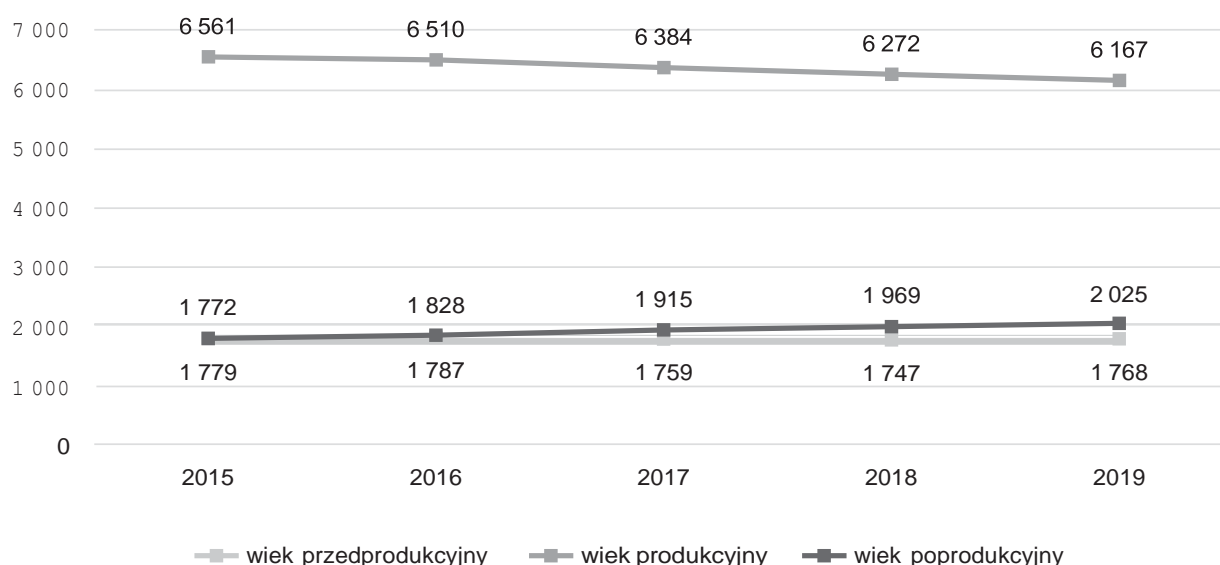
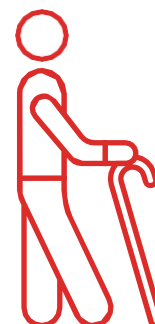
Tabela 13. Wskaźniki demograficzne dla Miasta i Gminy Bierutów w 2015 i 2019 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Senioralne obciążenie demograficzne to stosunek liczby osób w wieku poprodukcyjnym do liczby osób w wieku produkcyjnym. Opisuje on, ile osób w wieku poprodukcyjnym przypada na 100 osób w wieku produkcyjnym.

Powyższe wnioski odzwierciedla również wykres poniżej. Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym corocznie stopniowo maleje, choć tempo spadku jest niższew porównaniu do liczby osób w wieku produkcyjnym. Z kolei biorąc pod uwagę liczbę osób w wieku poprodukcyjnym, zauważalna jest odwrotna tendencja. W 2015 roku należy zwrócić uwagę na fakt, że osoby w wieku poprodukcyjnym zaczęły stanowić większy udział w społeczeństwie niż osoby w wieku przedprodukcyjnym, a sytuacja corocznie się

pogłębia. W przyszłości będzie to skutkowało wzrostem zapotrzebowania na nowe usługi społeczne, a jednocześnie spadku zapotrzebowania na inne, obecnie jeszcze poszukiwane.

Rys. 15. Struktura ludności w Mieście i Gminie Bierutów w latach 2015-2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

3.2. KAPITAŁ SPOŁECZNY

EDUKACJA PRZEDSZKOLNA I OPIEKA ŻŁOBKOWA

Na terenie Miasta i Gminy Bierutów znajduje się 1 przedszkole publiczne – Przedszkole Miejskie w Bierutowie, 2 oddziały przedszkolne przy Szkołach Podstawowych w Zbytowej i Wabienicach. W 2019 roku do placówek publicznych uczęszczało łącznie 290 dzieci, a średnia wielkość oddziału wynosiła 20 osób. Tabela poniżej przedstawia dane dotyczące poszczególnych przedszkoli gminnych. Najwięcej dzieci uczęszcza do Przedszkola Miejskiego w Bierutowie (219 dzieci), gdzie średnia wielkość oddziału wynosi 25 osób. Przedszkole Miejskie w Bierutowie dysponuje w nowej części budynku przy ul. Kolejowej 7 sześcioma salami dydaktycznymi dla dzieci. Znajduje się w nim również gabinet logopedyczny oraz gabinet do zajęć terapeutycznych. W holu przedszkola umiejscowiona jest szatnia. Trzy oddziały przedszkolne na podstawie umowy użyczenia są zlokalizowane w budynku Szkoły Podstawowej przy ul. Krasińskiego 3. Oprócz trzech sali dydaktycznych, znajduje się tam pomieszczenie będące szatnią oraz aneks kuchenny na potrzeby wydawania posiłków. Przedszkole wyposażone jest w jedną tablicę multimedialną oraz 2 komputery i 5 laptopów. Na terenie przedszkola nie ma placu zabaw dla dzieci.

Obecnie w Bierutowie trwa budowa nowego budynku przedszkola. Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych są mniejsze. Oddziały w Zbytowej i Wabienicach liczą odpowiednio po 36 i 35 dzieci.

Należy również zwrócić uwagę na godziny otwarcia poszczególnych placówek przedszkolnych. Maksymalny czas otwarcia przedszkoli publicznych wynosi 9 i pół godziny i dotyczy Przedszkola Miejskiego w Bierutowie. Oddziały przy szkołach podstawowych otwarte są przez 4 i pół godziny. Miesięczny koszt utrzymania jednego miejsca w przedszkolu gminnym w 2019 roku wyniósł 1007,17 zł.

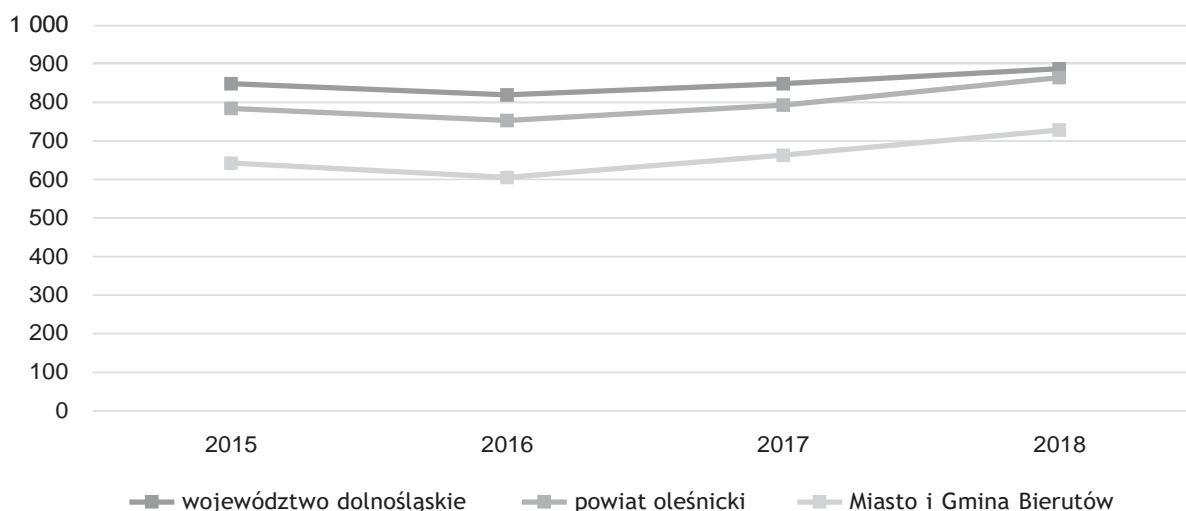
	Nazwa	Liczba dzieci	Liczba oddziałów	Średnia wielkość oddziału	Godziny otwarcia
Przedszkola publiczne					
1	Przedszkole Miejskie w Bierutowie	219	9	25	6.30-16.00
2	Oddział przedszkolny przy SP w Zbytowej	36	2	19	8.30-13.30
3	Oddział przedszkolny przy SP w Wabienicach	35	2	17	8.30-13.30
OGÓLEM		290	13	20	

Tabela 14. Opieka przedszkolna na terenie Miasta i Gminy Bierutów w 2019 roku

Źródło: opracowanie własne.

Kolejny wykres przedstawia wskaźnik liczby dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1 tys. dzieci w wieku 3-5 lat w Mieście i Gminie Bierutów na tle powiatu i województwa. Wynika z niego, że poziom upowszechniania edukacji przedszkolnej jest niski. W 2018 roku średnio 864 dzieci na 1 tys. dzieci w wieku 3-5 lat uczęszczało do przedszkoli w powiecie oleśnickim, a w województwie dolnośląskim było ich 887 (w Mieście i Gminie Bierutów w tym samym roku wskaźnik ten wynosił 728).

Należy jednak wskazać, że tendencja się poprawia i wzrasta od 2016 roku z poziomu 605 do poziomu 728 w 2018 roku. Gmina na bieżąco analizuje zgodność dostosowania obecnej oferty przedszkoli do oczekiwań mieszkańców oraz chce dążyć do zwiększenia wskaźnika upowszechniania m.in. przez możliwość przyjęcia i organizacji miejsc w przedszkolu dla dzieci młodszych.

Rys. 16. Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1 tys. dzieci w wieku 3-5 lat w Mieście i Gminie Bierutów na tle powiatu i województwa. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na terenie Gminy funkcjonuje również Niepubliczny Żłobek „U Kubusia Puchatka” w Bierutowie, który jest otwarty w godz. 7.00-17.00 i posiada jedną grupę. W 2019 roku uczęszczało do niego 16 dzieci. Miesięczna kwota dotacji dla żłobka niepublicznego w 2019 roku wynosiła w sumie 360,00 zł, w tym 350,00 zł za pobyt i 10,00 zł na wyżywienie.

Biorąc pod uwagę, że w 2019 roku liczba dzieci do lat 3 w Gminie wynosiła 290 osób, stopień upowszechnienia edukacji żłobkowej był na niskim poziomie 5,52%. Gmina zauważa potrzebę rozwoju opieki żłobkowej i planuje utworzenie żłobka publicznego.

EDUKACJA SZKOLNA

W Gminie działają 3 publiczne szkoły podstawowe: w Bierutowie, Zbytowej i Wabienicach. Wykaz szkół publicznych przedstawia poniższa tabela. W 2019 roku do szkół uczęszczało łącznie 685 uczniów w 43 oddziałach, co średnio wynosiło 13 uczniów na oddział. Najwięcej uczniów

(547) liczyła SP w Bierutowie, następnie SP w Wabienicach (81) oraz w Zbytowej (57). Wynika z tego, że SP w Bierutowie liczyła o wiele więcej uczniów niż łączna liczba uczniów w dwóch pozostałych szkołach. Posiadała ona również najwięcej oddziałów i największy obwód szkolny.

	Nazwa	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Średnia wielkość oddziału	Liczba nauczycieli (etat)	Granice obwodu szkolnego
1	SP w Bierutowie	547	26	21	58 (56,72)	Miasto Bierutów oraz wsie: Karwiniec, Kijowice, Kruszowice, Paczków, Posadowice, Radzieszyn, Sątok, Solniki Małe, Solniki Wielkie
2	SP w Zbytowej	57	7	8	19 (15,76)	Zbytowa, Zawidowice
3	SP w Wabienicach	81	10	10	18 (14,83)	Wabienice, Stronia, Jemielna, Gorzesław, Strzałkowa
	OGÓŁEM	685	43	13	95	

Tabela 14. Szkoły publiczne na terenie Miasta i Gminy Bierutów w 2019 roku

Źródło: opracowanie własne.

W budynku Szkoły Podstawowej w Bierutowie znajdują się 24 sale dydaktyczne, 2 świetlice szkolne, biblioteka, dwa gabinety pedagogiczne, jeden logopedyczny oraz gabinet

profilaktyki – pielęgniarka szkolna. Sale dydaktyczne wyposażone są w 17 projektorów, 6 tablic interaktywnych, ekrany elektryczne, laptopy i komputery.

Szkoła Podstawowa w Wabienicach posiada 10 sal dydaktycznych, wyposażonych w 2 tablice interaktywne i komputery.

Dodatkowo w Mieście Bierutów funkcjonuje Zespół Szkół Ponadpodstawowych im. Wł. Reymonta prowadzony przez powiat. Szkoła oferuje naukę w Liceum Ogólnokształcącym, w tym m.in. w klasie mundurowej oraz w Technikum na dwóch kierunkach: technik logistyki i technik informatyk.

Wszystkie szkoły gminne prowadzą doradztwo zawodowe oraz biorą udział w programie unijnym „Nowoczesne szkoły - wsparcie kształcenia kompetencji kluczowych na terenie Gminy Bierutów”. Projektem objętych jest 32% kadry SP w Bierutowie, 58% kadry SP w Zbytowej oraz 80% kadry SP w Wabienicach. Dodatkowo Szkoła Podstawowa w Bierutowie uczestniczy w projektach: „Piękna nasza Polska cała”, „Mały Mistrz”, „Owoce i warzywa w szkole”, „Szkłanka mleka”, „Czy świat jest matematyczny” oraz „Umiem pływać”.

W 2019 roku dostępnymi formami wsparcia uczniów z trudnościami w nauce były: zajęcia pozalekcyjne

przedmiotowe, zajęcia logopedyczne oraz zajęcia korekcyjno-kompensacyjne. Uczestniczyło w nich w sumie 108 uczniów w tym 40 z SP w Bierutowie, 20 z SP w Zbytowej oraz 48 z SP w Wabienicach. Dodatkowo w SP w Bierutowie organizowano zajęcia wyrównawcze z języka polskiego, języka niemieckiego, języka angielskiego i matematyki. Udział w zajęciach wyrównawczych brało 171 uczniów. Od 2018 roku zaprzestano prowadzenia zajęć z historii.

W latach 2015-2019 wsparciem uczniów ze specjalnymi potrzebami objęci byli uczniowie ze Szkół Podstawowych w Bierutowie i Wabienicach. W Wabienicach w tym okresie z pomocy korzystało 36 uczniów. Tendencja jest spadkowa i w 2019 roku było to 4 uczniów, co stanowiło 3% uczniów. W SP w Bierutowie uczniowie z opinią poradni psychologiczno-pedagogicznej stanowili średnio w badanym okresie ok. 11% uczniów. W tym samym okresie uczniowie z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego stanowili w SP w Wabienicach średnio 1% uczniów, a w SP w Bierutowie ok. 3%. W SP w Zbytowej liczba uczniów z orzeczeniem wzrosła z 1 osoby w 2015 roku do 4 osób w 2019 roku.

Gmina udziela wsparcia uczniom ze specjalnymi potrzebami w następującym zakresie:

- zajęcia rewalidacyjne z pedagogiem i z logopedą,
- zajęcia socjoterapeutyczne oraz rozmowy indywidualne,
- zajęcia o charakterze terapeutycznym,
- podnoszenie kompetencji społecznych,
- zajęcia wyrównujące wiedzę,
- zajęcia z zakresu niwelowania specyficznych trudności w uczeniu się,
- zajęcia korekcyjno-kompensacyjne.

Miasto i Gmina Bierutów zamierza wprowadzić Program Wspierania Edukacji Uzdolnionych Dzieci i Młodzieży „Zdolni znad Widawy”. Beneficjentami programu będą mieszkający na terenie Gminy uczniowie szkół uczęszczający do klas IV-VIII szkół podstawowych osiągający wysokie wyniki w nauce, znaczące sukcesy naukowe, artystyczne i sportowe. Realizacja Programu odbywać się będzie w oparciu o środki finansowe pochodzące z budżetu Miasta i Gminy Bierutów, a ich wysokość określać będzie każdorazowo uchwała budżetowa na dany rok. Program obejmuje działania w zakresie pracy nauczyciela z uczniem szczególnie uzdolnionym w szkole oraz promowania uczniów szczególnie uzdolnionych.

Wszystkie szkoły na terenie Gminy wyposażone są w obiekty sportowe, pracownie przedmiotowe, sale sportowe lub boiska, świetlice oraz toalety. Świetlice w szkołach

w Wabienicach i Bierutowie są otwarte do godz. 16:00, a w Zbytowej do godz. 15:00. Szkoły w Zbytowej i Wabienicach posiadają stołówki, z których korzysta odpowiednio 20% i 70% dzieci. Szkoła Podstawowa w Bierutowie dysponuje pomieszczeniem do wydawania posiłków. Tylko ta szkoła posiada gabinet pielęgniarki.

Wszystkie szkoły wolne są od barier architektonicznych utrudniających w znacznym stopniu użytkowanie obiektów przez osoby z niepełnosprawnością. Przy szkołach w Zbytowej i Wabienicach zlokalizowane są place zabaw, a SP w Wabienicach dodatkowo posiada siłownię zewnętrzną. Bezpośrednio z budynkiem Szkoły Podstawowej w Bierutowie połączona jest nowa hala widowiskowo-sportowa oraz zewnętrzne boisko lekkoatletyczne.

Szkoła Podstawowa	Bierutów	Zbytowa	Wabienice
Obiekty sportowe	tak	tak	tak
Pracownie przedmiotowe	tak	tak	tak
Sale sportowe / boiska	tak	tak	tak
Stołówki szkolne	brak	tak	tak
Szafki dla każdego ucznia	nie	tak	tak
Świetlice	tak	tak	tak
Toalety / prysznice	tak / tak	tak / tak	tak / nie
Parkingi dla kadry / rodziców	nie	tak	nie
Gabinet pielęgniarstwa	tak	nie	nie
Liczba stypendystów w 2019 r.	0	0	0
Bariery architektoniczne	brak	brak	brak

Tabela 15. Stan bazy dydaktycznej szkół w 2019 roku

Źródło: opracowanie własne.

Na terenie Miasta i Gminy Bierutów zorganizowany jest dowóz uczniów do szkół. Dzieci są dowożone ze szkoły z następujących miejscowości: Zbytowa, Zbytowa Osiedle, Zawidowice, Grędzina, Brzezinki. Z dowozu do szkół korzysta 39% uczniów SP w Bierutowie, 55% uczniów SP Zbytowej i 60% uczniów SP w Wabienicach. Transport uczniów odbywa się w godz. 7.15-15.20 i umożliwia on uczestnictwo uczniów w zajęciach pozalekcyjnych. Najdłuższy kurs autobusu wynosi 25 minut.

Ponad 18% uczniów z terenu Miasta i Gminy Bierutów uczęszczało w 2019 r do szkół poza obszarem Gminy. Odsetek ten spada, a w 2015 roku wynosił aż 34%. Jako główne powody uczęszczania do szkół w innych gminach podaje się lepsze wyposażenie szkół, lepszą ofertę dydaktyczną oraz możliwość szybszego powrotu do domu. Głównymi kierunkami dojazdów do szkół spoza gminy są Wików, Oleśnica, Namysłów i sporadycznie Wrocław.

Obsługę gminnych szkół i przedszkoli organizuje Urząd Miejski w Bierutowie przy pomocy Centrum Usług

Wspólnych. CUW realizuje, organizuje i prowadzi zadania jednostki obsługującej, polegające na obsłudze administracyjnej, finansowej oraz organizacyjnej.

CUW wykonuje zadania w zakresie:

- obsługi kadrowo – płacowej,
- rachunkowości i sprawozdawczości, w tym sprawozdawczości finansowej, budżetowej i oświatowej,
- administracyjno-organizacyjnym,
- udzielania zamówień publicznych.

Poniższa tabela prezentuje wyniki egzaminów gimnazjalnych w Mieście i Gminie Bierutów w porównaniu do średnich wyników dla powiatu, województwa oraz kraju. W 2019 roku uczniowie Gminy osiągnęli niższe wyniki od średniej dla powiatu z historii i wiedzy o społeczeństwie, języka polskiego, matematyki oraz języka angielskiego na poziomie podstawowym. Były one też znacząco niższe od średniej wojewódzkiej. Znacząco wyższy wynik od średniej powiatu i województwa uczniowie uzyskali tylko z języka niemieckiego na poziomie podstawowym.

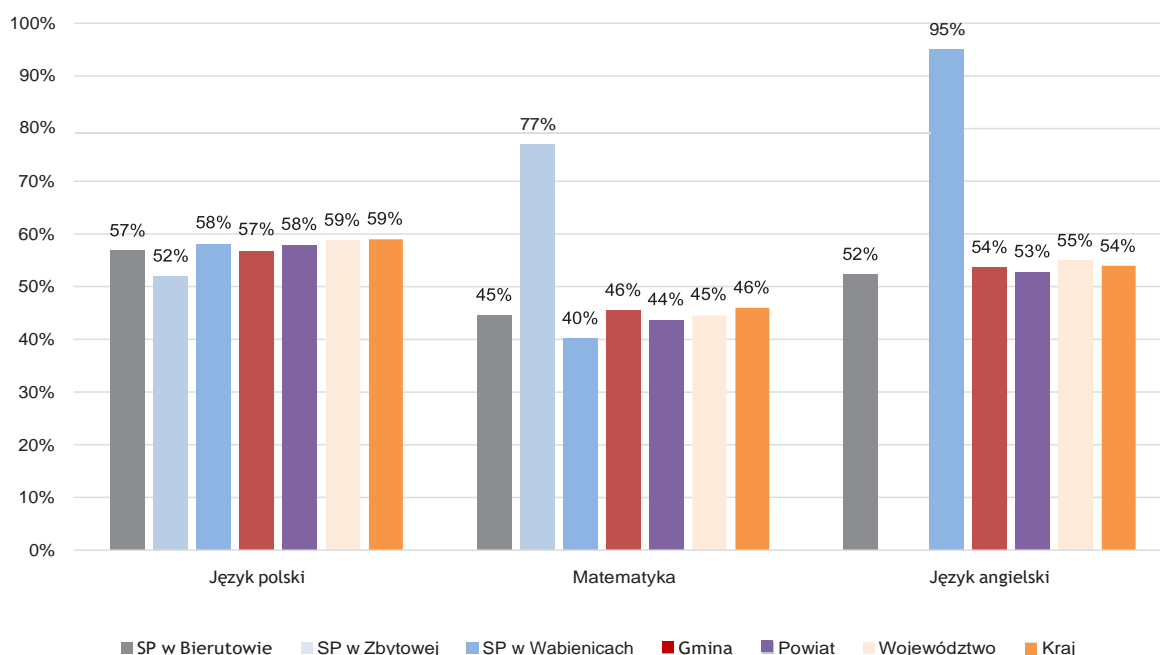
	Średni wynik % gminy					Średni wynik % powiatu w 2019	Średni wynik % województwa w 2019	Średni wynik % kraju w 2019
	2015	2016	2017	2018	2019			
Historia/wiedza o społeczeństwie	61,2	56,0	58,2	61,2	54,6	56,1	58,0	59,0
Język polski	54,3	59,6	66,3	67,1	55,0	59,2	61,3	63,0
Matematyka	42,2	41,0	45,2	47,3	34,0	38,3	41,2	49,0
Przedmioty przyrodnicze	42,4	44,9	46,8	46,6	41,9	45,9	49,0	43,0
J. angielski – poziom podstawowy	52,0	50,4	54,3	50,0	47,5	65,7	68,9	68,0
J. niemiecki – poziom podstawowy	49,2	55,2	48,7	47,9	60,2	46,5	51,3	51,0

Tabela 16. Wyniki egzaminu gimnazjalnego w Mieście i Gminie Bierutów w latach 2017-2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE Wrocław.

Biorąc pod uwagę wyniki egzaminu ósmoklasisty, najlepszy wynik dotyczył języka angielskiego, a najgorszy matematyki. Należy zwrócić uwagę na bardzo wysoki wynik z języka angielskiego w Szkole Podstawowej w Wabienicach, który jest bardzo wysoki – jednak statystycznie mało istotny z uwagi na fakt, że egzamin ten podejmowała tylko jedna osoba. Średni wynik z języka polskiego dla Miasta i Gminy Bierutów był zbliżony do średniej powiatowej, wojewódzkiej i krajowej. W porównaniu z powiatem i województwem, wyższy był średni wynik szkół na terenie Gminy z matematyki (podwyższony przez szkołę w Wabienicach).

Wynik średni z języka angielskiego był zbliżony do wyników w powiecie i bardzo zbliżony do wyników wojewódzkich i krajowych. Na wykresie zauważyć można również zróżnicowanie wyników pomiędzy szkołami. Najlepsze wyniki z języka polskiego i angielskiego osiągnęła Szkoła Podstawowa w Wabienicach, a najwyższy wynik z matematyki w Szkole Podstawowej w Zbytowej. Żaden z uczniów nie przystąpił do egzaminu z języka angielskiego w SP w Zbytowej.

Rys. 16. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w Mieście i Gminie Bierutów w 2020 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE Wrocław.

Tabela poniżej przedstawia dane dotyczące wykonania wydatków w dziale 801 Oświata i wychowanie w latach 2015-2019. Można z niej wnioskować, że wydatki bieżące na oświatę, poza 2017 rokiem, corocznie wzrastały. Najwyższy udział stanowiły wydatki na wynagrodzenia i pochodne

(średnio 68% wydatków bieżących). Pozostałe wydatki bieżące mieściły się w przedziale 2,5-3,2 mln zł rocznie. Najwyższe wydatki majątkowe wystąpiły w 2017 i 2018 roku (wynosiły kolejno 279,8 i 549,1 tys. zł). W 2018 roku wydatki inwestycyjne zmalały do poziomu 65,4 tys. zł.

	2015	2016	2017	2018	2019
WYDATKI OGÓŁEM	10258363,73	11544627,59	11306839,2	11663332,66	12289290,25
Wydatki bieżące, w tym:	10215313,73	11464437,59	11026996,7	11114277,03	12223855,23
Wynagrodzenia i pochodne	7696453,67	8596971,39	7895248,47	8413319,74	9061180,00
Pozostałe wydatki bieżące	2518860,06	2867466,20	3131748,23	2700957,29	3162675,23
Wydatki majątkowe	43050,00	80190,00	279842,50	549055,63	65435,02
SUBWENCJA OŚWIATOWA	6936745,00	7555344,00	7280116,00	731688,004	7733387,00
Różnica między subwencją oświatową a wydatkami w dziale 801	3321618,73	3989283,59	4026723,2	4346448,66	4555903,25
Stopień pokrycia	68%	65%	64%	63%	63%

Tabela 17. Wydatki w dziale 801 Oświata i wychowanie w Mieście i Gminie Bierutów w latach 2015-2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych.

W tabeli można również zwrócić uwagę na poziom przyznanej subwencji oświatowej oraz stopień, w jakim pokrywa ona wydatki na oświatę w Gminie. Wynika z niej, że subwencja oświatowa w żadnym z analizowanych lat nie pokrywała w całości wydatków na oświatę.

Dodatkowo zauważa się malejący stopień pokrycia wydatków subwencją, co oznacza, że coraz więcej wydatków oświatowych Gmina musi pokrywać z dochodów własnych. W 2015 roku wskaźnik ten wynosił 68%, a w 2019 roku obniżył się do poziomu 63%.

KULTURA I SPORT

Jednostką kultury działającą na terenie Miasta i Gminy Bierutów jest Ośrodek Kultury i Sportu w Bierutowie, który w ramach oferty stałej organizuje zajęcia plastyczne, zajęcia gry na gitarze, tenisa stołowego oraz zajęcia wokalne. Ośrodek ten zajmuje się również przygotowywaniem imprez okolicznościowych, konkursów i wystaw odbywających się na terenie Gminy. Ośrodek prowadzi swoje działania w godzinach od 8:00 do 19:30.

Do najważniejszych cyklicznych wydarzeń kulturalnych organizowanych przez OKiS w Bierutowie należą:

- Jarmark Bierutowski,
- Dożynki Gminne,
- Warsztaty Wielkanocne,
- Warsztaty Bożonarodzeniowe,
- Zaduszki Bierutowskie,
- Dzień Dziecka,
- Wakacje z OKiSem,
- Ferie z OKiSem,
- Piknik Rodzinny.

W najważniejszych wydarzeniach 2019 roku udział brała następująca liczba uczestników:

- Jarmark Bierutowski – ok. 1500-2000 osób (każda grupa wiekowa),
- Dożynki Gminne – ok. 300-500 osób (każda grupa wiekowa),
- Dzień kobiet - 300 osób (przeważnie osoby po 50 roku życia),
- Warsztaty Wielkanocne - ok. 200 osób (każda grupa wiekowa),
- Warsztaty Bożonarodzeniowe - ok. 300-400 osób (każda grupa wiekowa),
- Warsztaty gitary, plastyczne – ok. 30 osób (głównie dzieci).

W Gminie działa Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Bierutowie oraz jej 2 filie w Solnikach Wielkich i Zbytowej. Biblioteka realizuje zadania w zakresie:

1. Zaspokajania potrzeb czytelniczych, upowszechniania i rozwoju wiedzy, nauki i kultury;
2. Organizowania czytelnictwa i udostępniania materiałów;
3. Prowadzenia różnorodnych form pracy z czytelnikami, rozwijania zainteresowania książką;
4. Popularyzacji nauki, kultury i sztuki;
5. Współdziałania z innymi bibliotekami, instytucjami upowszechniania kultury, organizacjami i towarzystwami w rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb oświatowych i kulturalnych społeczeństwa;
6. Organizowania zajęć dla przedszkolaków i dzieci – wspólne czytanie, zapoznanie z książką;
7. Organizacji nocy w bibliotece dla dzieci oraz zajęć w czasie wolnym – w okresie wakacji, ferii.

OKiS i Biblioteka Miejska zajmują się również współpracą z innymi placówkami z ościennych Gmin pod kątem upowszechniania kultury i sportu. Reprezentują także w warsztatach, wystawach i innych wydarzeniach kulturowych w innych gminach. Ośrodek finansowany był w 2019 roku z następujących źródeł:

- dotacja z Urzędu Miejskiego w Bierutowie - 1.247.300 zł;
- środki pozabudżetowe - granty zewnętrzne: program Dom Kultury+ Inicjatywy lokalne 2019 - 30.000 zł; program Bardzo Młoda Kultura - 10.000 zł; program Seniorzy w Akcji - 13.000 zł.;
- pozyskiwanie indywidualnych sponsorów na dofinansowanie imprez - 2.000 zł.

Na terenie Gminy czynne są również świetlice wiejskie w miejscowościach: Jemielnia, Paczków, Zawidowice, Kruszowice, Solniki Małe, Solniki Wielkie, Gorześlów, Karwiniec, Radziszyn, Zbytowa, Strzałkowa, Stronia, Posadowice i Sątok. Cztery z nich to obiekty nowe, jedna jest po remoncie, a dziewięć wymaga remontu.

Stan bazy sportowej jest wysoko rozwinięty. Na terenie Miasta i Gminy Bierutów zlokalizowane są następujące obiekty sportowe:

- Stadion Miejski w Bierutowie z pełnowymiarowym boiskiem trawiastym – wymagający remontu,
- Dom Sportowca w Bierutowie – wymagający remontu,
- Sala Gimnastyczna przy ul. Namysłowskiej w Bierutowie – wymagająca remontu,
- Hala Sportowo-Widowiskowa w Bierutowie z pełnowymiarowym boiskiem i siłownią – nowy obiekt,
- Boisko Sportowe ORLIK – nowy obiekt,
- Boisko lekkoatletyczne przy SP w Bierutowie – nowy obiekt.

Hala widowiskowo-sportowa dostępna jest w godzinach od 6:00 do 22:00, boisko ORLIK w godzinach od 9:00 do 21:00,

natomiast boisko lekkoatletyczne dostępne jest całą dobę. Na terenie Miasta i Gminy Bierutów prężnie funkcjonują kluby sportowe: Klub Sportowy Widawa, Uczniowski Klub Sportowy Bierutów, Ludowy Zespół Sportowy Solniki Małe, Ludowy Zespół Sportowy Zbytowa oraz Ludowy Zespół Sportowy Wabienice.

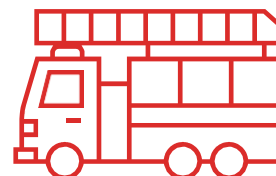
Ponadto na terenie Gminy funkcjonuje Bierutowska Grupa Biegowa. W 2019 roku Gmina dofinansowała kluby sportowe kwotą 100 tys. zł. Fundusze zostały przekazane w ramach konkursu na rozwój sportu na terenie Gminy.

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Miasto i Gmina Bierutów podlega pod Komendę Powiatową Policji w Oleśnicy. W Mieście Bierutów przy ul. Wrocławskiej 37 zlokalizowany jest Posterunek Policji. Nad bezpieczeństwem mieszkańców czuwa 16 funkcjonariuszy (1 funkcjonariusz na 613 osób).

Na terenie Miasta i Gminy Bierutów nie ma Oddziału Państwowej Straży Pożarnej, ale jest 6 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej w: Bierutowie, Zbytowej, Wabienicach, Solnikach Wielkich, Gorzesławiu i Posadowicach. OSP w Bierutowie, Zbytowej i Wabienicach zrzeszone są w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym. W 2019 roku jednostki łącznie brały udział w 129 akcjach dotyczących pożarów i 98 innych akcjach.

Część terenu Miasta i Gminy Bierutów objęta jest monitoringiem w celu zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańców oraz zmniejszenia wandalizmu na mieniu Gminy. Monitoring usytuowany jest na Rynku, Stadionie

Miejskim, PSZOK Bierutów, budynku Urzędu Miejskiego, na trzech remizach OSP oraz dwóch świetlicach wiejskich. Na terenie Gminy nie funkcjonuje straż gminna.

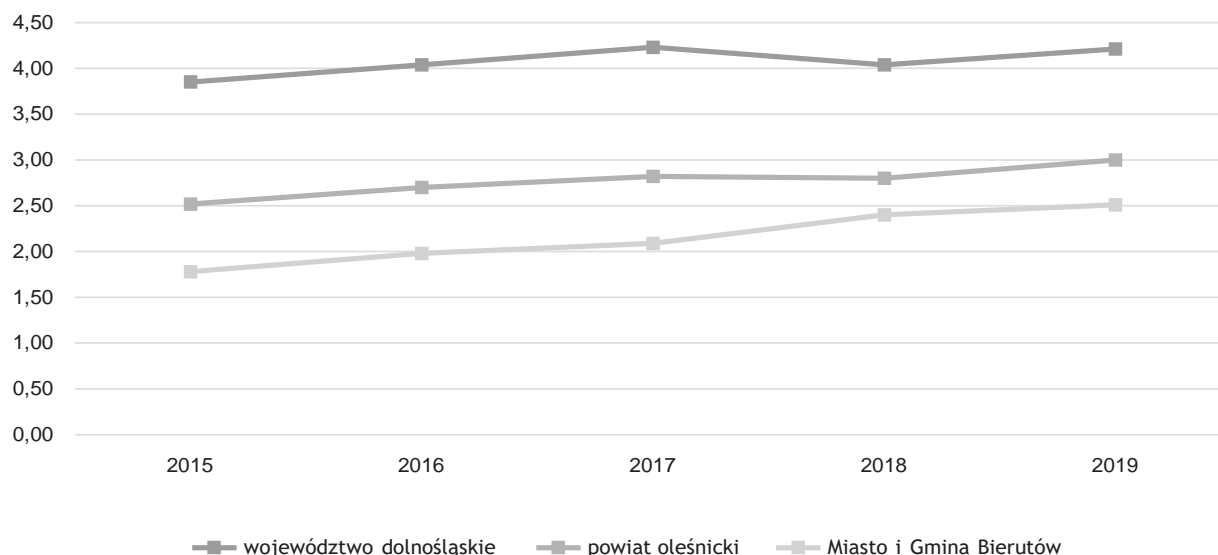
Gmina posiada Plan zarządzania kryzysowego Miasta i Gminy Bierutów. Stanowi on jedno z podstawowych narzędzi Burmistrza Bierutowa oraz Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego w przypadku wystąpienia zagrożenia powodującego lub mogącego spowodować sytuację kryzysową o skutkach obejmujących teren gminy. Struktura planu pozwala na uniknięcie powielania działań planistycznych i ratunkowych dla każdego zagrożenia i każdego zadania.

FUNDACJE, STOWARZYSZENIA I ORGANIZACJE SPOŁECZNE

Na terenie Miasta i Gminy Bierutów funkcjonuje 21 organizacji pozarządowych, w tym 2 fundacje, 7 stowarzyszeń, 6 Ochotniczych Straży Pożarnych i 6 klubów sportowych. Najważniejszymi organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie Miasta i Gminy Bierutów oraz partnerami społecznymi, gospodarczymi, kulturalnymi są:

- Stowarzyszenie Rozwoju Ziemi Bierutowskiej im. Romka Kazimierskiego,
- Stowarzyszenie Bierutowianie BIS,
- Zespół Pieśni Ludowej Miasta i Gminy Bierutów,
- Związek Harcerstwa Polskiego – Hufiec Bierutów,
- UKS Bierutów,
- LZS Zbytowa,
- LZS Solniki Małe,
- KS Widawa Bierutów.

Oprócz tego na terenie Gminy działają Koła Gospodyń Wiejskich. Gmina zawarła także porozumienie o współpracy z 10 Wrocławskim Pułkiem Dowodzenia gównie w zakresie wsparcia klasy mundurowej Zespołu Szkół Ponadpodstawowych w Bierutowie.

Rys. 17. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 tys. mieszkańców w Mieście i Gminie Bierutów na tle powiatu i województwa Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Powyższy wykres prezentuje liczbę fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych przypadających na jednego mieszkańca w Mieście i Gminie Bierutów na tle powiatu i województwa, w których jest położona. Zauważyć można, że w analizowanych latach liczba ta utrzymywała się na podobnym poziomie. W porównaniu z zestawionymi jednostkami wskaźnik ten jest najniższy dla Gminy, a najwyższy dla województwa. W 2019 wynosił 2,51 dla

Miasta i Gminy Bierutów, 3,0 dla powiatu oleśnickiego i 4,21 dla województwa dolnośląskiego.

W ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi Gmina udziela dotacje na realizację zadań w formie wspierania wykonywania zadań własnych samorządu. Dofinansowania przyznane zostały na drodze rozstrzygnięcia konkursów. W 2019 roku Gmina przeznaczyła w ramach 4 konkursów budżet w wysokości 148 tys. zł.

Nazwa podmiotu		2019
1	Stowarzyszenie Rozwoju Ziemi Bierutowskiej	8 000,00
2	KS LZS Solniki Małe	23 500,00
3	KS Widawa Bierutów	35 000,00
4	Uczniowski Klub Sportowy w Bierutowie	18 000,00
5	KS Zbytowa	11 750,00
6	KS LZS Iskra Wabienice	11 750,00
7	Zachodniopomorski Związek Towarzystw Krzewienia Kultury Fizycznej	39 984,00

Tabela 17. Wykaz organizacji dofinansowanych przez Miasto i Gminę Bierutów w 2019 roku
Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportu o stanie Gminy 2020.

BUDŻET OBYWATELSKI

Od 2017 roku w Mieście i Gminie Bierutów realizowany jest budżet obywatelski. W latach 2017-2019 łączny budżet przedsięwzięcia wyniósł 50 tys. zł – 10 tys. zł w 2017 roku oraz po 20 tys. zł w latach 2018-2019. Udział w głosowaniu co roku wzrasta z liczby 1395 osób w 2017 roku do 3456 osób w roku 2019, co stanowiło 35% ogółu mieszkańców

Gminy. Zwycięskie projekty dotyczyły:

- doposażenia placów zabaw w 2017 roku,
 - wyposażenia pracowni komputerowej w SP w Bierutowie w 2018 roku,
- projektu pn. „Gry podwórkowe – postawmy na bezpieczny ruch, zabawę i edukację dzieci” w 2019 roku.

PARTNERZY GMINY

Miasto i Gmina Bierutów nawiązała i utrzymuje współpracę ze stowarzyszeniami oraz innymi gminami na podstawie porozumień, wśród których wyróżnia się:

1. Stowarzyszenie Aglomeracja Wroclawska – powołane do życia w czerwcu 2013 roku. Miasto i Gmina Bierutów jest jednym z 25 członków. Stowarzyszenie jest platformą dla realizacji istotnych działań i projektów, które pozwalają podnieść jakość infrastruktury zarówno społecznej jak i technicznej.
2. Lokalną Grupę Działania Dobra Widawa - to partnerstwo skupiające przedstawicieli sektora publicznego, gospodarczego i społecznego. Celem stowarzyszenia są działania na rzecz rozwoju obszarów wiejskich przy wykorzystaniu walorów kulturowych, przyrodniczych oraz historycznych obszaru,
3. Związek Miast Polskich – organizacja o zasięgu krajowym, skupiająca ponad 310 miast, której celem jest wsparcie w działaniach na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego samorządu oraz upowszechnienie dobrych praktyk zarządzania,
4. Stowarzyszenie Rzeczpospolita Samorządna – zrzesza jednostki samorządu terytorialnego wszystkich szczebli, a celem stowarzyszenia jest wspieranie rozwoju społecznego, gospodarczego i kulturowego, integracja wspólnot lokalnych, promocja i realizacja wspólnych interesów jednostek samorządu terytorialnego.

Członkostwo Miasta i Gminy Bierutów w Stowarzyszeniu Aglomeracja Wroclawska jest dużą szansą rozwojową dla Gminy. Zgodnie ze statutem Stowarzyszenia Aglomeracja Wroclawska z dnia 4 października 2019 r. celami Stowarzyszenia są m.in.:

- upowszechnianie idei samorządności lokalnej,
- wspieranie działań zmierzających do racjonalnego planowania przestrzennego Aglomeracji,
- koordynacja współdziałania gmin i powiatów zmierzająca do podtrzymania dziedzictwa kulturowego,
- podejmowanie działań zmierzających do gospodarczego i kulturalnego rozwoju,

- podejmowanie działań na rzecz ochrony środowiska,
- organizowanie i wspieranie wypoczynku dzieci i młodzieży,
- podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania bezrobociu,
- podejmowanie działań w zakresie rozwoju systemu pomocy społecznej,
- wspieranie turystyki,
- podejmowanie działań w zakresie rozwoju infrastruktury i gospodarki komunalnej,
- wspieranie działań na rzecz rozwoju społeczeństwa informacyjnego,
- promocja Aglomeracji,
- wspieranie działalności sportowej,
- wychowanie przedszkolne.

Istotny dla Gminy jest fakt, że Stowarzyszenie realizuje swoje cele m.in. poprzez przyjmowanie i udzielanie grantów, dotacji oraz innych form pomocy w celu realizacji zadań. Stowarzyszenie może także aplikować o środki pochodzące z Unii Europejskiej, z Regionalnego Programu Operacyjnego i z budżetu państwa na projekty aglomeracyjne. Dodatkowo może podejmować współpracę z Agencją Rozwoju Aglomeracji Wroclawskiej. Uczestnictwo w Aglomeracji daje więc Miastu i Gminie Bierutów szansę na dodatkowe wpływy do budżetu na realizację zadań i inwestycji.

Od 1997 roku Miasto Bierutów współpracuje z niemieckim miastem Bernstadt auf dem Eigen.

3.3. OPIEKA ZDROWOTNA I POMOC SPOŁECZNA

Mieszkańcy Miasta i Gminy Bierutów w zakresie ochrony zdrowia mogą korzystać z usług świadczonych przez przychodnię lekarską – ZPZOZ Bierutów działające głównie w godzinach 8.00-18.00 oraz dwóch placówek oddziałowych w Zbytowej i Wabienicach. Pierwsza z nich świadczy usługi w poniedziałki i środy w godzinach 15.00-18.00. Placówka w Wabienicach dostępna jest w poniedziałki

i środy w godzinach 8.00-13.00 oraz w piątki w godzinach 8.00-11.00. Na terenie Gminy nie funkcjonują placówki świadczące specjalistyczną opiekę medyczną. W zakresie leczenia specjalistycznego i szpitalnego ludność Gminy korzysta z placówek zlokalizowanych w Oleśnicy. Tam też znajduje się najbliższa stacja pogotowia ratunkowego.

Na terenie Gminy działają również 3 apteki, zlokalizowane w Bierutowie: apteka Pod Zegarem (czynna od pon. do pt. w godz. 8.00-19.00 oraz w sob. w godz. 8.00-14.00), apteka Zwycięska (czynna od pon. do pt. w godz. 7.30-20.00 oraz w sob. w godz. 8.00-17.00), apteka Majowa (czynna od pon. do pt. w godz. 8.00-18.30).

Gmina realizuje od 2014 roku następujące programy profilaktyczne:

- Szczepienie przeciwko grypie - oferta skierowana do osób po 65 roku życia,
- Szczepienie przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV) - oferta skierowana do uczennic z 7 klasy szkół podstawowych.

Miasto i Gmina Bierutów planuje rozszerzenie działań w zakresie realizacji programów profilaktyki zdrowia w ramach programów przewidzianych działaniami Narodowego Funduszu Zdrowia i Ministerstwa Zdrowia. Gmina nie współpracuje w partnerstwie z samorządem województwa w zakresie programów profilaktycznych.

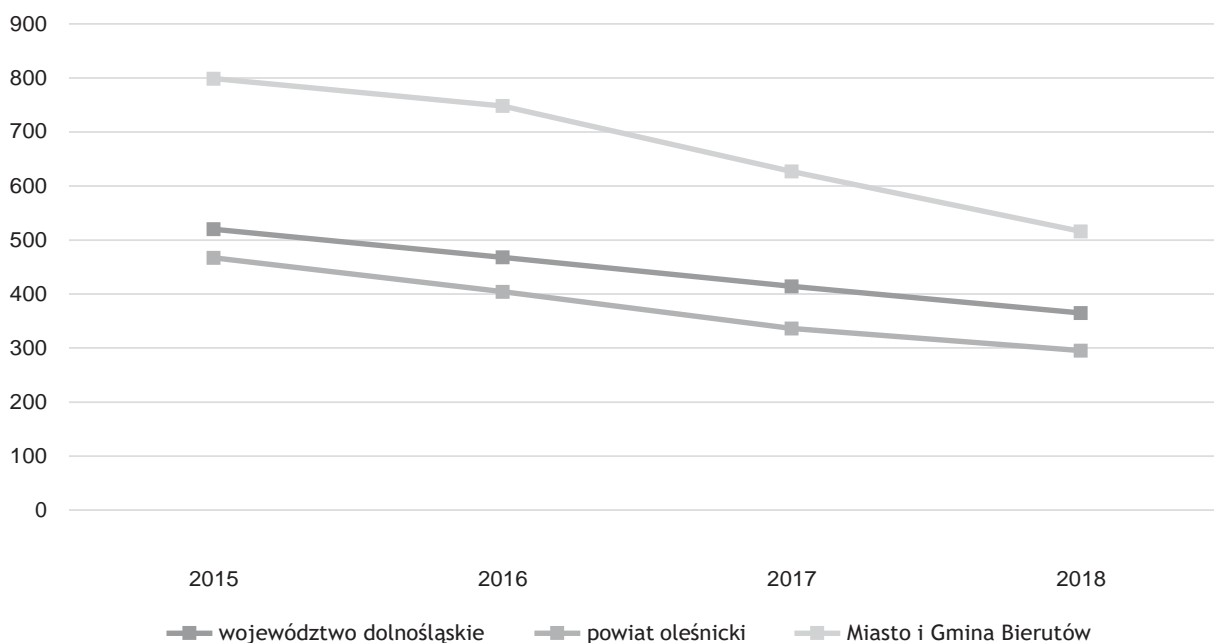
Realizacją zadań z zakresu pomocy społecznej w Mieście i Gminie Bierutów zajmuje się Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bierutowie. Zatrudnia on 12 pracowników w tym 3 pracowników socjalnych świadczących pomoc w formie pracy socjalnej i przeprowadzających wywiady środowiskowe w środowisku zamieszkania.

Do zadań MGOPS należą w szczególności:

- Opracowywanie i wdrażanie gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych;
- Opracowywanie i realizacja gminnych programów wspierania rodziny;
- Praca socjalna i praca z rodziną;
- Prowadzenie i rozwój niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- Realizacja zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych;
- Rozwijanie nowych form wsparcia społecznego i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb;
- Prowadzenie działań w zakresie rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych.

Liczba rodzin objętych pomocą społeczną corocznie się zmniejsza. W 2015 roku objętych pomocą było 268 rodzin (845 osób), a w 2019 liczba ta zmniejszyła się do 178 (426 osób). Głównymi powodami objęcia pomocą były niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, bezrobocie oraz ubóstwo.

Poniższy wykres przedstawia beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w Mieście i Gminie Bierutów na tle powiatu i województwa. Należy zwrócić uwagę, że wskaźnik ten zmniejsza się szybciej niż średnia dla powiatu czy województwa, choć nadal utrzymuje się na wysokim wyższym poziomie.

Rys. 18. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w Mieście i Gminie Bierutów na tle powiatu i województwa Źródło: opracowanie własne na podstawie danych

W Bierutowie działają dwa kluby seniorów w tym Koło Emerytów i Rencistów oraz Klub Senior+. Ich celem jest zapewnienie wsparcia osobom powyżej 60. roku życia poprzez umożliwienie im korzystania z dodatkowej oferty

aktywizującej społeczność, w tym z zajęć kulturalnych, edukacyjnych, rekreacyjnych i opiekuńczych, w zależności od potrzeb uczestników wsparcia. W Gminie działa również Uniwersytet III Wieku.

Najważniejszym projektem realizowanym w ramach walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym w poprzednich latach był projekt - „Aktywni Bierutowianie” realizowany ze środków Unii Europejskiej.

Według stanu na 2019 rok Gmina w swoim zasobie posiadała 295 mieszkań komunalnych, w większości w złym stanie technicznym, których od 2015 roku corocznie ubywa. Zasób gminny w tym zakresie pomniejszył się przez 5 lat o 38 mieszkań. W zasobie gminnym znajdują się także 22 mieszkania socjalne. Średni czas oczekiwania na mieszkanie komunalne to ok. 7 lat, a na mieszkanie socjalne ok. 6 lat. Miasto i Gmina Bierutów nie posiada mieszkań chronionych wymaganych prawem. Korzysta w tym zakresie z zasobów gmin ościennych na podstawie porozumienia.

Gmina nie posiada także Dziennego Domu Pomocy Społecznej, a na pomoc w zakresie opłaty za pobyt w dziennym domu pomocy społecznej Gmina wydała w 2019 roku 396.449,00 zł.

Załącznik 2: Wzór ankiety

ANKIETA

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Bierutów na lata 2021-2027

– konsultacje społeczne

Szanowni Państwo,

W związku z przygotowaniem Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Bierutów na lata 2021-2027, zwracamy się z prośbą o wypełnienie ankiety. Ankieta jest anonimowa.

Dziękujemy za udział w zbieraniu danych, Państwa opinia i uwagi pomogą zaplanować działania, niezbędne do rozwoju naszej Gminy!

CZĘŚĆ I

Proszę o wpisanie znaku X w odpowiednie pola poniższych tabeli.

W przyjętej skali 1 oznacza najniższą, natomiast 5 najwyższą ocenę.

SPOŁECZEŃSTWO						
Jak oceniasz:	Nie dotyczy / nie mam zdania	1	2	3	4	5
Aktywność mieszkańców na rzecz gminy?						
Skuteczność działania pomocy społecznej?						
Dostęp do podstawowej opieki medycznej?						
Dostęp do specjalistycznej opieki medycznej?						
Dostęp do żłobków / klubów malucha?						
Jakość opieki żłobkowej na terenie gminy?						
Jakość infrastruktury żłobkowej na terenie gminy?						
Wsparcie osób starszych oferowane przez gminę? (DPS, Klub Seniora)						
Wsparcie osób niesamodzielnych?						
Zadowolenie z usług świadczonych przez Urząd Miejski?						
Bezpieczeństwo publiczne na terenie gminy?						
Funkcjonalność budynków administracji publicznej?						

GOSPODARKA						
Jak oceniasz:	Nie dotyczy / nie mam zdania	1	2	3	4	5
Atrakcyjność inwestycyjną obszaru gminy?						
Możliwość uzyskania zatrudnienia na terenie gminy?						
Warunki prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej na terenie gminy?						
Funkcjonowanie transportu zbiorowego na terenie gminy?						
Połączenia komunikacyjne z innymi gminami i miastami?						
Dostępność usług na terenie Gminy?						
Perspektywy rozwojowe działalności rolniczej w Gminie?						
Konkurencyjność gminy jako miejsca zamieszkania i lokalizacji inwestycji?						
Konkurencyjność przedsiębiorstw na rynku lokalnym?						

ŚRODOWISKO I PRZESTRZEŃ						
Jak oceniasz:	Nie dotyczy / nie mam zdania	1	2	3	4	5
Estetykę swojej gminy?						
Jakość powietrza w gminie?						
Ofertę gminy w działaniach wspierających ochronę środowiska?						
Czystość wód powierzchniowych i terenów przylegających?						
Infrastrukturę melioracji szczegółowej (rowy, sieć drenarska, przepusty itp.)?						
Czystość terenów zieleni (lasów, parków)?						
Świadomość ekologiczną mieszkańców?						
System odbioru odpadów na terenie gminy?						
Efektywność zagospodarowania przestrzeni w gminie (czy tereny są wykorzystywane optymalnie)?						
Walory środowiska przyrodniczego w gminie?						
Rozwój odnawialnych źródeł energii na terenie gminy?						

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA						
Jak oceniasz:	Nie dotyczy / nie mam zdania	1	2	3	4	5
Stan dróg w gminie?						
Małą infrastrukturę drogową (chodniki, oświetlenie, przystanki, itp.)?						
Bezpieczeństwo przy głównych drogach w związku z ruchem aut osobowych i ciężarowych?						
Jakość sieci wodociągowej?						
Jakość sieci kanalizacyjnej?						
Jakość sieci gazowej?						
Dostęp do Internetu w gminie?						

TURYSTYKA I REKREACJA						
Jak oceniasz:	Nie dotyczy / nie mam zdania	1	2	3	4	5
Atrakcyjność turystyczną gminy?						
Poziom bazy sportowo-rekreacyjnej w gminie?						
Poziom bazy turystyczno-wypoczynkowej?						
Poziom bazy gastronomicznej?						
Wyposażenie placów zabaw i siłowni zewnętrznych						
System ścieżek rowerowych?						
Ofertę spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla dzieci?						
Ofertę spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla młodzieży?						
Ofertę spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla dorosłych?						
Ofertę spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla seniorów?						
Działania promocyjne gminy, mające na celu pozyskanie potencjalnych turystów?						

EDUKACJA I KULTURA						
Jak oceniasz:	Nie dotyczy / nie mam zdania	1	2	3	4	5
Dostęp do edukacji przedszkolnej?						
Jakość edukacji przedszkolnej w gminie?						
Jakość infrastruktury przedszkolnej na terenie gminy?						
Dostęp do edukacji w szkołach podstawowych?						
Jakość edukacji w szkołach podstawowych w gminie?						
Jakość infrastruktury w szkołach podstawowych (sale lekcyjne, sale sportowe, wyposażenie pracowni szkolnych, szatnie, inne)?						
Wsparcie dla uczniów zdolnych w szkołach na terenie gminy?						
Wsparcie dla uczniów z trudnościami w nauce w szkołach na terenie gminy?						
Dodatkową ofertę (kółka zainteresowań, klasy sportowe, dodatkowe zajęcia itp.) w szkołach na terenie gminy?						
Organizację dowozu dzieci do szkół?						
Jakość i różnorodność wydarzeń kulturalno-rozrywkowych w gminie?						
Dostęp do obiektów kulturalnych w gminie? (godziny i dni otwarcia, itp.)						
Działalność domu kultury i biblioteki?						
Działalność świetlic wiejskich?						

CZĘŚĆ II

Proszę o zaznaczenie 5 aspektów, które są najistotniejsze do poprawy w gminie w ciągu najbliższych lat:

☐ poprawa infrastruktury drogowej (chodników, dróg)	☐ stworzenie kolejnych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3
☐ poprawę funkcjonowania transportu zbiorowego	☐ stworzenie miejsc opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi
☐ rozbudowa ścieżek pieszo-rowerowych	☐ poprawa dostępu do usług medycznych
☐ rozbudowa oświetlenia ulicznego	☐ zmniejszenie bezrobocia
☐ rozwój infrastruktury sportowej	☐ promocja gminy
☐ budowa i modernizacja sieci wodociągowej	☐ inwestycje w rozwój turystyki
☐ budowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz przydomowych oczyszczalni ścieków	☐ budowa obwodnicy
☐ rozwój sieci gazowej	☐ podniesienie poziomu nauczania w szkołach podstawowych
☐ budowa i modernizacja świetlic wiejskich	☐ zwiększenie dostępności przedszkoli
☐ rozwój przedsiębiorczości/ ułatwienie zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej	☐ zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży
☐ poprawa poziomu czystości wód powierzchniowych i podziemnych	☐ poprawa bezpieczeństwa publicznego
☐ poprawa funkcjonowania gospodarki odpadami na terenie gminy	☐ rozwój kultury
	☐ aktywizacja osób starszych
	☐ inne (jakie?)
☐ zwiększenie dostępu do Internetu	
☐ wsparcie dla budowy instalacji pozyskujących energię odnawialną ze słońca, wiatru, biomasy	

Załącznik 3: Tabele ewaluacyjne

CEL I: SYSTEMOWY ROZWÓJ KAPITAŁU LUDZKIEGO

CEL OPERACYJNY	DZIAŁANIE	WSKAŹNIK REALIZACJI DZIAŁANIA	JEDNOSTKA ODPOWIEDZIALNA	PLANOWANY TERMIN WYKONANIA	FAKTYCZNY TERMIN WYKONANIA	REALIZACJA (TAK / NIE)
1.1. Podnoszenie jakości i rozwój dostępności oferty edukacyjnej i opiekuńczej dla dzieci i młodzieży	Wzbogacenie oferty zajęć pozalekcyjnych (zajęcia informatyczne, tematyczne, sportowe)	• liczba prowadzonych zajęć pozalekcyjnych (szt.),				
	Rozpoznanie potrzeb i ewentualne wydłużenie godzin pracy świetlic wiejskich	• wydłużenie godzin funkcjonowania świetlic – w %				
	Zwiększenie liczby godzin pracy animatorek w świetlicach wiejskich	• liczba godzin pracy animatorek w świetlicach/miesięcznie				
	Modernizacja świetlic wiejskich wymagających remontu	• liczba zrewitalizowanych świetlic				
	Pozyskanie środków unijnych na organizację zajęć pozalekcyjnych	• kwota pozyskanych środków unijnych i krajowych na organizację zajęć pozalekcyjnych				
	Modernizacja bazy lokalowej placówek oświatowych wymagających remontu	• liczba zmodernizowanych pomieszczeń szkolnych (szt.),				
	Rozpoznanie potrzeb, modernizacja i doposażenie przestrzeni szkolnych (baza dydaktyczna, dywany dźwiękoszczelne, wyposażenie, estetyka sal)					
	Pozyskiwanie nowej kadry pedagogicznej	• liczba nauczycieli w szkołach (os.),				
	Zwiększenie systemu wsparcia nauczycieli	• udział nauczycieli objętych systemem kształcenia (%),				
Rozwój usług w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3: zakończenie budowy przedszkola i żłobka	• liczba dzieci objętych opieką żłobkową i przedszkolną					

	Poprawa wyposażenia przedszkoli	• liczba zakupionych pomocy dydaktycznych w przedszkolach (szt.),				
--	---------------------------------	---	--	--	--	--

CEL OPERACYJNY	DZIAŁANIE	WSKAŹNIK REALIZACJI DZIAŁANIA	JEDNOSTKA ODPOWIEDZIALNA	PLANOWANY TERMIN WYKONANIA	FAKTYCZNY TERMIN WYKONANIA	REALIZACJA (TAK / NIE)
1.2 Rozwój kultury fizycznej i sportu	Remonty i rewitalizacja obiektów sportowych	• liczba zmodernizowanych obiektów sportowych ogólnodostępnych				
	Poprawa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej przy szkołach i przedszkolu (boiska, bieżnie, lekkoatletyka)	• liczba zmodernizowanych obiektów sportowo-rekreacyjnych przy szkołach i przedszkolach (szt.),				
	Rozbudowa infrastruktury sportowej w oparciu o nowe rozwiązania (m.in. skatepark, pumptrack, streetworkout);	• liczba nowoczesnych obiektów sportowych (szt.),				
	Organizacja wydarzeń sportowych o ponadlokalnym charakterze	• liczba wydarzeń sportowych o charakterze ponadlokalnym (szt.),				
1.3. Poszerzenie oferty kulturalnej wraz z upowszechnianiem wiedzy o historii i tradycji	Zwiększenie liczby wydarzeń kulturalnych dla każdej grupy wiekowej;	• liczba wydarzeń kulturalnych dla każdej grupy wiekowej (szt.),				
	Stworzenie przystanków kulturalnych w świetlicach wiejskich;	• liczba wydarzeń kulturalnych prowadzonych w świetlicach wiejskich (szt.),				
	Kultywowanie tradycji i historii poprzez unikalne obchody rocznic i wydarzeń historycznych oraz pamięć postaci historycznych	• liczba organizowanych uroczystości historycznych (szt.), • liczba przeprowadzonych działań w zakresie badania historii lokalnej (szt.),				
	Poszerzenie wachlarza stałych zajęć będących w ofercie Ośrodka Kultury i Sportu	• liczba wydarzeń organizowanych według obiektów (OKiS, Biblioteka, hala widowiskowa) (szt.),				
	Stworzenie nowego obiektu kulturalnego życia Gminy – biblioteki i hali widowiskowej	• Tak/nie/zaawansowanie działań				

CEL OPERACYJNY	DZIAŁANIE	WSKAŹNIK REALIZACJI DZIAŁANIA	JEDNOSTKA ODPOWIEDZIALNA	PLANOWANY TERMIN WYKONANIA	FAKTYCZNY TERMIN WYKONANIA	REALIZACJA (TAK / NIE)
1.4. Wsparcie osób narażonych na wykluczenie społeczne, ekonomiczne i w trudnej sytuacji	Dostosowanie przestrzeni publicznej, architektury i usług do wymagań wszystkich obywateli, w tym likwidacja barier architektonicznych (podjazdy, windy)	<ul style="list-style-type: none"> liczba zlikwidowanych barier architektonicznych (szt.), 				
	Przygotowanie oferty spotkań terapeutycznych dla osób potrzebujących wsparcia (kampanie profilaktyczne, edukacyjne)	<ul style="list-style-type: none"> liczba przeprowadzonych spotkań terapeutycznych (szt.), 				
	Organizacja programów aktywizacji zawodowej i społecznej dla osób dotkniętych i zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym	<ul style="list-style-type: none"> liczba mieszkańców objętych programami aktywizacji zawodowej i społecznej (os.), 				
	Uruchomienie wolontariatu dla potrzebujących oraz angażowanie ludzi chętnych do pomocy	<ul style="list-style-type: none"> liczba wolontariuszy na terenie Gminy (os.), 				
	Opracowanie programu badań profilaktycznych dla mieszkańców zgodnie ze zdiagnozowanymi problemami zdrowotnymi	<ul style="list-style-type: none"> liczba przeprowadzonych badań profilaktycznych (szt.), 				
	Stworzenie dziennego domu pobytu dla seniorów, osób przewlekle chorych	<ul style="list-style-type: none"> etap zaawansowania realizacji projektu dziennego domu opieki - % liczba korzystających z dziennego ośrodka pobytu 				
	Stworzenie szerokiej oferty wsparcia, integracji i aktywizacji osób starszych i niepełnosprawnych, także z obszarów wiejskich	<ul style="list-style-type: none"> liczba osób ze szczególnymi potrzebami korzystających z oferty wsparcia (os.) 				

CEL OPERACYJNY	DZIAŁANIE	WSKAŹNIK REALIZACJI DZIAŁANIA	JEDNOSTKA ODPOWIEDZIALNA	PLANOWANY TERMIN WYKONANIA	FAKTYCZNY TERMIN WYKONANIA	REALIZACJA (TAK / NIE)
1.5. Budowanie społeczności obywatelskiej i wzmocnienie partycypacji społecznej	Wzmocnienie współpracy z organizacjami integrującymi działania lokalne (NGO, Biblioteka, placówki oświatowe)	<ul style="list-style-type: none"> liczba wydarzeń współorganizowanych z organizacjami (szt.), 				
	Cyfryzacja Urzędu Miejskiego i wzrost dostępności usług publicznych drogą internetową;	<ul style="list-style-type: none"> liczba usług publicznych w Gminie objętych cyfryzacją (szt.), 				
	Aktywne prowadzenie profilu Gminy i podległych jednostek w mediach społecznościowych.	<ul style="list-style-type: none"> liczba informacji publikowanych na profilu społecznościowym Gminy (szt.) /miesięcznie liczba obserwujących profile administrowane przez Gminę 				
	Powołanie Młodzieżowej i Senioralnej Rady Miasta	<ul style="list-style-type: none"> Liczba członków Młodzieżowej i Senioralnej Rady miasta Liczba projektów zgłoszonych przez Senioralną Radę Miasta 				
	Kontynuowanie, rozwój i promowanie projektu budżetu obywatelskiego	<ul style="list-style-type: none"> Liczba projektów zorganizowanych w ramach budżetu obywatelskiego Środki przeznaczone na projekty finansowane z budżetu obywatelskiego (kwota) 				

CEL OPERACYJNY	DZIAŁANIE	WSKAŹNIK REALIZACJI DZIAŁANIA	JEDNOSTKA ODPOWIEDZIALNA	PLANOWANY TERMIN WYKONANIA	FAKTYCZNY TERMIN WYKONANIA	REALIZACJA (TAK / NIE)
1.6. Zwiększenie bezpieczeństwa zdrowotnego przez rozbudowę dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla mieszkańców	Tworzenie warunków do rozwoju podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej, przez wygospodarowanie miejsca dla np. rotacyjnych dyżurów lekarzy specjalistów oraz podstacji pogotowia	<ul style="list-style-type: none"> • etap zaawansowania realizacji projektu podstacji pogotowia ratunkowego udostępniania przestrzeni dla ośrodka specjalistycznej opieki zdrowotnej - % 				
	Wspieranie przez Gminę programów nieobowiązkowych szczepień oraz programów profilaktyki zdrowotnej badań przesiewowych	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba mieszkańców biorących udział w programach prozdrowotnych • Odsetek mieszkańców biorących udział w programach prozdrowotnych liczony rok do roku 				
	Organizowanie transportu zbiorowego na badania profilaktyczne oraz wizyty specjalistyczne mieszkańców Gminy	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba mieszkańców korzystających z transportu zbiorowego medycznego 				

CEL STRATEGICZNY II: ROZWIĘTA INFRASTRUKTURA GWARANTUJĄCA WYSOKĄ JAKOŚĆ ŻYCIA

CEL OPERACYJNY	DZIAŁANIE	WSKAŹNIK REALIZACJI DZIAŁANIA	JEDNOSTKA ODPOWIEDZIALNA	PLANOWANY TERMIN WYKONANIA	FAKTYCZNY TERMIN WYKONANIA	REALIZACJA (TAK / NIE)
2.1. Rozbudowa sieci wodociągowo-kanalizacyjnej	Opracowanie kompleksowej koncepcji zaopatrzenia w wodę mieszkańców Gminy	<ul style="list-style-type: none"> długość nowo wybudowanej sieci wodociągowej (km) 				
	Modernizacja, remonty i rozbudowa sieci wodociągowej oraz utrzymanie sprawnego systemu wodnego	<ul style="list-style-type: none"> długość zmodernizowanych i wyremontowanych odcinków sieci wodociągowej (km) 				
	Remont oczyszczalni ścieków	<ul style="list-style-type: none"> tak/nie 				
	Opracowanie koncepcji rozbudowy sieci kanalizacyjnej i etapowe skanalizowanie Gminy	<ul style="list-style-type: none"> długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej (km), 				
	Kontynuacja wsparcia finansowego dla mieszkańców w zakresie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków (na obszarach, dla których budowa kanalizacji jest nieefektywna ekonomicznie);	<ul style="list-style-type: none"> kwota udzielonego wsparcia na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków (zł), 				
	Stała kontrola jakości przydomowych oczyszczalni ścieków i zbiorników bezodpływowych	<ul style="list-style-type: none"> liczba przeprowadzonych kontroli (szt.) 				
2.2. Rozbudowa pozostałej infrastruktury technicznej	Rozbudowa sieci gazowej (gazyfikacja wyspowa)	<ul style="list-style-type: none"> długość wybudowanej sieci gazowej (km), liczba mieszkańców korzystająca z sieci gazowniczej 				
	Przyłączenie do stacji regazyfikacji budynków użyteczności publicznej	<ul style="list-style-type: none"> liczba podłączonych do sieci gazowniczej budynków użyteczności publicznej 				
	Zapobieganie wykluczeniu cyfrowemu mieszkańców przez uzupełnienie sieci światłowodowej;	<ul style="list-style-type: none"> udział mieszkańców korzystającej z sieci internetowej (%), długość wybudowanej sieci światłowodowej (km), 				

	Stworzenie punktów dostępu do Internetu w miejscach publicznych	• liczba utworzonych punktów dostępu do Internetu (szt.),			
--	---	---	--	--	--

CEL OPERACYJNY	DZIAŁANIE	WSKAŹNIK REALIZACJI DZIAŁANIA	JEDNOSTKA ODPOWIEDZIALNA	PLANOWANY TERMIN WYKONANIA	FAKTYCZNY TERMIN WYKONANIA	REALIZACJA (TAK / NIE)
2.3. Poprawa stanu środowiska naturalnego i jakości powietrza na terenie Gminy	Kontynuowanie gminnego programu udzielania dotacji do wymiany pieców węglowych i innych nieekologicznych źródeł ciepła	<ul style="list-style-type: none"> kwota udzielonych dotacji na wymianę pieców (zł), 				
	Wdrożenie monitoringu stanu powietrza w Gminie	<ul style="list-style-type: none"> liczba punktów monitoringu jakości powietrza na terenie Gminy (szt.), 				
	Promowanie rozwoju alternatywnych źródeł energii w Gminie poprzez inwestycje na budynkach użyteczności publicznej w tym zakresie oraz rozważenie uruchomienia gminnego programu dotacji do montażu instalacji fotowoltaicznych	<ul style="list-style-type: none"> liczba zrealizowanych inwestycji w zakresie OZE (szt.), 				
	Nawiązanie współpracy z inwestorami w celu możliwości budowy alternatywnych źródeł energii;	<ul style="list-style-type: none"> liczba przeprowadzonych spotkań z inwestorami w zakresie OZE (szt.), 				
	Nawiązanie współpracy z Wodami Polskimi – opracowanie koncepcji udroźnienia koryta rzek	<ul style="list-style-type: none"> Tak/nie 				
	Odtworzenie korytarzy ekologicznych, przez zalesianie doliny rzek	<ul style="list-style-type: none"> powierzchnia terenu poddana zalesieniu, w celu odtworzenia korytarzy ekologicznych w ha 				

CEL OPERACYJNY	DZIAŁANIE	WSKAŹNIK REALIZACJI DZIAŁANIA	JEDNOSTKA ODPOWIEDZIALNA	PLANOWANY TERMIN WYKONANIA	FAKTYCZNY TERMIN WYKONANIA	REALIZACJA (TAK / NIE)
2.4. Przeciwdziałanie skutkom zmian klimatu	Dofinansowanie budowy indywidualnych zbiorników retencyjnych	• kwota udzielonej dotacji w zakresie małej retencji (zł),				
	Zakładanie zielonych ogrodów na dachach budynków użyteczności publicznej.	• liczba zielonych ogrodów na budynkach użyteczności publicznej (%).				
	Zakup butelkomatów	• Tak/nie				
	Opracowanie i wdrażanie projektów podnoszących świadomość ekologiczną Gminy, z wykorzystaniem różnych środków przekazu	• Liczba zorganizowanych programów edukacyjnych				
2.5. Rozwój infrastruktury komunikacyjnej (komunikacja zbiorowa)	Porozumienie z operatorem transportu zbiorowego (autobusy) celem weryfikacji harmonogramu jazdy, z uwzględnieniem potrzeb mieszkańców dojeżdżających do szkoły, pracy	• liczba pasażerów transportu zbiorowego (autobusy)				
2.6 Zwiększenie bezpieczeństwa na drogach na terenie Gminy	Poprawa stanu dróg gminnych	• długość rozbudowanych dróg gminnych (km),				
	Rozbudowa i remont chodników przy kluczowych odcinkach dróg	• długość wybudowanych i wyremontowanych chodników (km),				
	Uzupełnienie oświetlenia drogowego	• liczba wybudowanych punktów oświetleniowych (szt.),				
	Stworzenie i rozbudowa monitoringu miejskiego na drogach wylotowych do i z miasta.	• liczba powstałych punktów monitoringu (szt.),				

CEL STRATEGICZNY III: ATRAKCYJNA PRZESTRZEŃ ZWIĘKSZAJĄCA POTENCJAŁ ROZWOJOWY GMINY

CEL OPERACYJNY	DZIAŁANIE	WSKAŹNIK REALIZACJI DZIAŁANIA	JEDNOSTKA ODPOWIEDZIALNA	PLANOWANY TERMIN WYKONANIA	FAKTYCZNY TERMIN WYKONANIA	REALIZACJA (TAK / NIE)
3.1. Zwiększenie dostępności przestrzennej Gminy	Współpraca z Dolnośląskim Zarządem Dróg Wojewódzkich (DZDW) i Powiatowym Zarządem Dróg (PZD) w zakresie remontów i budowy nowej nawierzchni dróg, także dróg z wyznaczonym miejscem na ścieżkę rowerową; (priorytet dojazd do i droga S8)	<ul style="list-style-type: none"> długość rozbudowanych dróg powiatowych i wojewódzkich (km), 				
	Współpraca z innymi gminami w celu zapewnienia i wspólnej organizacji transportu publicznego	<ul style="list-style-type: none"> liczba przeprowadzonych spotkań w zakresie rozwoju trans-portu publicznego (szt.), 				
	Budowa obwodnicy Bierutowa	<ul style="list-style-type: none"> liczba przeprowadzonych działań dotyczących budowy obwodnicy (szt.), 				
	Współpraca w ramach rozwoju transportu kolejowego (Wrocławski Obszar Metropolitarny – Wrocławska Kolej Metropolitarna)	<ul style="list-style-type: none"> liczba przeprowadzonych spotkań w obszarze rozwoju transportu kolejowego 				
3.2. Osiągnięcie ładu przestrzennego poprzez świadomą i aktywną politykę przestrzenną	Sukcesywne uzupełnianie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w celu objęcia nimi jak największego obszaru Gminy	<ul style="list-style-type: none"> stopień pokrycia MPZP powierzchni Gminy (%), 				
	Monitoring i kontrola terenów objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego pod kątem zgodności z zapisami uchwał planistycznych;	<ul style="list-style-type: none"> liczba przeprowadzonych kontroli pod kątem zgodności z zapisami uchwał planistycznych (szt.), 				
	Podjęcie uchwały krajobrazowej i kontrola legalności istniejących reklam;	<ul style="list-style-type: none"> liczba przeprowadzonych kontroli legalności reklam (szt.), 				
	Opracowanie wewnętrznego dokumentu określającego standardy urbanistyczne w Gminie.	<ul style="list-style-type: none"> stopień realizacji opracowania standardów urbanistycznych 				

CEL OPERACYJNY	DZIAŁANIE	WSKAŹNIK REALIZACJI DZIAŁANIA	JEDNOSTKA ODPOWIEDZIALNA	PLANOWANY TERMIN WYKONANIA	FAKTYCZNY TERMIN WYKONANIA	REALIZACJA (TAK / NIE)
3.3 Rozwój infrastruktury rowerowej	Opracowanie i promocja sieci ścieżek i szlaków rowerowych;	<ul style="list-style-type: none"> długość utworzonych sieci ścieżek i szlaków rowerowych (km), 				
	Rewitalizacja istniejących ścieżek rowerowych					
	Realizacja projektu „Dolnośląska Autostrada Rowerowa” we współpracy z jednostkami odpowiedzialnymi					
3.4 Rozwój tematycznej infrastruktury turystycznej	Tworzenie ścieżek edukacyjnych – kulturowych, przyrodniczych: pieszych i rowerowych	<ul style="list-style-type: none"> Liczba stworzonych ścieżek tematycznych Długość stworzonych ścieżek tematycznych w Gminie 				
	Tworzenie tablic informacyjnych przy obiektach zabytkowych z systemem QR code	<ul style="list-style-type: none"> Liczba oznakowanych obiektów 				
	Wykorzystanie potencjału rzeki do stworzenia oferty spędzania czasu wolnego (np. budowa mariny, plaży miejskiej, miejsc piknikowych, siłowni outdoorowych)	<ul style="list-style-type: none"> Liczba nowych stworzonych obiektów rekreacyjnych 				
	Rozbudowa infrastruktury bazy turystyczno-rekreacyjnej wzdłuż rzeki					

CEL OPERACYJNY	DZIAŁANIE	WSKAŹNIK REALIZACJI DZIAŁANIA	JEDNOSTKA ODPOWIEDZIALNA	PLANOWANY TERMIN WYKONANIA	FAKTYCZNY TERMIN WYKONANIA	REALIZACJA (TAK / NIE)
3.5. Ochrona i promocja dziedzictwa kulturowego	Aktualizacja gminnego rejestru zabytków	<ul style="list-style-type: none"> • stopień zaawansowania prac nad aktualizacją i digitalizacją gminnego rejestru zabytków (%), 				
	Stworzenie planu ochrony zabytków	<ul style="list-style-type: none"> • stopień zaawansowania prac nad stworzeniem planu ochrony zabytków (%), 				
	Stworzenie i wdrożenie strategii rewitalizacji	<ul style="list-style-type: none"> • stopień zaawansowania prac nad stworzeniem strategii rewitalizacji (%), • wartość udzielonego wsparcia na renowację lokalnych zabytków (zł), 				
	Promocja zabytków oraz miejsc atrakcyjnych turystycznie poprzez stronę www, przewodnik	<ul style="list-style-type: none"> • liczba odwiedzających zabytki (os.), 				
	Organizacja wykładów otwartych na temat dziedzictwa kulturowego, historycznego i bogactwa architektonicznego Gminy	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zorganizowanych wykładów otwartych 				
	Rewitalizacja organów w kościele – organizacja festiwalu muzyki organowej	<ul style="list-style-type: none"> • stopień zaawansowania prac rewitalizacją organów (%) 				
	Kontynuacja, aktywizacja i promocja działań Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Bierutowskiej	<ul style="list-style-type: none"> • liczba projektów zrealizowanych przez Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Bierutowskiej 				

CEL OPERACYJNY	DZIAŁANIE	WSKAŹNIK REALIZACJI DZIAŁANIA	JEDNOSTKA ODPOWIEDZIALNA	PLANOWANY TERMIN WYKONANIA	FAKTYCZNY TERMIN WYKONANIA	REALIZACJA (TAK / NIE)
3.6. Zapewnienie warunków do rozwoju gospodarczego Gminy	Tworzenie klimatu sprzyjającego inwestorom poprzez udzielenie wsparcia merytorycznego i infrastrukturalnego	• liczba nowo zarejestrowanych przedsiębiorstw w Gminie (szt.),				
	Tworzenie aktualnych ofert inwestycyjnych	• liczba ofert inwestycyjnych na terenie Gminy (szt.),				
	Przygotowanie portalu oferty inwestycyjnej promującego tereny przemysłowe	• stopień zaawansowania projektu przygotowania portalu oferty inwestycyjnej (%),				
	Opracowanie i wdrożenie programu ulg dla nowych przedsiębiorców	• kwota udzielonych ulg dla przedsiębiorców (zł),				
	Zwiększenie wsparcia w prowadzeniu księgowości i w pozyskiwaniu środków zewnętrznych na prowadzenie działalności gospodarczej poprzez szkolenia i doradztwo.	• liczba zorganizowanych szkoleń i spotkań z zakresu doradztwa w prowadzeniu działalności gospodarczej (szt.).				
	Stworzenie koncepcji, a w dalszej kolejności realizacja Inkubatora Przedsiębiorczości	• stopień zaawansowania projektu stworzenia Inkubatora Przedsiębiorczości (%)				
	Stworzenie koncepcji i powołanie Rady Biznesu	• stopień zaawansowania projektu stworzenia Rady Biznesu (%)				

CEL OPERACYJNY	DZIAŁANIE	WSKAŹNIK REALIZACJI DZIAŁANIA	JEDNOSTKA ODPOWIEDZIALNA	PLANOWANY TERMIN WYKONANIA	FAKTYCZNY TERMIN WYKONANIA	REALIZACJA (TAK / NIE)
3.7 Budowa pozytywnego wizerunku Miasta i Gminy Bierutów wśród interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych	Opracowanie i wdrożenie strategii promocji Gminy	<ul style="list-style-type: none"> • stopień zaawansowania strategii promocji Gminy (%) 				
	Kontynuacja działań nad identyfikacją wizualną Gminy (nawiązującej do stworzonego logo)	<ul style="list-style-type: none"> • liczba działań związanych z identyfikacją wizualną Gminy 				
	Rozwój narzędzi komunikacji z mieszkańcami gminy (media społecznościowe, witryna www, Bierutowski flash, analiza zapotrzebowania na tradycyjne formy – biuletyn, tablice informacyjne)	<ul style="list-style-type: none"> • liczba komunikatów skierowanych do mieszkańców Gminy według różnych kanałów komunikacji/miesięcznie 				
	Stworzenie interdyscyplinarnej bazy wydarzeń Gminy z obszaru – kultury, sztuki, sportu, biznesu	<ul style="list-style-type: none"> • stopień zaawansowania projektu stworzenia bazy wydarzeń w gminie • liczba pozycji w bazie 				
	Promowanie Bierutowa w ramach Wałbrzyskiej Specjalnej strefy Ekonomicznej, Subregionu Wrocławskiego	<ul style="list-style-type: none"> • liczba działań na rzecz promocji Bierutowa w ramach Wałbrzyskiej Strefy Ekonomicznej 				

ZRÓWNOWAŻONA KARTA WYNIKÓW DLA GMINY BIERUTÓW

PERSPEKTYWA	CEL STRATEGICZNY	CELE OPERACYJNE	WSKAŹNIKI	REZULTATY	JEDNOSTKA ODPOWIEDZIALNA	PLANOWANY TERMIN WYKONANIA	FAKTYCZNY TERMIN WYKONANIA
II. Perspektywa finansowa	II.1 Zapewnienie środków finansowych na realizację polityki rozwojowej gminy	II.1.1. Zwiększenie udziału podatku dochodowego od osób fizycznych i podatku dochodowego od osób prawnych w dochodach własnych gminy II.1.2 Zwiększenie udziału środków zewnętrznych w finansowaniu inwestycji II.1.3 Racjonalizacja wydatków związanych ze świadczeniem usług publicznych	<ul style="list-style-type: none"> Poziom udziału podatku dochodowego od osób fizycznych i prawnych w dochodach własnych gminy Poziom udziału środków zewnętrznych w finansowaniu inwestycji Poziom wydatków związanych ze świadczeniem usług publicznych rok do roku 	<ul style="list-style-type: none"> Zwiększenie płynności i efektywności finansowej gminy 			
III. Perspektywa nauki i rozwoju		III.1.1. Rozwijanie kwalifikacje i kompetencje pracowników urzędu jednostek samorządu oraz jednostek współpracujących, wspierających procesy strategiczne III.1.2 Budowanie efektywnego systemu komunikacji pomiędzy jednostkami odpowiedzialnymi za realizację strategii	<ul style="list-style-type: none"> Liczba przeprowadzonych szkoleń/przeszkolonych pracowników z zakresu strategii rozwoju gminy Liczba stworzonych zespołów wykonawczych, działających na rzecz realizacji strategii Liczba stworzonych kanałów komunikacji/platform wymiany wiedzy na rzecz realizacji strategii Liczba zdiagnozowanych barier rozwojowych oraz zaproponowanych działań naprawczych 	<ul style="list-style-type: none"> Podnoszenie świadomości założeń strategii wśród osób odpowiedzialnych za jej realizację Kształtowanie narzędzi współpracy, ułatwiających działania na rzecz realizacji strategii 			

PERSPEKTYWA	CEL STRATEGICZNY	CELE OPERACYJNE	WSKAŹNIKI	REZULTATY	JEDNOSTKA ODPOWIEDZIALNA	PLANOWANY TERMIN WYKONANIA	FAKTYCZNY TERMIN WYKONANIA
		<p>III.1.3 Tworzenie efektywnych systemów zarządzania wiedzą, wspierających realizację strategii</p> <p>III.2.1 Efektywna i racjonalna organizacja pracy na rzecz realizacji strategii, w tym tworzenia grup i zespołów roboczych, odpowiedzialnych za realizację poszczególnych działań/zadań</p> <p>III.3.1 Identyfikacja i eliminacja barier rozwojowych</p>					
IV. Perspektywa procesów wewnętrznych	IV.1 Realizacja procesów sprzyjających skutecznemu wdrażaniu strategii	<p>IV.1.1 Stworzenie skutecznego systemu promocji gminy</p> <p>IV.1.2. Zapewnienie odpowiedniego zagospodarowania przestrzennego gminy, sprzyjającego rozwojowi: budownictwa mieszkaniowego, przedsiębiorczości i rekreacji, a w dłuższej perspektywie - turystyki</p> <p>IV.1.3 Budowanie partnerstwa publiczno-prywatnego w celu realizacji strategii</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba kontraktów zawartych w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego • Liczba stworzonych materiałów promocyjnych • Liczba nowo utworzonych MPZP 	<ul style="list-style-type: none"> • Osiągnięcie ładu przestrzennego z poszanowaniem zabytków • Realizacja większej liczby inwestycji zwiększających poziom życia mieszkańców 			

OPRACOWANIE:

Moniuszki 12 56-420 Bierutów

tel.: +48 71 314 62 51

e-mail: bierutow@bierutow.pl

WE WSPÓŁPRACY Z:

**Wielkopolska Akademia
Nauki i Rozwoju**

Ul. Grochowska 35, 60-277 Poznań

tel.: 61 6 221 221 fax.: 61 6221 227

info@wanir.edu.pl

UZASADNIENIE

Ustawa o samorządzie gminnym wprowadziła na poziomie lokalnym strategię rozwoju gminy, która pomimo swojego nieobligatoryjnego charakteru, jest jednym z ważniejszych dokumentów stanowiących podstawę strategiczną do pozyskiwania środków finansowych z UE. Ustawa wyznaczyła również zupełnie nowe podejście w zakresie opracowania strategii rozwoju gminy, wskazując na konieczność integracji zagadnień społecznych, przestrzennych, gospodarczych oraz wynikających z istniejącego obszaru funkcjonalnego gminy. Strategia rozwoju gminy ma być spójna z ustaleniami i rekomendacjami określonymi w strategii rozwoju województwa w celu zapewnienia systemowej integralności dokumentów. Strategia ma zawierać wnioski z przeprowadzonej diagnozy społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy, strategiczne cele rozwoju oraz kierunki działań, podejmowanych dla ich osiągnięcia, rezultaty planowanych działań w ujęciu wskaźnikowym oraz model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy.

Ponadto strategia określa wynikające z docelowego modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie, które stanowią punkt odniesienia dla studium uwarunkowań kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, co ma kluczowe znaczenie dla integracji planowania społecznego i gospodarczego z przestrzennym. Zgodnie z art. 10f pkt. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, strategia rozwoju gminy jest przyjmowana przez radę gminy w drodze uchwały. Mając powyższe na względzie, podjęcie przedmiotowej uchwały jest celowe i uzasadnione.

Przewodnicząca Rady Miejskiej w Bierutowie

Irena Wysocka - Przybyłek